

Poslovník Općeg suda

od 4. ožujka 2015. (SL L 105 od 23. 4. 2015., str. 1.)

Konsolidirana verzija

Izmijenjen:

Službeni list Europske unije

	Broj	Stranica	Datum
M1 Izmjena Poslovnika Općeg suda od 13. srpnja 2016.	L 217	71	12. 8. 2016.
M2 Izmjena Poslovnika Općeg suda od 13. srpnja 2016.	L 217	72	12. 8. 2016.
M3 Izmjene Poslovnika Općeg suda od 13. srpnja 2016.	L 217	73	12. 8. 2016.
M4 Izmjene Poslovnika Općeg suda od 31. srpnja 2018.	L 240	67	25. 9. 2018.
M5 Izmjene Poslovnika Općeg suda od 11. srpnja 2018.	L 240	68	25. 9. 2018.
M6 Izmjene Poslovnika Općeg suda od 30. studenoga 2022.	L 44	8	14. 2. 2023.
M7 Izmjene Poslovnika Općeg suda od 10. srpnja 2024.	L 2024/2095		12. 8. 2024.

Ispravljen:

Službeni list Europske unije

	Broj	Datum
C1 Ispravak Izmjena Poslovnika Općeg suda od 10. srpnja 2024.	L 2024/90835	23. 12. 2024.

Ova konsolidirana verzija Poslovnika Općeg suda, koju je pripremlilo tajništvo, samo je dokumentacijsko sredstvo. Vjerodostojne verzije dotičnih tekstova, uključujući njihove preambule, objavljene su u *Službenom listu Europske unije*.

SADRŽAJ

UVODNE ODREDBE.....	11
Članak 1. Definicije	11
Članak 2. Predmet Poslovnika	12
GLAVA I. USTROJ OPĆEG SUDA.....	13
Poglavlje 1. ČLANOVI OPĆEG SUDA.....	13
Članak 3. Dužnosti suca i nezavisnog odvjetnika.....	13
Članak 4. Početak mandata sudaca	13
Članak 5. Polaganje prisege	13
Članak 6. Svečana obveza	13
Članak 7. Razrješenje suca	14
Članak 8. Položaj prema senioritetu.....	14
Poglavlje 2. PREDSJEDANJE OPĆIM SUDOM	14
Članak 9. Izbor predsjednika i potpredsjednika Općeg suda	14
Članak 10. Dužnosti predsjednika Općeg suda	15
Članak 11. Dužnosti potpredsjednika Općeg suda	15
Članak 12. Spriječenost predsjednika i potpredsjednika Općeg suda.....	16
Poglavlje 3. VIJEĆA I SASTAVI SUDA.....	16
Odjeljak 1. Osnivanje vijeća i određivanje sastava suda	16
Članak 13. Osnivanje vijeća	16
Članak 14. Nadležni sastav suda	16
Članak 15. Određivanje sastava velikog vijeća	17
Članak 15.a Određivanje sastava srednjeg vijeća	17
Članak 16. Samoizuzeće i izuzeće suca	17
Članak 17. Spriječenost člana sastava suda	17
Odjeljak 2. Predsjednici vijeća	18
Članak 18. Izbor predsjednikâ vijeća.....	18
Članak 19. Ovlasti predsjednika vijeća	19
Članak 20. Spriječenost predsjednika vijeća.....	19
Odjeljak 3. Vijećanje.....	19
Članak 21. Način vijećanja	19
Članak 22. Broj sudaca koji sudjeluju u vijećanju	19
Članak 23. Kvorum velikog vijeća	20
Članak 23.a Kvorum srednjeg vijeća	20
Članak 24. Kvorum vijeća od tri suca i od pet sudaca	20
Poglavlje 4. DODJELA I NOVA DODJELA PREDMETA, ODREĐIVANJE SUDACA IZVJESTITELJA, UPUĆIVANJE SASTAVIMA SUDA I USTUPANJE SUCU POJEDINCU	21

Članak 25.	Kriteriji dodjele.....	21
Članak 26.	Početna dodjela predmeta i određivanje suca izvjestitelja	21
Članak 27.	Određivanje novog suca izvjestitelja i nova dodjela predmeta	22
Članak 28.	Upućivanje predmeta vijeću sastavljenom od drugog broja sudaca	23
Članak 29.	Ustupanje sucu pojedincu.....	23
Poglavlje 5.	ODREĐIVANJE NEZAVISNIH ODVJETNIKA	25
Članak 30.	Okolnosti u kojima se može odrediti nezavisni odvjetnik.....	25
Članak 31.	Način određivanja nezavisnih odvjetnika za postupanje s izravnim tužbama.....	25
Članak 31.a	Izbor nezavisnih odvjetnika za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku	25
Članak 31.b	Način određivanja nezavisnih odvjetnika za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku	26
Poglavlje 6.	TAJNIŠTVO.....	26
Odjeljak 1.	Tajnik.....	26
Članak 32.	Imenovanje tajnika.....	26
Članak 33.	Zamjenik tajnika	27
Članak 34.	Spriječenost tajnika i zamjenika tajnika	27
Članak 35.	Dužnosti tajnika	27
Članak 36.	Vođenje upisnika	28
Članak 37.	Uvid u upisnik	28
Članak 38.	Pristup spisu predmeta	28
Odjeljak 2.	Službe.....	28
Članak 39.	Dužnosnici i ostali službenici	28
Poglavlje 7.	RAD OPĆEG SUDA	29
Članak 40.	Mjesto održavanja ročišta Općeg suda	29
Članak 41.	Kalendar rada Općeg suda.....	29
Članak 42.	Plenarna konferencija.....	29
Članak 43.	Sastavljanje zapisnikâ	30
GLAVA II.	PRAVILA O JEZIKU	31
Članak 44.	Jezik postupka	31
Članak 45.	Određivanje jezika postupka	31
Članak 46.	Upotreba jezika postupka	32
Članak 47.	Dužnosti tajnika u pitanjima jezika	33
Članak 48.	Jezik izdanja Općeg suda	33
Članak 49.	Vjerodostojni tekstovi	34
GLAVA III. IZRAVNE TUŽBE.....		35
Članak 50.	Područje primjene.....	35

Poglavlje 1.	OPĆE ODREDBE	35
Odjeljak 1.	Zastupanje stranaka	35
Članak 51.	Obveza zastupanja	35
Odjeljak 2.	Prava i obveze zastupnikâ stranaka	36
Članak 52.	Povlastice, imuniteti i olakšice	36
Članak 53.	Status zastupnika stranaka	36
Članak 54.	Ukidanje imuniteta	37
Članak 55.	Isključenje iz postupka	37
Članak 56.	Sveučilišni profesori	37
Odjeljak 2.a	Komunikacija sa zastupnicima stranaka putem e-Curije	38
Članak 56.a	e-Curia	38
Odjeljak 3.	Dostava	38
Članak 57.	Načini dostave	38
Odjeljak 4.	Rokovi	39
Članak 58.	Računanje rokova	39
Članak 59.	Tužba protiv akta institucije objavljenog u Službenom listu Europske unije	40
Članak 60.	Produljenje roka zbog udaljenosti	40
Članak 61.	Određivanje i produljenje rokova	40
Članak 62.	Postupovni akti podneseni izvan roka	40
Odjeljak 5.	Odvijanje postupka i postupanje s predmetima	40
Članak 63.	Odvijanje postupka	40
Članak 64.	Kontradiktornost postupka	41
Članak 65.	Dostava postupovnih akata i odluka donesenih tijekom postupka	41
Članak 66.	Neotkrivanje javnosti osobnih podataka fizičkih osoba	41
Članak 66.a	Neotkrivanje javnosti drugih podataka koji nisu osobni podaci fizičkih osoba	41
Članak 67.	Redoslijed postupanja s predmetima	42
Članak 68.	Spajanje predmetâ	42
Članak 69.	Prekid postupka	42
Članak 70.	Odluka o prekidu i odluka o nastavku postupka	43
Članak 71.	Trajanje i učinci prekida	43
Članak 71.a	Ogledni predmeti	43
Poglavlje 2.	POSTUPOVNI AKTI	44
Članak 72.	Pravila o podnošenju postupovnih akata putem e-Curije	44
Članak 73.	(stavljene izvan snage)	44
Članak 74.	(stavljene izvan snage)	44
Članak 75.	Duljina podnesaka	44
Poglavlje 3.	PISANI DIO POSTUPKA	45
Članak 76.	Sadržaj tužbe	45

Članak 77.	(stavljjen izvan snage).....	45
Članak 78.	Prilozi tužbi	45
Članak 79.	Priopćenje u Službenom listu Europske unije.....	46
Članak 80.	Dostava tužbe	46
Članak 81.	Odgovor na tužbu	46
Članak 82.	Upućivanje dokumenata	47
Članak 83.	Replika i odgovor na repliku	47
Poglavlje 4.	RAZLOZI, DOKAZI I PRILAGODBA TUŽBE	47
Članak 84.	Novi razlozi	47
Članak 85.	Dokazi i dokazni prijedlozi	48
Članak 86.	Prilagodba tužbe.....	48
Poglavlje 5.	PRETHODNI IZVJEŠTAJ	49
Članak 87.	Prethodni izvještaj	49
Poglavlje 6.	MJERE UPRAVLJANJA POSTUPKOM I IZVOĐENJA DOKAZÂ	50
Članak 88.	Opće odredbe	50
Odjeljak 1.	Mjere upravljanja postupkom	50
Članak 89.	Predmet	50
Članak 90.	Postupak	51
Odjeljak 2.	Mjere izvođenja dokazâ	51
Članak 91.	Predmet	51
Članak 92.	Postupak	52
Članak 93.	Pozivanje svjedokâ	52
Članak 94.	Saslušanje svjedokâ	53
Članak 95.	Obveze svjedokâ.....	53
Članak 96.	Vještačenje.....	53
Članak 97.	Prisega svjedokâ i stručnjakâ.....	54
Članak 98.	Kršenje prisege svjedokâ i stručnjakâ	54
Članak 99.	Izuzeće svjedoka ili stručnjaka.....	55
Članak 100.	Troškovi svjedokâ i stručnjakâ.....	55
Članak 101.	Molba za pravnu pomoć.....	55
Članak 102.	Zapisnik s ročišta za izvođenje dokazâ.....	56
Odjeljak 3.	Postupanje s povjerljivim podacima, dokaznim elementima i dokumentima podnesenim na temelju mjera izvođenja dokazâ	56
Članak 103.	Postupanje s povjerljivim informacijama i dokaznim elementima	56
Članak 104.	Dokumenti pristup kojima je odbila institucija	57
Poglavlje 7.	PODACI ILI DOKAZNI ELEMENTI KOJI SE ODOSE NA SIGURNOST UNIJE ILI JEDNE ILI VIŠE NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA ILI NA VOĐENJE NJIHOVIH MEĐUNARODNIH ODNOSA.....	57

Članak 105.	Postupanje s podacima ili dokaznim elementima koji se odnose na sigurnost Unije ili jedne ili više njezinih država članica ili na vođenje njihovih međunarodnih odnosa	57
Poglavlje 8.	USMENI DIO POSTUPKA	59
Članak 106.	Usmeni dio postupka	59
Članak 106.a	Zajednička rasprava	60
Članak 107.	Dan održavanja rasprave	60
Članak 107.a	Sudjelovanje na raspravi putem videokonferencije	60
Članak 108.	Izostanak stranaka s rasprave	60
Članak 109.	Isključenje javnosti	61
Članak 110.	Odvijanje rasprave	61
Članak 110.a	Prijenos rasprava	61
Članak 111.	Zatvaranje usmenog dijela postupka	62
Članak 112.	Iznošenje mišljenja nezavisnog odvjetnika	62
Članak 113.	Ponovno otvaranje usmenog dijela postupka	62
Članak 114.	Zapisnik s rasprave	63
Članak 115.	Snimanje rasprave	63
Poglavlje 9.	PRESUDE I RJEŠENJA	63
Članak 116.	Dan objave presude	63
Članak 117.	Sadržaj presude	63
Članak 118.	Objava i dostava presude	64
Članak 119.	Sadržaj rješenja	64
Članak 120.	Potpis i dostava rješenja	65
Članak 121.	Obvezujući učinak presuda i rješenja	65
Članak 122.	Objava u Službenom listu Europske unije	66
Poglavlje 10.	PRESUDA ZBOG OGLUHE	66
Članak 123.	Presuda zbog ogluhe	66
Poglavlje 11.	NAGODBA I POVLAČENJE TUŽBE	66
Članak 124.	Nagodba	66
Članak 125.	Povlačenje tužbe	67
Poglavlje 11.a	POSTUPAK MIRNOG RJEŠAVANJA SPOROVA NA INICIJATIVU OPĆEG SUDA U POSTUPCIMA POKRENUTIM NA TEMELJU ČLANKA 270. UFEU-a	67
Članak 125.a	Način postupanja	67
Članak 125.b	Učinak nagodbe glavnih stranaka	68
Članak 125.c	Poseban upisnik i spis	68
Članak 125.d	Mirno rješavanje sporova i sudski postupak	69
Poglavlje 12.	TUŽBE I PRETHODNA POSTUPOVNA PITANJA O KOJIMA SE ODLUČUJE RJEŠENJEM	69
Članak 126.	Tužba koju očitó treba odbaciti odnosno odbiti	69

Članak 127.	Upućivanje predmeta Sudu	69
Članak 128.	Oglašavanje nenadležnim	69
Članak 129.	Apsolutne zapreke vođenju postupka.....	69
Članak 130.	Prigovori i prethodna postupovna pitanja	70
Članak 131.	Obustava postupka po službenoj dužnosti	70
Članak 132.	Očito osnovana tužba	71
Poglavlje 13.	TROŠKOVI	71
Članak 133.	Odluka o troškovima.....	71
Članak 134.	Opća pravila o raspodjeli troškova	71
Članak 135.	Pravičnost i nepotrebni troškovi ili troškovi nastali zloupotrebom prava	71
Članak 136.	Troškovi u slučaju povlačenja tužbe ili zahtjeva	72
Članak 137.	Troškovi u slučaju obustave postupka	72
Članak 138.	Troškovi intervenijenta	72
Članak 139.	Troškovi postupka	72
Članak 140.	Troškovi čiju je naknadu moguće tražiti	73
Članak 141.	Način plaćanja.....	73
Poglavlje 14.	INTERVENCIJA.....	73
Članak 142.	Cilj i učinci intervencije	73
Članak 143.	Zahtjev za intervenciju.....	74
Članak 144.	Odluka o zahtjevu za intervenciju.....	74
Članak 145.	Predaja podnesaka.....	75
Poglavlje 15.	BESPLATNA PRAVNA POMOĆ	76
Članak 146.	Opće odredbe	76
Članak 147.	Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć.....	76
Članak 148.	Odluka o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć.....	77
Članak 149.	Predujem i preuzimanje troškova.....	78
Članak 150.	Ukidanje besplatne pravne pomoći.....	78
Poglavlje 16.	HITNI POSTUPCI.....	79
Odjeljak 1.	Ubrzani postupak	79
Članak 151.	Odluka o ubrzanom postupku	79
Članak 152.	Zahtjev za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku	79
Članak 153.	Prioritetno postupanje	80
Članak 154.	Pisani dio postupka	80
Članak 155.	Usmeni dio postupka.....	80
Odjeljak 2.	Suspenzija primjene i druge privremene mjere u postupcima privremene pravne zaštite	81
Članak 156.	Zahtjev za suspenziju primjene ili drugu privremenu mjeru	81
Članak 157.	Postupak	81
Članak 158.	Odluka o zahtjevu.....	82

Članak 159.	Promijenjene okolnosti.....	82
Članak 160.	Novi zahtjev	82
Članak 161.	Zahtjev iz članka 280. i 299. UFEU-a i članka 164. Ugovora o EZAE-u	82
Poglavlje 17.	ZAHTJEVI VEZANI UZ PRESUDE I RJEŠENJA	83
Članak 162.	Dodjela zahtjeva	83
Članak 163.	Prekid postupka.....	83
Članak 164.	Ispravci presuda i rješenja	83
Članak 165.	Propust Općeg suda da odluči	84
Članak 166.	Prigovor protiv presude zbog ogluhe.....	84
Članak 167.	Prigovor trećeg.....	84
Članak 168.	Tumačenje presuda i rješenja	85
Članak 169.	Ponavljanje postupka	86
Članak 170.	Spor o troškovima čiju je naknadu moguće tražiti	87
GLAVA IV.	SPOROVİ O PRAVIMA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA.....	88
Članak 171.	Područje primjene.....	88
Poglavlje 1.	STRANKE U POSTUPKU	88
Članak 172.	Tuženik.....	88
Članak 173.	Položaj pred Općim sudom drugih stranaka postupka pred žalbenim vijećem	88
Članak 174.	Zamjena stranke	89
Članak 175.	Zahtjev za zamjenu	89
Članak 176.	Odluka o zahtjevu za zamjenu	89
Poglavlje 2.	TUŽBA I ODGOVOR NA TUŽBU	90
Članak 177.	Tužba.....	90
Članak 178.	Dostava tužbe	91
Članak 179.	Stranke ovlaštene podnijeti odgovor na tužbu.....	91
Članak 180.	Odgovor na tužbu	91
Članak 181.	Zatvaranje pisanog dijela postupka.....	92
Poglavlje 3.	PROTUTUŽBA	92
Članak 182.	Protutužba.....	92
Članak 183.	Sadržaj protutužbe.....	92
Članak 184.	Protutužbeni zahtjev, razlozi i argumenti	92
Članak 185.	Odgovor na protutužbu.....	93
Članak 186.	Zatvaranje pisanog dijela postupka.....	93
Članak 187.	Odnos između tužbe i protutužbe	93
Poglavlje 4.	OSTALI ASPEKTI POSTUPKA	93
Članak 188.	Predmet spora pred Općim sudom.....	93
Članak 189.	Duljina podnesaka.....	93

Članak 190.	Odluka o troškovima.....	94
GLAVA V.	POSTUPCI NAKON UKIDANJA POVODOM ŽALBE I VRAĆANJA PREDMETA NA PONOVRNO SUĐENJE	95
Poglavlje 1.	ODLUKE OPĆEG SUDA DONESENE NAKON UKIDANJA I VRAĆANJA PREDMETA NA PONOVRNO SUĐENJE	95
Članak 191.	Ukidanje i vraćanje predmeta na ponovno suđenje od strane Suda.....	95
Članak 192.	Dodjela predmeta	95
Članak 193.	Odvijanje postupka	95
Članak 194.	Pravila koja se primjenjuju na postupak.....	96
Članak 195.	Troškovi.....	96
GLAVA VI.	PRETHODNI POSTUPAK.....	97
Poglavlje 1.	OPĆE ODREDBE	97
Članak 196.	Područje primjene.....	97
Članak 197.	Primjenjive odredbe.....	97
Članak 198.	Dostava	97
Poglavlje 2.	PISANI DIO POSTUPKA.....	97
Članak 199.	Sadržaj zahtjeva za prethodnu odluku.....	97
Članak 200.	Priopćenje u Službenom listu Europske unije.....	98
Članak 201.	Anonimizacija i izostavljanje podataka	98
Članak 202.	Sudjelovanje u prethodnom postupku	98
Članak 203.	Stranke glavnog postupka.....	99
Članak 204.	Prijevod i dostava zahtjeva za prethodnu odluku	100
Članak 205.	Podnošenje postupovnih akata	100
Poglavlje 3.	PRETHODNI IZVJEŠTAJ	101
Članak 206.	Prethodni izvještaj	101
Poglavlje 4.	MJERE KOJE OPĆI SUD MOŽE DONIJETI	102
Članak 207.	Upućivanja Sudu	102
Članak 208.	Spajanje predmeta	102
Članak 209.	Prekid i nastavak postupka	103
Članak 210.	Mjere upravljanja postupkom	103
Članak 211.	Mjere izvođenja dokaza.....	104
Članak 212.	Zahtjev za pojašnjenje	104
Poglavlje 5.	USMENI DIO POSTUPKA	104
Članak 213.	Rasprava	104
Članak 214.	Zajednička rasprava	105
Članak 215.	Dan održavanja rasprave	105
Članak 216.	Sudjelovanje na raspravi putem videokonferencije.....	105

Članak 217.	Isključenje javnosti	105
Članak 218.	Odvijanje rasprave	106
Članak 219.	Prijenos rasprava.....	106
Članak 220.	Zaključenje rasprave	107
Članak 221.	Iznošenje mišljenja nezavisnog odvjetnika.....	107
Članak 222.	Otvaranje i ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.....	107
Članak 223.	Zapisnik s rasprave	107
Članak 224.	Snimanje rasprave	108
Poglavlje 6.	PRESUDE I RJEŠENJA.....	108
Članak 225.	Očita nenadležnost ili očita nedopuštenost.....	108
Članak 226.	Odgovor obrazloženim rješenjem	108
Članak 227.	Okolnosti pod kojima postoji nadležnost Općeg suda	108
Članak 228.	Troškovi prethodnog postupka	109
Članak 229.	Dan objave presude.....	109
Članak 230.	Sadržaj presude	109
Članak 231.	Objava i dostava presude.....	110
Članak 232.	Sadržaj rješenja.....	110
Članak 233.	Potpis i dostava rješenja.....	111
Članak 234.	Učinak presuda i rješenja	111
Članak 235.	Ispravci presuda i rješenja	111
Članak 236.	Tumačenje prethodnih odluka	111
Poglavlje 7.	UBRZANI PRETHODNI POSTUPAK.....	112
Članak 237.	Ubrzani postupak	112
Članak 238.	Upućivanje postupovnih akata.....	112
Poglavlje 8.	BESPLATNA PRAVNA POMOĆ	113
Članak 239.	Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć.....	113
Članak 240.	Odluka o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć.....	113
Članak 241.	Isplata novčanih iznosa na ime besplatne pravne pomoći.....	113
Članak 242.	Ukidanje besplatne pravne pomoći.....	113
ZAVRŠNE ODREDBE.....		115
Članak 243.	Provedbena pravila	115
Članak 244.	Izvršenje	115
Članak 245.	Stavljanje izvan snage	115
Članak 246.	Objava i stupanje na snagu ovog Poslovnika.....	115

UVODNE ODREDBE

Članak 1. (M1) (M3) (M5) (M7)

Definicije

1. U ovom Poslovniku:

- (a) odredbe Ugovora o Europskoj uniji označene su brojem članka o kojem je riječ nakon kojeg slijedi oznaka „UEU-a”;
- (b) odredbe Ugovora o funkcioniranju Europske unije označene su brojem članka o kojem je riječ nakon kojeg slijedi oznaka „UFEU-a”;
- (c) odredbe Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju označene su brojem članka o kojem je riječ nakon kojeg slijedi oznaka „Ugovor o EZAE-u”;
- (d) Protokol o Statutu Suda Europske unije naziva se „Statut”;
- (e) Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru¹ naziva se „Sporazum o EGP-u”;
- (f) Uredba Vijeća br. 1 od 15. travnja 1958. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici² naziva se „Uredba Vijeća br. 1”.

2. Za potrebe ovog Poslovnika:

- (a) izraz „Opći sud” znači, za predmete dodijeljene ili upućene vijeću, to vijeće, a za predmete ustupljene ili dodijeljene sucu pojedincu, tog suca;
- (b) izraz „predsjednik”, upotrijebljen bez daljnje naznake, znači:
 - za predmete koji još nisu dodijeljeni sastavu, predsjednika Općeg suda;
 - za predmete dodijeljene vijećima, predsjednika vijeća kojem je predmet dodijeljen;
 - za predmete ustupljene ili dodijeljene sucu pojedincu, tog suca;
- (c) izrazi „stranka” i „stranke”, upotrijebljeni bez daljnje naznake, znače svaka stranka u postupku, uključujući intervenijenti;

¹ SL L 1, 3. 1. 1994., str. 3.

² SL 17, 6. 10. 1958., str. 385.

- (d) izrazi „glavna stranka” i „glavne stranke” znače, ovisno o slučaju, tužitelj ili tuženik ili oboje;
- (e) izraz „zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta” znači sve stranke, države, institucije, tijela, urede i agencije koji su na temelju tog članka ovlašteni podnijeti podneske ili očitovanja u prethodnom postupku;
- (f) izraz „zastupnici stranaka” znači odvjetnici i agenti, pri čemu potonjima po potrebi mogu pomagati savjetnik ili odvjetnik, koji zastupaju stranke pred Općim sudom u skladu s člankom 19. Statuta;
- (g) izrazi „institucija” i „institucije” znače institucije Unije iz članka 13. stavka 1. UEU-a i tijela, urede i agencije uspostavljene ugovorima ili aktom donesenim radi njihove provedbe, a koji mogu biti stranke pred Općim sudom;
- (h) izraz „Ured” znači, ovisno o slučaju, Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo ili Ured Zajednice za biljne sorte;
- (i) izraz „Nadzorno tijelo EFTA-e” znači nadzorno tijelo Europskog udruženja slobodne trgovine iz Sporazuma o EGP-u;
- (j) izraz „izravne tužbe” znači sve tužbe koje se mogu podnijeti Općem sudu, osim zahtjeva za prethodnu odluku;
- (k) izraz „Pravilnik o osoblju” znači Uredba kojom se utvrđuje Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjeti zaposlenja koji se primjenjuju na ostale službenike Unije;
- (l) izraz „e-Curia” znači informatička aplikacija Suda Europske unije koja omogućava podnošenje i dostavu postupovnih akata elektroničkim putem.

Članak 2.

Predmet Poslovnika

Odredbama ovog Poslovnika provode se i dopunjuju, u mjeri u kojoj je to potrebno, relevantne odredbe UEU-a, UFEU-a i Ugovora o EZAE-u te Statut.

GLAVA I.: USTROJ OPĆEG SUDA

Poglavlje 1. ČLANOVI OPĆEG SUDA

Članak 3. (M4) (M7) **Dužnosti suca i nezavisnog odvjetnika**

1. Svaki član Općeg suda u pravilu izvršava dužnosti suca.
2. Članove Općeg suda u nastavku teksta naziva se „sucima”.
3. Svaki sudac, osim predsjednika, potpredsjednika i predsjednikâ vijeća Općeg suda, može pod uvjetima propisanim u člancima 30. do 31.b izvršavati dužnosti nezavisnog odvjetnika.
4. Odredbe ovog Poslovnika o nezavisnom odvjetniku primjenjuju se samo u slučaju kad je sudac određen za nezavisnog odvjetnika.

Članak 4. **Početak mandata sudaca**

Mandat suca počinje teći na datum utvrđen u aktu o imenovanju. Ako taj akt ne odredi dan početka mandata, mandat počinje teći na dan objave tog akta u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5. **Polaganje prisege**

Prije preuzimanja dužnosti, suci pred Sudom polažu sljedeću prisegu predviđenu člankom 2. Statuta:

„Prisežem da ću svoje dužnosti obnašati nepristrano i savjesno; prisežem da ću čuvati tajnost vijećanja.”

Članak 6. **Svečana obveza**

Odmah po polaganju prisege, suci potpisuju izjavu kojom preuzimaju svečanu obvezu iz članka 4. stavka 3. Statuta.

Članak 7.
Razrješenje suca

1. Kad Sud, na temelju članka 6. Statuta, nakon savjetovanja s Općim sudom, odlučuje ispunjava li sudac i dalje potrebne uvjete te izvršava li obveze koje proizlaze iz njegove dužnosti, predsjednik Općeg suda poziva suca o kojem je riječ da iznese svoje očitovanje, bez prisutnosti tajnika.
2. Mišljenje Općeg suda mora biti obrazloženo.
3. Mišljenje o tome da sudac Općeg suda više ne ispunjava potrebne uvjete ili više ne izvršava obveze koje proizlaze iz njegove dužnosti mora biti doneseno većinom glasova sudaca koji, sukladno članku 48. Statuta, čine Opći sud. U tom se slučaju pojedinosti o glasanju priopćuju Sudu.
4. Glasanje je tajno, odvija se bez prisutnosti tajnika, a sudac o kojem je riječ ne sudjeluje u vijećanju.

Članak 8.
Položaj prema senioritetu

1. Položaj prema senioritetu sudaca računa se od dana kad su preuzeli dužnost.
2. U slučaju jednakog trajanja dužnosti, položaj prema senioritetu određuje se prema životnoj dobi.
3. Suci kojima je obnovljen mandat zadržavaju svoj dotadašnji položaj prema senioritetu.

Poglavlje 2.
PREDSJEDANJE OPĆIM SUDOM

Članak 9.
Izbor predsjednika i potpredsjednika Općeg suda

1. Suci između sebe biraju predsjednika Općeg suda na razdoblje od tri godine, odmah nakon djelomične obnove predviđene člankom 254. stavkom 2. UFEU-a.
2. Ako se mjesto predsjednika Općeg suda isprazni prije redovnog isteka mandata, bira se njegov nasljednik za preostalo razdoblje.
3. Na izborima predviđenim ovim člankom glasa se tajno. Izabran je sudac koji dobije glasove više od polovice sudaca koji, sukladno članku 48. Statuta, čine

Opći sud. Ako nijedan sudac ne postigne takvu većinu, glasanje se ponavlja sve dok se ne postigne potrebna većina.

4. Suci potom između sebe biraju potpredsjednika Općeg suda na razdoblje od tri godine na način predviđen stavkom 3. Ako se njegovo mjesto isprazni prije redovnog isteka mandata, primjenjuje se stavak 2.
5. Imena predsjednika i potpredsjednika Općeg suda izabranih u skladu s ovim člankom objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 10. (M6)

Dužnosti predsjednika Općeg suda

1. Predsjednik Općeg suda predstavlja Opći sud.
2. Predsjednik Općeg suda upravlja radom i službama Općeg suda.
3. Predsjednik Općeg suda predsjedava plenarnom konferencijom iz članka 42.
4. Predsjednik Općeg suda predsjedava velikim vijećem. U tom slučaju primjenjuje se članak 19.
5. Ako je predsjednik Općeg suda raspoređen u vijeće, on predsjedava tim vijećem. U tom slučaju primjenjuje se članak 19.
6. U predmetima koji još nisu dodijeljeni sastavu, predsjednik Općeg suda može odrediti mjere upravljanja postupkom predviđene člankom 89. i ima ovlast donijeti odluke iz članka 66. i 66.a.

Članak 11. (M7)

Dužnosti potpredsjednika Općeg suda

1. Potpredsjednik Općeg suda pomaže predsjedniku Općeg suda u izvršavanju njegovih dužnosti i zamjenjuje ga u slučaju spriječenosti.
2. Na zahtjev predsjednika Općeg suda, zamjenjuje ga u izvršavanju dužnosti predviđenih člankom 10. stavcima 1. i 2.
3. Opći sud odlukom određuje uvjete pod kojima potpredsjednik Općeg suda zamjenjuje predsjednika Općeg suda u izvršavanju njegovih sudačkih dužnosti. Ta se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.
4. Srednjim vijećem iz članka 15.a predsjedava potpredsjednik. U tom slučaju primjenjuje se članak 19.

5. Osim u slučaju iz članka 10. stavka 5., ako je potpredsjednik Općeg suda raspoređen u vijeće, on predsjedava tim vijećem. U tom slučaju primjenjuje se članak 19.

Članak 12.

Spriječenost predsjednika i potpredsjednika Općeg suda

U slučaju istodobne spriječenosti predsjednika i potpredsjednika Općeg suda, dužnost predsjednika izvršava jedan od predsjednika vijeća ili, ako to nije moguće, jedan od drugih sudaca u skladu s redoslijedom utvrđenim člankom 8.

Poglavlje 3.

VIJEĆA I SASTAVI SUDA

Odjeljak 1. Osnivanje vijeća i određivanje sastava suda

Članak 13.

Osnivanje vijeća

1. Opći sud osniva vijeća od tri suca i vijeća od pet sudaca.
2. Opći sud, na prijedlog predsjednika Općeg suda, odlučuje o raspoređivanju sudaca u vijeća.
3. Odluke donesene u skladu s ovim člankom objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 14. (M7)

Nadležni sastav suda

1. O predmetima danim na odlučivanje Općem sudu odlučuju vijeća od tri suca ili od pet sudaca, u skladu s člankom 13.
2. O predmetima može odlučivati veliko vijeće ili srednje vijeće, pod uvjetima određenim u članku 28.
3. O predmetima može odlučivati sudac pojedinac kad su mu isti ustupljeni pod uvjetima određenim u članku 29.

Članak 15.

Određivanje sastava velikog vijeća

1. Veliko vijeće sastavljeno je od petnaest sudaca.
2. Opći sud odlučuje o načinu određivanja sudaca koji čine veliko vijeće. Ta odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 15.a (M7)

Određivanje sastava srednjeg vijeća

1. Srednje vijeće sastavljeno je od devet sudaca.
2. Opći sud odlučuje o načinu određivanja sudaca koji čine srednje vijeće. Ta odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 16.

Samoizuzeće i izuzeće suca

1. Ako sudac, u skladu s člankom 18. stavcima 1. i 2. Statuta, smatra da ne može sudjelovati u rješavanju određenog predmeta, o tome obavještava predsjednika Općeg suda, koji ga oslobađa postupanja u tom predmetu.
2. Ako predsjednik Općeg suda smatra da sudac, u skladu s člankom 18. stavcima 1. i 2. Statuta, ne može sudjelovati u rješavanju određenog predmeta, o tome obavještava suca o kojem je riječ i prije donošenja odluke saslušati njegova očitovanja.
3. U slučaju poteškoća u primjeni ovog članka, u skladu s člankom 18. stavkom 3. Statuta, predsjednik Općeg suda prepušta pitanja iz stavaka 1. i 2. plenarnoj konferenciji. U tom slučaju glasanje je tajno i odvija se bez prisutnosti tajnika, nakon što se saslušaju očitovanja suca o kojem je riječ, a koji ne sudjeluje u vijećanju.

Članak 17. (M7)

Spriječenost člana sastava suda

1. Ako u velikom vijeću zbog spriječenosti suca do koje je došlo prije vijećanja ili rasprave nije postignut broj sudaca predviđen u članku 15., to vijeće popunjava se sucem kojeg određuje predsjednik Općeg suda kako bi se ponovno uspostavio predviđeni broj sudaca.

2. Ako u srednjem vijeću zbog spriječenosti suca do koje je došlo prije vijećanja ili rasprave nije postignut broj sudaca predviđen u članku 15.a, to vijeće popunjava se sucem kojeg određuje predsjednik Općeg suda kako bi se ponovno uspostavio predviđeni broj sudaca.
3. Ako u vijeću od tri suca ili od pet sudaca zbog spriječenosti suca do koje je došlo prije vijećanja ili rasprave nije postignut predviđeni broj sudaca, predsjednik tog vijeća određuje drugog suca iz istog vijeća koji će zamijeniti spriječenog suca. Ako nije moguće zamijeniti spriječenog suca drugim sucem iz istog vijeća, predsjednik vijeća o kojem je riječ o tome obavještava predsjednika Općeg suda, koji određuje, prema kriterijima o kojima odlučuje Opći sud, drugog suca kako bi se ponovno uspostavio predviđeni broj sudaca. Odluka koja sadrži te kriterije objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.
4. U slučaju spriječenosti suca kojem je predmet ustupljen ili dodijeljen kao sucu pojedincu, predsjednik Općeg suda određuje drugog suca koji će ga zamijeniti.

Odjeljak 2. Predsjednici vijeća

Članak 18.

Izbor predsjednikâ vijeća

1. Suci u skladu s člankom 9. stavkom 3. između sebe biraju predsjednike vijeća od tri suca i od pet sudaca.
2. Predsjednici vijeća od pet sudaca biraju se na razdoblje od tri godine. Mandat im se može obnoviti samo jednom.
3. Predsjednici vijeća od tri suca biraju se na određeno vrijeme.
4. Izbor predsjednikâ vijećâ od pet sudaca održava se odmah po izboru predsjednika i potpredsjednika Općeg suda predviđenog u članku 9.
5. Ako se mjesto predsjednika vijeća isprazni prije redovnog isteka njegova mandata, bira se njegov nasljednik za preostalo razdoblje.
6. Imena predsjednika vijeća izabranih u skladu s ovim člankom objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 19.
Ovlasti predsjednika vijeća

1. Predsjednik vijeća izvršava ovlasti koje su mu dodijeljene ovim Poslovníkom, nakon što sasluša suca izvjestitelja.
2. Svaku odluku koja spada u njegove ovlasti predsjednik vijeća može prepustiti vijeću.

Članak 20. (M7)
Spriječenost predsjednika vijeća

Ne dovodeći u pitanje članak 10. stavak 5. i članak 11. stavak 5., u slučaju spriječenosti predsjednika vijeća, njegove dužnosti izvršava jedan od sudaca sastava prema redosljedu utvrđenom člankom 8.

Odjeljak 3. Vijećanje

Članak 21.
Način vijećanja

1. Vijećanja Općeg suda jesu i ostaju tajna.
2. Ako je bila održana rasprava, u vijećanju sudjeluju samo suci koji su sudjelovali na raspravi.
3. Svaki sudac koji sudjeluje u vijećanju iznosi svoje obrazloženo mišljenje.
4. Odluka Općeg suda određuje se na temelju zaključaka koje nakon konačne diskusije prihvati većina sudaca. Glasa se obrnutim redosljedom od onog iz članka 8., uz iznimku suca izvjestitelja koji glasa prvi i predsjednika koji glasa posljednji.

Članak 22.
Broj sudaca koji sudjeluju u vijećanju

Kad je zbog spriječenosti broj sudaca paran, sudac s najnižim položajem prema senioritetu u smislu članka 8. ne sudjeluje u vijećanju, osim ako je riječ o predsjedniku ili sucu izvjestitelju. U potonjem slučaju u vijećanju ne sudjeluje onaj sudac koji neposredno prethodi u položaju prema senioritetu.

Članak 23. (M7)
Kvorum velikog vijeća

1. Vijećanja velikog vijeća valjana su samo ako je prisutno jedanaest sudaca.
2. Ako zbog spriječenosti taj kvorum nije postignut, predsjednik Općeg suda određuje drugog suca radi postizanja kvoruma velikog vijeća.
3. Ako kvorum više nije postignut, a rasprava je već održana, izvršit će se zamjena kao u stavku 2., a nova rasprava održat će se na zahtjev glavne stranke ili zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta. Opći sud može je održati i po službenoj dužnosti. Održavanje nove rasprave obvezno je kad su provedene mjere izvođenja dokazâ u skladu s člankom 91. točkama (a) i (d) te člankom 96. stavkom 2. Kad se nova rasprava ne održava, ne primjenjuje se članak 21. stavak 2.

Članak 23.a (M7)
Kvorum srednjeg vijeća

1. Vijećanja srednjeg vijeća valjana su samo ako je prisutno sedam sudaca.
2. Ako zbog spriječenosti taj kvorum nije postignut, predsjednik Općeg suda određuje drugog suca radi postizanja kvoruma srednjeg vijeća.
3. Ako kvorum više nije postignut, a rasprava je već održana, izvršit će se zamjena kao u stavku 2., a nova rasprava održat će se na zahtjev glavne stranke ili zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta. Opći sud može je održati i po službenoj dužnosti. Održavanje nove rasprave obvezno je kad su provedene mjere izvođenja dokazâ u skladu s člankom 91. točkama (a) i (d) te člankom 96. stavkom 2. Kad se nova rasprava ne održava, ne primjenjuje se članak 21. stavak 2.

Članak 24. (M7)
Kvorum vijećâ od tri suca i od pet sudaca

1. Vijećanja vijećâ od tri suca i od pet sudaca valjana su samo ako su prisutna tri suca.
2. Ako zbog spriječenosti u vijeću od tri suca ili od pet sudaca kvorum nije postignut, predsjednik tog vijeća određuje drugog suca iz istog vijeća koji će zamijeniti spriječenog suca. Ako nije moguće zamijeniti spriječenog suca drugim sucem iz istog vijeća, predsjednik tog vijeća o tome obavještava predsjednika Općeg suda, koji, u skladu s kriterijima o kojima je odlučio Opći sud, određuje drugog suca kako bi se postigao kvorum vijeća. Odluka koja sadrži te kriterije objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

3. Ako quorum više nije postignut, a rasprava je već održana, izvršit će se zamjena kao u stavku 2., a nova rasprava održat će se na zahtjev glavne stranke ili zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta. Opći sud može je održati i po službenoj dužnosti. Održavanje nove rasprave obvezno je kad su provedene mjere izvođenja dokaza u skladu s člankom 91. točkama (a) i (d) te člankom 96. stavkom 2. Održavanje nove rasprave obvezno je kad je potrebno zamijeniti više sudaca koji su sudjelovali na prvoj raspravi. Kad se nova rasprava ne održava, ne primjenjuje se članak 21. stavak 2.

Poglavlje 4.

DODJELA I NOVA DODJELA PREDMETA, ODREĐIVANJE SUDACA IZVJESTITELJA, UPUĆIVANJE SASTAVIMA SUDA I USTUPANJE SUCU POJEDINCU

Članak 25. (M7)

Kriteriji dodjele

1. Opći sud određuje kriterije raspodjele predmeta između vijeća. Opći sud može zadužiti jedno ili više vijeća za odlučivanje u predmetima iz posebnih područja. Opći sud određuje jedno ili više vijeća za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku.
2. Ta odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 26. (M7)

Početna dodjela predmeta i određivanje suca izvjestitelja

1. Nakon podnošenja akta kojim se pokreće postupak, predsjednik Općeg suda u najkraćem mogućem roku dodjeljuje predmete vijeću prema kriterijima koje je Opći sud odredio u skladu s člankom 25. Zahtjevi za prethodnu odluku dodjeljuju se vijeću od pet sudaca.
2. Predsjednik vijeća predlaže predsjedniku Općeg suda određivanje suca izvjestitelja za svaki predmet dodijeljen vijeću. O tome odlučuje predsjednik Općeg suda.
3. Ako je u nekom od vijeća od tri suca ili od pet sudaca broj sudaca raspoređenih u to vijeće veći od tri odnosno pet, predsjednik toga vijeća određuje suce koji će sudjelovati u odlučivanju u predmetu.

Članak 27. (M6) (M7)

Određivanje novog suca izvjestitelja i nova dodjela predmeta

1. U slučaju spriječenosti suca izvjestitelja, predsjednik nadležnog vijeća o tome obavještava predsjednika Općeg suda, koji određuje novog suca izvjestitelja. Ako novi sudac izvjestitelj nije raspoređen u vijeće kojemu je predmet početno dodijeljen, o predmetu odlučuje vijeće kojega je član novi sudac izvjestitelj.
2. Kako bi se vodilo računa o povezanosti određenih predmeta, predsjednik Općeg suda može, obrazloženom odlukom i nakon savjetovanja sa sucima izvjestiteljima o kojima je riječ, izvršiti novu dodjelu predmeta kako bi se omogućilo da u svim predmetima o kojima je riječ postupa isti sudac izvjestitelj. Ako sudac izvjestitelj kojemu su tom novom dodjelom predmeti dodijeljeni ne pripada vijeću kojemu su predmeti početno dodijeljeni, o predmetima odlučuje vijeće kojega je član novi sudac izvjestitelj.
3. U interesu dobrog sudovanja i iznimno, predsjednik Općeg suda može, prije podnošenja prethodnog izvještaja iz članka 87., obrazloženom odlukom i nakon savjetovanja sa sucima o kojima je riječ, odrediti drugog suca izvjestitelja. Ako novi sudac izvjestitelj nije raspoređen u vijeće kojemu je predmet početno dodijeljen, o predmetu odlučuje vijeće kojega je član novi sudac izvjestitelj.
4. Prije određivanja iz stavaka 1. do 3., predsjednik Općeg suda prikuplja očitovanja predsjednika vijeća o kojima je riječ.
5. U slučaju novog sastava vijeća na temelju odluke Općeg suda o raspoređivanju sudaca u vijeća, o predmetu odlučuje vijeće kojega je član sudac izvjestitelj nakon te odluke, ako nije otvoren usmeni dio postupka odnosno ako nije donesena odluka o neprovođenju usmenog dijela postupka.
6. Ne dovodeći u pitanje odredbe stavka 5., kada se predmet odnosi na zahtjev za prethodnu odluku ili na posebno područje u smislu članka 25. i u trenutku donošenja odluke Općeg suda o raspoređivanju sudaca u vijeća nije otvoren usmeni dio postupka odnosno nije donesena odluka o neprovođenju usmenog dijela postupka, određuje se novi sudac izvjestitelj u okviru vijeća koje odlučuje o zahtjevima za prethodnu odluku odnosno u tom posebnom području ako je prvotni sudac izvjestitelj raspoređen u vijeće koje ne odlučuje o takvim zahtjevima odnosno u tom području.
7. Kada je sudac izvjestitelj koji je određen za postupanje sa zahtjevom za prethodnu odluku izabran za izvršavanje dužnosti nezavisnog odvjetnika u prethodnim postupcima, za postupanje sa zahtjevom u vezi s kojim na dan izbora nije otvoren usmeni dio postupka odnosno nije donesena odluka o neprovođenju usmenog dijela postupka određuje se novi sudac izvjestitelj u okviru vijeća koje odlučuje o zahtjevima za prethodnu odluku.

Članak 28. (M4) (M6) (M7)

Upućivanje predmeta vijeću sastavljenom od drugog broja sudaca

1. Kad to opravdava pravna složenost, važnost predmeta ili posebne okolnosti, predmet može biti upućen na odlučivanje velikom vijeću, srednjem vijeću ili vijeću sastavljenom od drugog broja sudaca.
2. Vijeće koje odlučuje o predmetu može u bilo kojem stadiju postupka, po službenoj dužnosti ili na zahtjev glavne stranke, predložiti plenarnoj konferenciji upućivanje predmeta u skladu sa stavkom 1.
3. Predsjednik Općeg suda ili potpredsjednik Općeg suda može predložiti plenarnoj konferenciji upućivanje iz stavka 1. do zatvaranja usmenog dijela postupka ili, u slučaju primjene članka 106. stavka 3. ili članka 213. stavka 2., prije nego što vijeće pred kojim se vodi postupak odluči da će se odluka o predmetu donijeti bez usmenog dijela postupka.
4. Odluku o upućivanju predmeta vijeću sastavljenom od većeg broja sudaca donosi plenarna konferencija.
5. Odluku o upućivanju predmeta po izravnoj tužbi vijeću sastavljenom od manjeg broja sudaca donosi plenarna konferencija, nakon što sasluša glavne stranke.
6. Ako pravna pitanja postavljena u zahtjevu za prethodnu odluku nisu složena, vijeće od pet sudaca koje odlučuje o tom zahtjevu može odlučiti uputiti ga vijeću od tri suca. Opći sud odlučuje o načinu određivanja triju sudaca koji čine to vijeće. Ta se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.
7. Ako to zahtijeva država članica ili institucija Unije koja je stranka u postupku, o predmetu odlučuje vijeće od najmanje pet sudaca.
8. Srednje vijeće odlučuje o zahtjevu za prethodnu odluku ako to zahtijeva država članica ili institucija Unije koja je stranka u postupku, u skladu s člankom 50. stavkom 4. Statuta.

Članak 29. (M3)

Ustupanje sucu pojedincu

1. O sljedećim predmetima, dodijeljenim vijeću od tri suca, može odlučivati sudac izvjestitelj kao sudac pojedinac kad je to prikladno s obzirom na nepostojanje složenih pravnih i činjeničnih pitanja, ograničenu važnost predmeta i nepostojanje drugih posebnih okolnosti te kad su predmeti bili ustupljeni pod uvjetima predviđenim ovim člankom:

(a) u postupcima iz članka 171. ovog Poslovnika;

(b) u postupcima pokrenutim na temelju članka 263. stavka 4. UFEU-a, članka 265. stavka 3. UFEU-a, članka 268. UFEU-a te članka 270. UFEU-a, a koji se odnose samo na pitanja koja su već razjašnjena ustaljenom sudskom praksom ili koja su dio niza predmeta s istim predmetom odlučivanja od kojih je jedan već pravomoćno riješen;

(c) u postupcima pokrenutim na temelju članka 272. UFEU-a.

2. Ustupanje predmeta sucu pojedincu nije moguće:

(a) u slučaju tužbe za poništenje akta opće primjene ili u predmetima u kojima je izričito istaknut prigovor nezakonnosti akta opće primjene;

(b) u slučaju tužbe podnesene na temelju članka 270. UFEU-a u kojoj je izričito istaknut prigovor nezakonnosti akta opće primjene, osim ako je Sud ili Opći sud već odlučio o pitanjima koja se postavljaju tim prigovorom;

(c) u predmetima koji se tiču provedbe:

- pravila tržišnog natjecanja i kontrole koncentracija,
- pravila o državnim potporama,
- pravila o mjerama za zaštitu trgovine,
- pravila o zajedničkoj organizaciji poljoprivrednih tržišta uz iznimku predmeta koji su dio niza predmeta s istim predmetom odlučivanja od kojih je jedan već pravomoćno riješen.

3. Odluku o ustupanju predmeta sucu pojedincu donosi vijeće od tri suca pred kojim se vodi postupak, nakon što sasluša glavne stranke. Kad se država članica ili institucija Unije koja je stranka u postupku protivi dodjeli predmeta sucu pojedincu, o predmetu će i dalje odlučivati vijeće kojega je član sudac izvjestitelj.

4. Sudac pojedinac upućuje predmet vijeću ako utvrdi da pretpostavke za ustupanje više nisu ispunjene.

Poglavlje 5.
ODREĐIVANJE NEZAVISNIH ODVJETNIKA

Članak 30. (M7)

Okolnosti u kojima se može odrediti nezavisni odvjetnik

1. Općem sudu u postupanju s izravnim tužbama može pomagati nezavisni odvjetnik, ako smatra da je to potrebno zbog složenosti pravnih ili činjeničnih pitanja predmeta.
2. Općem sudu u postupanju sa zahtjevima za prethodnu odluku pomaže nezavisni odvjetnik

Članak 31. (M6) (M7)

Način određivanja nezavisnih odvjetnika za postupanje s izravnim tužbama

1. Odluku o određivanju nezavisnog odvjetnika za postupanje s izravnom tužbom donosi plenarna konferencija na zahtjev vijeća kojemu je predmet dodijeljen ili upućen.
2. Predsjednik Općeg suda određuje suca koji izvršava dužnosti nezavisnog odvjetnika u tom predmetu.
3. Nakon što je određen nezavisni odvjetnik, njegova očitovanja saslušavaju se prije donošenja odluka iz članaka 16., 28., 45., 55., 68., 70., 83., 87., 90., 92., 98., 103., 105., 106., 110.a, 113., 126. do 132., 144., 151., 165., 168. i 169.

Članak 31.a (M7)

Izbor nezavisnih odvjetnika za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku

1. Suci između sebe biraju, u skladu s člankom 49.a Statuta i člankom 9. stavkom 3. ovog Poslovnika, suce koji će izvršavati dužnost nezavisnog odvjetnika u prethodnim postupcima i suce koji će ih zamijeniti u slučaju njihove spriječenosti.
2. Suci koji će izvršavati te dužnosti biraju se odmah nakon izborâ predsjednika i potpredsjednika Općeg suda iz članka 9. i nakon izborâ predsjednikâ vijeća iz članka 18.
3. Ako se mjesto suca koji će izvršavati te dužnosti isprazni prije redovnog prestanka navedenih dužnosti, za preostalo razdoblje bira se njegov nasljednik za izvršavanje tih dužnosti, u skladu s pravilima predviđenima u članku 9. stavku 3.

4. Imena sudaca koji su izabrani za izvršavanje tih dužnosti u skladu s ovim člankom objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 31.b (M7)

Način određivanja nezavisnih odvjetnika za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku

1. Predsjednik Općeg suda odlučuje o dodjeli predmeta u prethodnom postupku nezavisnim odvjetnicima. U skladu s člankom 49.a stavkom 3. Statuta, nezavisni odvjetnik bira se iz redova sudaca izabranih za izvršavanje te dužnosti koji pripadaju vijeću različitom od vijeća kojem je dodijeljen predmet.
2. Nakon što je određen nezavisni odvjetnik, njegova očitovanja saslušavaju se prije donošenja odluka iz članaka 16. i 28. te u slučajevima predviđenima u glavama II. i VI.

Poglavlje 6. TAJNIŠTVO

Odjeljak 1. Tajnik

Članak 32. (M7)

Imenovanje tajnika

1. Opći sud imenuje tajnika.
2. Kad se isprazni mjesto tajnika, objavljuje se oglas u *Službenom listu Europske unije*. Zainteresirane osobe mogu, u roku koji ne može biti kraći od tri tjedna, podnijeti prijave koje sadrže sve podatke o njihovom državljanstvu, sveučilišnom obrazovanju, poznavanju jezika, sadašnjim i prijašnjim profesionalnim aktivnostima kao i o njihovom pravničkom te međunarodnom iskustvu, ako ga imaju.
3. Glasanje se provodi po postupku predviđenom člankom 9. stavkom 3.
4. Tajnik se imenuje na razdoblje od šest godina. Mandat mu je obnovljiv. Opći sud može odlučiti da tajniku koji već obnaša dužnost obnovi mandat bez provođenja postupka predviđenog stavkom 2. U tom slučaju primjenjuje se stavak 3.
5. Tajnik polaže prisegu predviđenu člankom 5. pred Općim sudom i potpisuje izjavu predviđenu člankom 6.

6. Tajnika se može razriješiti samo ako više ne ispunjava potrebne uvjete ili ako ne izvršava obveze koje proizlaze iz njegove dužnosti. Opći sud o tome odlučuje bez prisutnosti tajnika, nakon što omogućiti tajniku da iznese svoje očitovanje.
7. Ako se mjesto tajnika isprazni prije isteka njegova mandata, Opći sud imenuje novog tajnika na razdoblje od šest godina.
8. Ime tajnika izabranog u skladu s ovim člankom objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 33.

Zamjenik tajnika

Opći sud u skladu s postupkom za imenovanje tajnika može imenovati jednog ili više zamjenika tajnika koji pomažu tajniku i zamjenjuju ga u slučaju spriječenosti.

Članak 34.

Spriječenost tajnika i zamjenika tajnika

U slučaju spriječenosti tajnika i eventualnog zamjenika tajnika, predsjednik Općeg suda određuje dužnosnike ili službenike koji izvršavaju dužnost tajnika.

Članak 35. (M6)

Dužnosti tajnika

1. Tajnik je zadužen, pod nadzorom predsjednika Općeg suda, za zaprimanje, upućivanje i čuvanje svih dokumenata te za dostavu na temelju ovog Poslovnika.
2. Tajnik pomaže članovima Općeg suda u izvršavanju svih njihovih dužnosti.
3. Tajnik čuva žigove i odgovoran je za arhivu. Zadužen je, uz poštovanje kriterija koje utvrdi Opći sud, za njegova izdanja, uključujući i zbornik sudske prakse, te za objavu na internetu dokumenata koji se tiču Općeg suda.
4. Tajnik, pod nadzorom predsjednika Općeg suda i uz pomoć službi Suda Europske unije, osigurava upravno i financijsko poslovanje te računovodstvo Općeg suda.
5. Tajnik prisustvuje ročištima Općeg suda, ako ovim Poslovníkom nije drukčije određeno.

Članak 36. (M5)
Vođenje upisnika

1. U tajništvu se vodi upisnik za koji je odgovoran tajnik, a u koji se prema redu zaprimanja upisuju svi postupovni akti.
2. Tajnik stavlja zabilješku o upisu u upisnik na postupovne akte uložene u spis predmeta, a na zahtjev stranaka i na ostale primjerke koje stranke podnesu u tu svrhu.
3. Upisi u upisnik i zabilješke iz stavka 2. su javne isprave.

Članak 37. (M7)
Uvid u upisnik

Svatko može izvršiti uvid u upisnik u tajništvu i dobiti primjerke ili izvatke.

Članak 38. (M7)
Pristup spisu predmeta

1. Uz iznimke iz članka 68. stavka 4., članka 103. do 105. kao i članka 144. stavka 7., svaka stranka u postupku ima pristup spisu predmeta i može dobiti primjerke postupovnih akata i otpравke rješenja i presuda.
2. Nijedna treća osoba, bila ona privatna ili javna, nema pristup spisu predmeta bez izričitog dopuštenja predsjednika Općeg suda, koje se daje nakon što se saslušaju stranke. To dopuštenje može se dati, u cijelosti ili djelomično, samo na temelju pisanog zahtjeva popraćenog detaljnim obrazloženjem opravdanog interesa za pristup spisu.

Odjeljak 2. Službe

Članak 39. (M3)
Dužnosnici i ostali službenici

1. Dužnosnici i ostali službenici zaduženi da izravno pomažu predsjedniku, sucima i tajniku imenuju se u skladu s uvjetima propisanim Pravilnikom o osoblju. Odgovaraju tajniku, pod nadzorom predsjednika Općeg suda.
2. Pred predsjednikom Općeg suda, uz prisutnost tajnika, polažu jednu od sljedećih dviju prisega:

„Prisežem da ću odano, diskretno i savjesno izvršavati dužnosti koje mi povjerava Opći sud.”

ili

„Svečano izjavljujem da ću odano, diskretno i savjesno izvršavati dužnosti koje mi povjerava Opći sud.”

Poglavlje 7. RAD OPĆEG SUDA

Članak 40.

Mjesto održavanja ročišta Općeg suda

Za održavanje jednog ili više određenih ročišta Opći sud može odabrati mjesto različito od mjesta svog sjedišta.

Članak 41.

Kalendar rada Općeg suda

1. Sudska godina započinje 1. rujna kalendarske godine i završava 31. kolovoza naredne godine.
2. Sudske praznike utvrđuje Opći sud.
3. U slučaju hitnosti, predsjednik Općeg suda i predsjednici vijeća mogu tijekom sudskih praznika sazvati suce i, ovisno o slučaju, nezavisnog odvjetnika.
4. Opći sud poštuje službene blagdane mjesta u kojem ima sjedište.
5. Opći sud može, iz opravdanih razloga, odobriti dopust sucima.
6. Dani sudskih praznika objavljuju se svake godine u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 42. (M5) (M7)

Plenarna konferencija

1. Odluke o administrativnim pitanjima i odluke iz članaka 7., 9., 11., 13., 15., 15.a, 16., 18., 25., 28., 31., 31.a, 32., 33., 41., 56.a, 207. i 243. Opći sud donosi na plenarnoj konferenciji na kojoj sudjeluju i na kojoj imaju pravo odlučivanja svi suci, ne dovodeći u pitanje suprotne odredbe ovog Poslovnika. Na tim

konferencijama uvijek je prisutan i tajnik, osim ako Opći sud ne odluči drukčije i osim u slučaju donošenja odluka iz članka 32.

2. Kad se, nakon sazivanja plenarne konferencije, utvrdi da nije postignut kvorum iz članka 17. stavka 4. Statuta, predsjednik Općeg suda odgađa konferenciju dok se ne postigne kvorum.

Članak 43.

Sastavljanje zapisnikâ

1. Kad Opći sud zasjeda u prisutnosti tajnika, tajnik po potrebi sastavlja zapisnik koji potpisuju, ovisno o slučaju, predsjednik Općeg suda ili predsjednik vijeća i tajnik.
2. Kad Opći sud zasjeda bez prisutnosti tajnika, zadužuje suca s najnižim položajem prema senioritetu u smislu članka 8. da, ako je potrebno, sastavi zapisnik koji potpisuju, ovisno o slučaju, predsjednik Općeg suda ili predsjednik vijeća i sudac koji ga je sastavio.

GLAVA II. PRAVILA O JEZIKU

Članak 44. **Jezik postupka**

Jezici postupka su bugarski, češki, danski, engleski, estonski, finski, francuski, grčki, hrvatski, irski, latvijski, litavski, mađarski, malteški, nizozemski, njemački, poljski, portugalski, rumunjski, slovački, slovenski, španjolski, švedski i talijanski.

Članak 45. (M6) (M7) **Određivanje jezika postupka**

1. U postupcima po izravnim tužbama u smislu članka 1. tužitelj izabire jezik postupka uz sljedeće iznimke:
 - (a) kad je tuženik država članica, jezik postupka je službeni jezik te države; u slučaju kad država ima više službenih jezika, tužitelj može izabrati jedan od njih;
 - (b) u slučaju tužbe koju podnese institucija na temelju arbitražne klauzule sadržane u javnopravnom ili privatnopravnom ugovoru koji je sklopila Unija ili koji je sklopljen u njezino ime na temelju članka 272. UFEU-a, jezik postupka je onaj na kojem je ugovor sklopljen; u slučaju da je taj ugovor sastavljen na više jezika, tužitelj može izabrati jedan od njih;
 - (c) na zajednički zahtjev glavnih stranaka može se dopustiti potpuna ili djelomična upotreba nekog drugog jezika navedenog u članku 44.;
 - (d) na zahtjev jedne od stranaka, nakon što se saslušaju ostale stranke, može se, iznimno od odredbe iz točaka (a) do (c), dopustiti potpuna ili djelomična upotreba nekog drugog jezika navedenog u članku 44. kao jezika postupka; takav zahtjev ne mogu podnijeti institucije.
2. Ne dovodeći u pitanje odredbe predviđene stavkom 1. točkama (c) i (d), u slučaju zahtjevâ za ispravak, zahtjevâ za dopunu odluke, prigovora protiv presude zbog ogluhe, prigovora trećeg kao i u slučajevima zahtjeva za tumačenje i zahtjeva za ponavljanje postupka ili u slučaju osporavanja troškova čiju je naknadu moguće tražiti, jezik postupka je jezik odluke na koju se zahtjevi ili osporavanja odnose.
3. Ne dovodeći u pitanje odredbe predviđene stavkom 1. točkama (c) i (d), u postupcima protiv odluka žalbenih vijeća Ureda iz članka 1., koje se odnose na primjenu pravila o uređenju intelektualnog vlasništva:

- (a) jezik postupka izabire tužitelj ako je bio jedina stranka postupka pred žalbenim vijećem Ureda;
 - (b) jezik tužbe, koji tužitelj izabire između jezika iz članka 44., postaje jezik postupka ako se tome, u roku koji je za to nakon podnošenja tužbe odredio tajnik, ne usprotivi nijedna druga stranka postupka pred žalbenim vijećem Ureda;
 - (c) u slučaju da se neka druga stranka postupka pred žalbenim vijećem Ureda, osim tužitelja, protivi jeziku tužbe, jezik odluke koja se pobija pred Općim sudom postaje jezik postupka; u tom slučaju tajnik osigurava prijevod tužbe na jezik postupka.
- 4. U prethodnim postupcima jezik postupka je jezik suda koji je uputio zahtjev. Na uredno obrazloženi zahtjev jedne od stranaka glavnog postupka, nakon što budu saslušani druga stranka glavnog postupka i nezavisni odvjetnik, može se, za usmeni dio postupka, odobriti upotreba nekog drugog jezika iz članka 44. Ako zahtjev bude prihvaćen, odobrenje za upotrebu tog drugog jezika odnosi se na sve zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta.
 - 5. Odluku o zahtjevima iz stavaka 1. i 4. donosi predsjednik; on donošenje odluke mora prepustiti Općem sudu ako namjerava prihvatiti zahtjev bez suglasnosti svih stranaka.

Članak 46. (M6) (M7)
Upotreba jezika postupka

- 1. Jezik postupka posebice se upotrebljava u podnescima i izlaganjima stranaka, uključujući priložene dokazne elemente, kao i u zapisnicima i odlukama Općeg suda.
- 2. Ako za dokazne elemente priložene postupovnom aktu nije priložen prijevod na jezik postupka, tajnik od stranke o kojoj je riječ zahtijeva otklanjanje tog nedostatka ako predsjednik odluči, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke, da je taj prijevod nužan za dobro odvijanje postupka. Ako nedostatak nije otklonjen, prilozi o kojima je riječ izdvajaju se iz spisa predmeta.
- 3. Ako su dokazni elementi opsežni, mogu se podnijeti djelomični prijevodi istih. Predsjednik može u svakom trenutku zatražiti potpuniji ili cjelovit prijevod, bilo po službenoj dužnosti ili na zahtjev jedne od stranaka.
- 4. Iznimno od prethodnih odredaba, države članice ovlaštene su upotrebljavati svoj službeni jezik kad sudjeluju u prethodnom postupku ili kad interveniraju u postupak koji je u tijeku pred Općim sudom. Ova se odredba odnosi kako na

pisane dokumente tako i na usmene izjave. U svakom ovakvom slučaju, prijevod na jezik postupka osigurava tajnik.

5. Države stranke Sporazuma o EGP-u, a koje nisu države članice, i Nadzorno tijelo EFTA-e ovlašteni su upotrebljavati jedan od jezika iz članka 44. koji nije jezik postupka kad sudjeluju u prethodnom postupku ili kad interveniraju u neki postupak koji je u tijeku pred Općim sudom. Ova se odredba odnosi kako na pisane dokumente tako i na usmene izjave. U svakom ovakvom slučaju, prijevod na jezik postupka osigurava tajnik.
6. Države nečlanice koje sudjeluju u prethodnom postupku u skladu s člankom 23. stavkom 4. Statuta ovlaštene su upotrebljavati jedan od jezika iz članka 44. koji nije jezik postupka. Ova se odredba odnosi kako na pisane dokumente tako i na usmene izjave. U svakom ovakvom slučaju, prijevod na jezik postupka osigurava tajnik.
7. Kad svjedoci ili stručnjaci izjave da se ne mogu odgovarajuće izraziti na jednom od jezika iz članka 44., predsjednik im dopušta da daju svoje izjave na nekom drugom jeziku. Tajnik osigurava prijevod na jezik postupka.
8. Predsjednik pri vođenju rasprava, suci i, kad je to primjenjivo, nezavisni odvjetnik kad postavljaju pitanja te nezavisni odvjetnik u svojim mišljenjima mogu upotrebljavati jedan od jezika iz članka 44. koji nije jezik postupka. Tajnik osigurava prijevod na jezik postupka.

Članak 47. (M6)

Dužnosti tajnika u pitanjima jezika

1. Tajnik osigurava prijevod postupovnih akata na jezik postupka i, prema potrebi, na drugi jezik naveden u članku 44.
2. Tajnik osigurava usmeno prevođenje svega iznesenog na raspravi na jezik postupka kao i na druge jezike iz članka 44. koje upotrebljavaju stranke prisutne na raspravi ili za koje se procijeni da su potrebni za njezin uredan tijek.

Članak 48.

Jezik izdanja Općeg suda

Izdanja Općeg suda objavljuju se na jezicima iz članka 1. Uredbe Vijeća br. 1.

Članak 49.

Vjerodostojni tekstovi

Tekstovi sastavljeni na jeziku postupka ili, kad je to primjenjivo, na drugom jeziku odobrenom na temelju članka 45. i 46. su vjerodostojni tekstovi.

GLAVA III. IZRAVNE TUŽBE

Članak 50. (M7) **Područje primjene**

Odredbe ove glave primjenjuju se na izravne tužbe u smislu članka 1., ne dovodeći u pitanje posebne odredbe glava IV. i V. u pogledu postupaka koji su uređeni tim glavama.

Poglavlje 1. OPĆE ODREDBE

Odjeljak 1. Zastupanje stranaka

Članak 51. (M6) **Obveza zastupanja**

1. Stranke mora zastupati agent ili odvjetnik, u skladu s uvjetima predviđenim člankom 19. Statuta.
2. Odvjetnik koji zastupa stranku ili joj pomaže, u tajništvu polaže dokument kojim se potvrđuje da je ovlašten za zastupanje pred sudovima države članice ili druge države koja je stranka Sporazuma o EGP-u, osim ako je takav dokument već položen radi otvaranja korisničkog računa za e-Curiju.
3. Odvjetnici koji zastupaju stranku koja je pravna osoba privatnog prava moraju u tajništvu položiti punomoć koju je izdala ta osoba.
4. Ako dokument iz stavka 2. ili onaj iz stavka 3. nije položen, tajnik određuje stranci o kojoj je riječ razuman rok da ga podnese. U slučaju da ni po isteku tog roka nisu podneseni traženi dokumenti, Opći sud odlučuje izaziva li nepoštovanje formalnosti o kojoj je riječ formalnu nedopuštenost tužbe ili podneska ili dovodi do zaključka da odvjetnik ne zastupa stranku o kojoj je riječ ili joj ne pomaže.

Odjeljak 2. Prava i obveze zastupnikâ stranaka

Članak 52.

Povlastice, imuniteti i olakšice

1. Agenti, savjetnici i odvjetnici koji se pojavljuju pred Općim sudom ili pred bilo kojom sudbenom vlašću od koje je Opći sud zatražio pravnu pomoć uživaju imunitet u pogledu izgovorenih riječi i podnesenih pismena vezanih uz predmet ili stranke.
2. Agenti, savjetnici i odvjetnici također uživaju sljedeće povlastice i olakšice:
 - (a) svi papiri i dokumenti vezani uz postupak izuzeti su od pretrage i oduzimanja; u slučaju spora, carinski službenici ili policija mogu zapečatiti predmetne papire i dokumente i uputiti ih bez odgađanja Općem sudu kako bi prošli provjeru u prisutnosti tajnika i zainteresirane osobe;
 - (b) agenti, savjetnici i odvjetnici uživaju slobodu kretanja u mjeri nužnoj za ispunjenje svojih zadataka.

Članak 53.

Status zastupnika stranaka

1. Da bi imale pravo na povlastice, imunitete i olakšice spomenute u članku 52., sljedeće osobe moraju podnijeti dokaz o svom statusu kako slijedi:
 - (a) agenti, službenim dokumentom koji je izdala stranka koju zastupaju, koja primjerak istog odmah dostavlja tajniku;
 - (b) odvjetnici, dokumentom kojim se potvrđuje da su ovlašteni za zastupanje pred sudovima države članice ili druge države koja je stranka Sporazuma o EGP-u i, kad je stranka koju zastupaju pravna osoba privatnog prava, punomoći koju je izdala ta osoba;
 - (c) savjetnici, punomoći koju je izdala stranka kojoj pomažu.
2. Ako je potrebno, tajnik im izdaje iskaznicu. Njena je valjanost ograničena na određeni rok. Može se produljiti ili skratiti ovisno o trajanju postupka.

Članak 54.
Ukidanje imuniteta

1. Povlastice, imuniteti i olakšice predviđeni člankom 52. dodjeljuju se isključivo u interesu postupka.
2. Opći sud može ukinuti imunitet ako smatra da to nije u suprotnosti s interesom postupka.

Članak 55.
Isključenje iz postupka

1. Ako Opći sud smatra da je ponašanje agenta, savjetnika ili odvjetnika pred Općim sudom nespojivo s dostojanstvom Općeg suda ili zahtjevima dobrog sudovanja, ili ako se agent, savjetnik ili odvjetnik služi pravima koja ima na temelju svoje funkcije u svrhu različitu od one zbog koje su mu takva prava priznata, on o tome obavještava osobu o kojoj je riječ. Opći sud o tome može obavijestiti nadležna tijela kojima ta osoba odgovara. Primjerak obavijesti naslovljene na ta tijela upućuje se i toj osobi.
2. Iz istih razloga Opći sud u svakom trenutku, nakon što sasluša osobu o kojoj je riječ, može obrazloženim rješenjem isključiti iz postupka agenta, savjetnika ili odvjetnika. Takvo rješenje odmah je izvršno.
3. Kad je agent, savjetnik ili odvjetnik isključen iz postupka, s postupkom se zastaje do isteka roka koji određuje predsjednik kako bi se omogućilo zainteresiranoj stranci da odredi drugog agenta, savjetnika ili odvjetnika.
4. Odluke donesene na temelju ovog članka mogu se opozvati.

Članak 56.
Sveučilišni profesori

Odredbe ovog odjeljka primjenjuju se na sveučilišne profesore iz članka 19. stavka 7. Statuta.

Odjeljak 2.a Komunikacija sa zastupnicima stranaka putem e-Curije (M5)

Članak 56.a (M5) (M7)

e-Curia

1. Ne dovodeći u pitanje slučajeve iz članka 57. stavka 2., članka 72. stavka 4., članka 80. stavka 1., članka 105. stavaka 1. i 2., članka 147. stavka 6., članka 148. stavka 9. i članka 178. stavaka 2. i 3., svaki se postupovni akt podnosi i dostavlja putem e-Curije.
2. Uvjeti podnošenja i dostave postupovnog akta putem e-Curije detaljno se uređuju odlukom Općeg suda. Ta odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.
3. Korištenje e-Curijom pretpostavlja otvaranje korisničkog računa pod uvjetima utvrđenima u odluci iz stavka 2.
4. Ako se putem e-Curije podnese postupovni akt prije nego što su podnesene potvrde potrebne za odobrenje korisničkog računa, te potvrde tajništvo Općeg suda mora zaprimiti u papirnatom obliku ili upotrebom sredstva elektroničkog prijenosa kojim se Opći sud koristi u roku od 10 dana od podnošenja akta. Taj se rok ne može produljiti i članak 60. se ne primjenjuje. Ako potvrde ne budu zaprimljene u za to određenom roku, Opći sud postupovni akt podnesen putem e-Curije proglašava nedopuštenim.
5. Kada tehnički nije moguće koristiti se e-Curijom i ne dovodeći u pitanje primjenu članka 45. drugog stavka Statuta, postupovni akt može se podnijeti ili dostaviti svakim dostupnim prikladnim sredstvom. Koraci koji se trebaju poduzeti u takvom slučaju utvrđeni su u odluci iz stavka 2.

Odjeljak 3. Dostava

Članak 57. (M5) (M7)

Načini dostave

1. Ne dovodeći u pitanje članak 80. stavak 1., članak 148. stavak 9. i članak 178. stavak, izvršenje dostave predviđene Statutom i ovim Poslovníkom osigurava tajnik putem e-Curije.
2. Ako zbog naravi akta dostavu nije moguće obaviti na način predviđen stavkom 1., dostava se obavlja na adresu zastupnika stranke o kojoj je riječ, preporučenom pošiljkom uz povratnicu ili osobnom dostavom primjerka tog akta uz potvrdu o primitku. Adresata se o tome obavještava putem e-Curije. U takvom se slučaju

smatra da je preporučena pošiljka uručena adresatu deseti dan od njene predaje poštanskom uredu u mjestu sjedišta Općeg suda, osim ako se na temelju povratnice ne pokaže da je pošiljka primljena koji drugi dan ili ako adresat ne obavijesti tajnika, u roku od tri tjedna od kada je obaviješten putem e-Curije, da nije primio dokument koji mu je trebao biti dostavljen.

3. Ne dovodeći u pitanje članak 72. stavak 4., primjerke izvornika koje treba dostaviti u skladu sa stavkom 2. priprema i ovjerava tajnik.

Odjeljak 4. Rokovi

Članak 58.

Računanje rokova

1. Postupovni rokovi predviđeni Ugovorima, Statutom i ovim Poslovnikom računaju se na sljedeći način:
 - (a) ako rok izražen u danima, tjednima, mjesecima ili godinama počinje teći od trenutka kad je neki događaj nastupio ili je poduzeta neka radnja, dan kad je nastupio takav događaj ili je poduzeta takva radnja ne računa se u rok;
 - (b) rok izražen u tjednima, mjesecima ili godinama završava istekom dana koji, u zadnjem tjednu, zadnjem mjesecu ili zadnjoj godini, nosi jednak naziv ili jednak broj kao i dan kad je nastupio događaj ili je poduzeta radnja od koje se računa početak roka. Ako se, kod roka izraženog u mjesecima ili godinama, dan kada bi rok trebao isteći ne pojavljuje u zadnjem mjesecu, rok završava istekom posljednjeg dana tog mjeseca;
 - (c) kad je rok izražen u mjesecima i danima, prvo se računa cijeli mjesec, a potom dani;
 - (d) rokovi uključuju subote, nedjelje i službene blagdane;
 - (e) rokovi se ne suspendiraju tijekom sudskih praznika.
2. Ako kraj roka pada u subotu, nedjelju ili na službeni blagdan, rok se produljuje do isteka prvog sljedećeg radnog dana.
3. Popis službenih blagdana koje je odredio Sud i koji je objavljen u *Službenom listu Europske unije* primjenjuje se i na Opći sud.

Članak 59.

Tužba protiv akta institucije objavljenog u *Službenom listu Europske unije*

Kad rok za podnošenje tužbe protiv akta institucije počinje teći od trenutka objave tog akta u *Službenom listu Europske unije*, rok se računa, u smislu članka 58. stavka 1. točke (a), od isteka četrnaestog dana nakon dana te objave.

Članak 60.

Produljenje roka zbog udaljenosti

Postupovni se rokovi produljuju zbog udaljenosti za deset dana.

Članak 61.

Određivanje i produljenje rokova

1. Rokove koji se određuju na temelju ovog Poslovnika može produljiti onaj tko ih je odredio.
2. Predsjednik može na tajnika prenijeti ovlast određivanja ili produljenja nekih rokova, koju ima na temelju ovog Poslovnika.

Članak 62.

Postupovni akti podneseni izvan roka

Postupovni akt podnesen tajništvu nakon isteka roka koji je predsjednik ili tajnik odredio na temelju ovog Poslovnika može se prihvatiti samo na temelju odluke predsjednika u tom smislu.

Odjeljak 5. Odvijanje postupka i postupanje s predmetima

Članak 63.

Odvijanje postupka

Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe predviđene Statutom ili ovim Poslovníkom, postupak pred Općim sudom sastoji se od pisanog i usmenog dijela.

Članak 64.

Kontradiktornost postupka

Uz iznimke predviđene odredbama članka 68. stavka 4., članka 104., članka 105. stavka 8. kao i članka 144. stavka 7., Opći sud uzima u obzir samo postupovne akte i dokazne elemente s kojima su se odvjetnici i agenti stranaka mogli upoznati te se o istima očitovati.

Članak 65.

Dostava postupovnih akata i odluka donesenih tijekom postupka

1. Uz iznimku odredaba članka 68. stavka 4., članaka 103. do 105. kao i članka 144. stavka 7., postupovni akti i dokazni elementi uloženi u spis predmeta dostavljaju se strankama.
2. Tajnik osigurava da se stranke upoznaju s odlukama donesenim tijekom postupka i uložnim u spis predmeta.

Članak 66. (M6)

Neotkrivanje javnosti osobnih podataka fizičkih osoba

1. Tijekom postupka Opći sud može, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke koji je podnesen zasebnim aktom, odlučiti izostaviti imena i prezimena fizičkih osoba, neovisno o tome jesu li one stranke ili treće osobe, te sve druge osobne podatke tih fizičkih osoba, navedene u dokumentima i informacijama povezanima s predmetom kojima javnost ima pristup.
2. Stavak 1. primjenjuje se na podnositelja zahtjeva za intervenciju.

Članak 66.a (M6)

Neotkrivanje javnosti drugih podataka koji nisu osobni podaci fizičkih osoba

1. Tijekom postupka Opći sud može, po službenoj dužnosti ili na obrazloženi zahtjev stranke koji je podnesen zasebnim aktom, odlučiti izostaviti druge podatke koji nisu osobni podaci fizičkih osoba, navedene u dokumentima i informacijama kojima javnost ima pristup, ako legitimni razlozi opravdavaju da se ti podaci ne otkriju javnosti.
2. Stavak 1. primjenjuje se na podnositelja zahtjeva za intervenciju.

Članak 67.

Redoslijed postupanja s predmetima

1. Opći sud predmete rješava prema redoslijedu njihove spremnosti za postupanje.
2. Predsjednik može u posebnim okolnostima odlučiti da se određenom predmetu da prednost pri odlučivanju.

Članak 68. (M5) (M7)

Spajanje predmeta

1. Više predmeta koji imaju isti predmet odlučivanja može se u svakom trenutku, po službenoj dužnosti ili na zahtjev glavne stranke, zbog povezanosti spojiti u svrhu, alternativno ili kumulativno, pisanog ili usmenog dijela postupka ili u svrhu donošenja odluke kojom se završava postupak.
2. O spajanju odlučuje predsjednik. Prije te odluke predsjednik glavnim strankama određuje rok za podnošenje očitovanja o eventualnom spajanju, ako se o tome još nisu izjasnile.
3. Spojene predmete može se ponovno razdvojiti u skladu sa stavkom 2.
4. Postupovni akti uloženi u spise spojenih predmeta dostavljaju se putem e-Curije strankama koje to zatraže. Međutim, predsjednik na zahtjev stranke može iz te dostave isključiti određene podatke iz spisa predmeta za koje se tvrdi da su povjerljivog karaktera.

Članak 69. (M6)

Prekid postupka

Ne dovodeći u pitanje članak 163., postupak koji je u tijeku može se prekinuti:

- (a) u slučajevima predviđenim člankom 54. stavkom 3. Statuta;
- (b) kad je Sudu podnesena žalba protiv odluke Općeg suda kojom se djelomično odlučuje o meritumu, odlučuje o prethodnom postupovnom pitanju vezanom uz prigovor nenadležnosti ili nedopuštenosti ili kojom se odbija intervencija;
- (c) na zahtjev jedne od glavnih stranaka, uz izričitu suglasnost druge glavne stranke;
- (d) u ostalim posebnim slučajevima, kad je to potrebno radi dobrog sudovanja.

Članak 70.

Odluka o prekidu i odluka o nastavku postupka

1. Odluku o prekidu postupka donosi predsjednik. Prije te odluke predsjednik glavnim strankama određuje rok za podnošenje očitovanja o eventualnom prekidu postupka, ako se o tome još nisu izjasnile.
2. Odluka o nastavku postupka prije prestanka prekida ili odluka predviđena člankom 71. stavkom 3. donosi se na način predviđen stavkom 1.

Članak 71.

Trajanje i učinci prekida

1. Prekid postupka nastupa na dan naznačen u odluci o prekidu ili, u nedostatku takve naznake, na dan donošenja takve odluke.
2. Za trajanja prekida ne teku postupovni rokovi, osim roka za intervenciju predviđenog člankom 143. stavkom 1.
3. Kad odlukom o prekidu nije predviđen prestanak prekida, prekid prestaje na dan naznačen u odluci o nastavku postupka ili, u nedostatku takve naznake, na dan donošenja takve odluke.
4. Počevši od dana nastavka postupka nakon prekida, postupovni rokovi koji su prestali teći zamjenjuju se novim rokovima koji počinju teći od dana tog nastavka postupka.

Članak 71.a (M6)

Ogledni predmeti

1. Ako se u više predmeta koji su u tijeku pred Općim sudom otvori isto pravno pitanje, a Opći sud smatra da je u interesu dobrog sudovanja izbjegavanje usporednog postupanja u tim predmetima, postupak se može prekinuti u skladu s člankom 69. točkom (c) ili (d) te člancima 70. i 71., dok se ne riješi onaj predmet koji je među njima, kao najprikladniji za razmatranje tog pitanja, utvrđen kao ogledni predmet.
2. Prije odlučivanja o prekidu predsjednik poziva glavne stranke u predmetima u kojima se postupak može prekinuti da podnesu očitovanja o eventualnom prekidu, u skladu s člankom 70. stavkom 1., navodeći im dotično pravno pitanje i predmet koji se može utvrditi kao ogledni predmet.
3. Predsjednik vijeća kojemu je dodijeljen ogledni predmet daje tom predmetu prednost pri odlučivanju, u skladu s člankom 67. stavkom 2.

4. Prilikom nastavka postupka stranke u prekinutim postupcima mogu podnijeti očitovanja o odluci donesenoj u oglednom predmetu i o posljedicama te odluke na spor.

Poglavlje 2. POSTUPOVNI AKTI

Članak 72. (M5) (M6)

Pravila o podnošenju postupovnih akata putem e-Curije

1. Osim podnošenja iz članka 105. stavaka 1. i 2. i iz članka 147. stavka 6., svi se postupovni akti podnose tajništvu putem e-Curije.
2. Na svakom postupovnom aktu navodi se datum. U pogledu postupovnih rokova, uzima se u obzir jedino dan i sat u Velikom Vojvodstvu Luksemburg u trenutku podnošenja tajništvu.
3. Svakom postupovnom aktu prilažu se dokazni elementi na koje se poziva, zajedno s popisom koji ih nabraja.
4. Kad se prilog postupovnom aktu ne može podnijeti putem e-Curije zbog svoje naravi, prilog o kojem je riječ šalje se odvojeno poštom ili predaje tajništvu. Taj se prilog predaje zajedno s jednim primjerkom za Opći sud i onoliko primjeraka koliko ima stranka u postupku. Istovjetnost tih primjeraka ovjerava stranka koja ih podnosi.
5. Institucije predaju, u rokovima koje odredi predsjednik, prijevode svih postupovnih akata na druge jezike iz članka 1. Uredbe Vijeća br. 1.

Članak 73. (M5) (stavljen izvan snage)

Članak 74. (M5) (stavljen izvan snage)

Članak 75. (M7) **Duljina podnesaka**

1. Opći sud, u skladu s člankom 243., određuje najveću dopuštenu duljinu podnesaka koji se podnose u okviru ove glave.

2. Predsjednik može dopustiti prekoračenje najveće dopuštene duljine podnesaka samo u pravno ili činjenično posebno složenim slučajevima.

Poglavlje 3.
PISANI DIO POSTUPKA

Članak 76.
Sadržaj tužbe

Tužba iz članka 21. Statuta sadrži:

- (a) ime i stalnu adresu tužitelja;
- (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika tužitelja;
- (c) naznaku glavne stranke protiv koje se tužba podnosi;
- (d) predmet spora, tužbene razloge i argumente kao i sažeti prikaz tih razloga;
- (e) tužbeni zahtjev;
- (f) po potrebi dokaze i dokazne prijedloge.

Članak 77. (M5)
(stavljen izvan snage)

Članak 78. (M3) (M6)
Prilozi tužbi

1. Tužbi se po potrebi prilažu dokumenti navedeni u članku 21. stavku 2. Statuta.
2. Tužbi podnesenoj na temelju članka 270. UFEU-a po potrebi se prilažu žalba u smislu članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju i odluka o žalbi uz naznake dana podnošenja žalbe i dana dostave odluke.
3. Tužbi podnesenoj na temelju arbitražne klauzule sadržane u ugovoru javnog ili privatnog prava, koji je sklopila Unija ili koji je sklopljen za njen račun na temelju članka 272. UFEU-a, mora biti priložen primjerak ugovora koji sadrži tu klauzulu.
4. Ako je tužitelj pravna osoba privatnog prava, on tužbi prilaže dokaz svog pravnog postojanja (izvadak iz sudskog registra, izvadak iz registra udruga ili kakav drugi službeni dokument).

5. Tužbi se prilažu dokumenti iz članka 51. stavaka 2. i 3.
6. Ako tužba nije u skladu s pretpostavkama iz stavaka 1. do 5., tajnik tužitelju određuje razuman rok za podnošenje gore navedenih dokumenata. Ako nedostatak ne bude otklonjen u za to određenom roku, Opći sud odlučuje izaziva li neispunjenje tih pretpostavki formalnu nedopuštenost tužbe.

Članak 79. (M6)

Priopćenje u *Službenom listu Europske unije*

U *Službenom listu Europske unije* objavljuje se priopćenje o danu podnošenja akta kojim se pokreće postupak, imenima glavnih stranaka, tužbenom zahtjevu kao i o naznakama iznesenih razloga i glavnih argumenata, ne dovodeći u pitanje primjenu članaka 66. i 66.a.

Članak 80. (M3) (M5)

Dostava tužbe

1. Tužba se dostavlja tuženiku putem e-Curije ako ima korisnički račun za e-Curiju. U suprotnom, tužba se dostavlja tuženiku slanjem ovjerenog primjerka tužbe preporučenom pošiljkom uz povratnicu ili osobnom dostavom tog primjerka uz potvrdu o primitku.
2. U slučajevima predviđenim u članku 78. stavku 6., dostava se obavlja odmah po otklanjanju nedostatka ili čim Opći sud dopusti tužbu, bez obzira na nedostatke iz tog članka.

Članak 81. (M3) (M5)

Odgovor na tužbu

1. Tuženik podnosi odgovor na tužbu u roku od dva mjeseca od dostave tužbe. Taj odgovor na tužbu sadrži:
 - (a) ime i stalnu adresu tuženika;
 - (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika tuženika;
 - (c) razloge i argumente;
 - (d) zahtjev tuženika;
 - (e) po potrebi dokaze i dokazne prijedloge.

2. Na odgovor na tužbu primjenjuje se članak 78. stavci 4. do 6.
3. Na obrazloženi zahtjev tuženika, predsjednik u iznimnim okolnostima može produljiti rok predviđen stavkom 1.

Članak 82. (M6)

Upućivanje dokumenata

Kad Europski parlament, Vijeće ili Europska komisija nisu stranke u postupku, Opći sud upućuje im primjerak tužbe i odgovora na tužbu ili, prema potrebi, prigovora nenadležnosti ili nedopuštenosti, bez priloga tim dokumentima, kako bi im omogućio da utvrde poziva li se u njima na neprimjenjivost kojeg od njihovih akata u smislu članka 277. UFEU-a.

Članak 83.

Replika i odgovor na repliku

1. Tužba i odgovor na tužbu mogu se dopuniti replikom tužitelja i odgovorom tuženika na repliku, osim ako Opći sud ne odluči da druga razmjena podnesaka nije potrebna jer je sadržaj spisa dostatan.
2. Kad Opći sud odluči da druga razmjena podnesaka nije potrebna, može još dopustiti glavnim strankama da dopune spis predmeta ako tužitelj u roku od dva tjedna od dostave te odluke podnese obrazloženi zahtjev u tom smislu.
3. Predsjednik određuje rok u kojem se moraju podnijeti ovi postupovni akti. Predsjednik može odrediti i pitanja na koja se replika i odgovor na repliku trebaju odnositi.

Poglavlje 4.

RAZLOZI, DOKAZI I PRILAGODBA TUŽBE

Članak 84.

Novi razlozi

1. Tijekom postupka zabranjeno je iznositi nove razloge, osim ako se ne temelje na pravnim ili činjeničnim pitanjima za koja se saznalo tijekom postupka.
2. Eventualni novi razlozi iznose se tijekom druge razmjene podnesaka te se označavaju kao takvi. Kad se za pravna ili činjenična pitanja koja opravdavaju iznošenje novih razloga sazna nakon druge razmjene podnesaka ili nakon što je

odlučeno da se takva razmjena neće dopustiti, glavna stranka o kojoj je riječ mora iznijeti nove razloge čim sazna za navedena pitanja.

3. Ne dovodeći u pitanje naknadnu odluku Općeg suda o dopuštenosti novih razloga, predsjednik omogućuje drugim strankama da odgovore na te razloge.

Članak 85.

Dokazi i dokazni prijedlozi

1. Dokazi i dokazni prijedlozi podnose se u okviru prve razmjene podnesaka.
2. Glavne stranke mogu podnositi dokaze i stavljati dokazne prijedloge u prilog svojim argumentima i u replici i odgovoru na repliku, pod uvjetom da opravdaju kašnjenje u podnošenju takvih dokaza odnosno stavljanju dokaznih prijedloga.
3. Iznimno, glavne stranke mogu podnositi dokaze i stavljati dokazne prijedloge i prije zatvaranja usmenog dijela postupka ili prije odluke Općeg suda o neprovođenju usmenog dijela postupka, pod uvjetom da opravdaju kašnjenje u podnošenju takvih dokaza odnosno stavljanju dokaznih prijedloga.
4. Ne dovodeći u pitanje odluku Općeg suda o dopuštenosti dokaza ili dokaznih prijedloga podnesenih na temelju stavaka 2. i 3., predsjednik omogućuje drugim strankama da o njima zauzmu stajalište.

Članak 86. (M3) (M7)

Prilagodba tužbe

1. Kad se akt čije se poništenje zahtijeva zamijeni ili izmijeni drugim aktom istog predmeta, tužitelj može, najkasnije dva tjedna od dostave odluke o određivanju dana održavanja rasprave ili prije dostave odluke Općeg suda o neprovođenju usmenog dijela postupka, prilagoditi tužbu kako bi se uzeo u obzir taj novi čimbenik. Predsjednik može, na tužiteljev obrazloženi zahtjev, produljiti taj rok. Ne primjenjuje se članak 60.
2. Prilagodba tužbe mora se izvršiti zasebnim aktom i u roku predviđenom člankom 263. stavkom 6. UFEU-a, u kojem se može zahtijevati poništenje akta koji opravdava prilagodbu.
3. U postupcima pokrenutim na temelju članka 270. UFEU-a prilagodba tužbe mora se izvršiti zasebnim aktom i, iznimno od stavka 2., u roku predviđenom člankom 91. stavkom 3. Pravilnika o osoblju, u kojem se može zahtijevati poništenje akta koji opravdava prilagodbu tužbe.
4. Podnesak kojim se vrši prilagodba sadrži:

- (a) prilagođeni tužbeni zahtjev;
 - (b) po potrebi prilagođene tužbene razloge i argumente;
 - (c) po potrebi dokaze i dokazne prijedloge vezane uz prilagodbu tužbenog zahtjeva.
5. Podnesku kojim se vrši prilagodba prilaže se akt koji opravdava prilagodbu tužbe. Ako taj akt nije podnesen, tajnik tužitelju određuje razuman rok za njegovo podnošenje. Ako u tom roku taj nedostatak ne bude otklonjen, Opći sud odlučuje izaziva li nepoštovanje tog zahtjeva nedopuštenost podneska kojim se vrši prilagodba tužbe.
 6. Ne dovodeći u pitanje naknadnu odluku Općeg suda o dopuštenosti podneska kojim se vrši prilagodba tužbe, predsjednik tuženiku određuje rok za odgovor na podnesak kojim se vrši prilagodba.
 7. Predsjednik, kad je to primjenjivo, intervenijentima određuje rok za dopunu njihovih intervencijskih podnesaka s obzirom na podnesak kojim se vrši prilagodba tužbe i odgovor na taj podnesak. U tu svrhu, ti se podnesci istodobno dostavljaju intervenijentima.

Poglavlje 5. PRETHODNI IZVJEŠTAJ

Članak 87. (M7) **Prethodni izvještaj**

1. Nakon zatvaranja pisanog dijela postupka, predsjednik određuje dan kad sudac izvjestitelj Općem sudu podnosi prethodni izvještaj.
2. Prethodni izvještaj sadrži analizu relevantnih činjeničnih i pravnih pitanja istaknutih u tužbi, prijedloge o tome treba li poduzimati mjere upravljanja postupkom ili izvođenja dokaza, prijedloge o održavanju usmenog dijela postupka i o eventualnom upućivanju predmeta velikom vijeću, srednjem vijeću ili vijeću sastavljenom od drugog broja sudaca te prijedloge o eventualnom ustupanju predmeta sucu pojedincu.
3. Opći sud odlučuje o prijedlozima suca izvjestitelja i, po potrebi, o otvaranju usmenog dijela postupka.

Poglavlje 6.
MJERE UPRAVLJANJA POSTUPKOM I IZVOĐENJA DOKAZÂ

Članak 88.
Opće odredbe

1. Mjere upravljanja postupkom i izvođenja dokazâ mogu se odrediti ili izmijeniti u bilo kojem stadiju postupka, po službenoj dužnosti ili na zahtjev glavne stranke.
2. U zahtjevu iz stavka 1. potrebno je precizno naznačiti predmet traženih mjera i razloge koji ih opravdavaju. Kad je taj zahtjev podnesen nakon prve razmjene podnesaka, stranka koja ga podnosi mora iznijeti razloge zbog kojih ga nije mogla podnijeti ranije.
3. U slučaju zahtjeva za određivanje mjera upravljanja postupkom ili izvođenja dokazâ, predsjednik omogućuje drugim strankama da o tome zauzmu stajalište.

Odjeljak 1. Mjere upravljanja postupkom

Članak 89.
Predmet

1. Mjere upravljanja postupkom imaju za cilj osigurati pripremu predmetâ za raspravu, odvijanje postupaka i rješavanje sporova u najboljim mogućim uvjetima.
2. Mjere upravljanja postupkom imaju za cilj posebice:
 - (a) osigurati dobro odvijanje pisanog ili usmenog dijela postupka i lakše izvođenje dokazâ;
 - (b) odrediti pitanja u pogledu kojih stranke moraju dopuniti svoju argumentaciju ili koja zahtijevaju izvođenje dokazâ;
 - (c) pobliže odrediti sadržaj zahtjeva, razloga i argumenata stranaka te razjasniti pitanja koja su među strankama sporna;
 - (d) olakšati mirno rješavanje sporova.
3. Mjere upravljanja postupkom mogu se, među ostalim, sastojati od:
 - (a) postavljanja pitanja strankama;

- (b) pozivanja stranaka na pisano ili usmeno očitovanje o određenim aspektima spora;
 - (c) zahtijevanja podataka od stranaka ili od trećih osoba iz članka 24. stavka 2. Statuta;
 - (d) zahtijevanja od stranaka podnošenja svih dokaznih elemenata u vezi s predmetom;
 - (e) pozivanja stranaka na sastanke.
4. Kad se održava rasprava, Opći sud, u mjeri u kojoj je to moguće, poziva stranke da svoja izlaganja usredotoče na jedno ili više određenih pitanja.

Članak 90.

Postupak

1. O mjerama upravljanja postupkom odlučuje Opći sud.
2. Ako Opći sud odluči odrediti mjere upravljanja postupkom i ne provede ih sâm, za to zadužuje suca izvjestitelja.

Odjeljak 2. Mjere izvođenja dokazâ

Članak 91.

Predmet

Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 24. i 25. Statuta, mjere izvođenja dokazâ mogu biti:

- (a) osobna nazočnost stranaka;
- (b) zahtijevanje od stranke da podnese podatke ili sve dokazne elemente u vezi s predmetom;
- (c) zahtijevanje podnošenja dokumenata pristup kojima je odbila institucija, u okviru postupka o zakonitosti tog odbijanja;
- (d) saslušanje svjedoka;
- (e) vještačenje;
- (f) očevid.

Članak 92. (M7)

Postupak

1. Opći sud određuje prikladne mjere rješenjem u kojem naznačuje činjenice koje su predmet dokazivanja.
2. Prije nego što Opći sud odredi mjere izvođenja dokazâ iz članka 91. točaka (d) do (f), saslušavaju se stranke.
3. Mjera izvođenja dokaza iz članka 91. točke (b) može se odrediti ako:

(a) stranka na koju se mjera odnosi nije udovoljila u tu svrhu prethodno određenoj mjeri upravljanja postupkom ili ako ona to izričito zahtijeva i opravda potrebu da se takva mjera odredi u obliku rješenja o izvođenju dokaza;

(b) donošenje mjere upravljanja postupkom nije opravdano s obzirom na okolnosti slučaja.

Rješenjem o izvođenju dokaza može se predvidjeti da zastupnici stranaka mogu izvršiti uvid u podatke i dokazne elemente koje je Opći sud zaprimio na temelju tog rješenja samo u tajništvu, bez mogućnosti izrade preslika.

4. Ako Opći sud odluči odrediti izvođenje dokazâ, a ne izvede ih sâm, za to zadužuje suca izvjestitelja.
5. Nezavisni odvjetnik sudjeluje u mjerama izvođenja dokazâ.
6. Stranke mogu prisustvovati mjerama izvođenja dokazâ.
7. Mogu se podnositi dokazi o protivnom i dopunjavati postojeći dokazni prijedlozi.

Članak 93.

Pozivanje svjedokâ

1. Svjedoci čije je saslušanje potrebno pozivaju se rješenjem iz članka 92. stavka 1. koje sadrži:
 - (a) imena, svojstvo i stalnu adresu svjedokâ;
 - (b) dan i mjesto saslušanja;
 - (c) naznaku činjenica koje treba utvrditi i svjedokâ koje treba saslušati o svakoj od tih činjenica.

2. Svjedoke poziva Opći sud, po potrebi nakon polaganja predujma iz članka 100. stavka 1.

Članak 94.

Saslušanje svjedokâ

1. Nakon provjere identiteta svjedoka, predsjednik ih upozorava da moraju potvrditi istinitost svojih iskaza na način predviđen stavkom 5. i člankom 97.
2. Svjedoke saslušava Opći sud, uz pozivanje stranaka. Nakon davanja iskaza, predsjednik može, na zahtjev stranaka ili po službenoj dužnosti, postavljati pitanja svjedocima.
3. Istu ovlast imaju svaki sudac i nezavisni odvjetnik.
4. Pod nadzorom predsjednika, pitanja svjedocima mogu postavljati zastupnici stranaka.
5. Uz primjenu članka 97., nakon davanja iskaza svjedok polaže sljedeću prisegu:

„Prisežem da sam govorio istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.”
6. Opći sud može, nakon što sasluša glavne stranke, osloboditi svjedoka polaganja prisega.

Članak 95.

Obveze svjedokâ

1. Uredno pozvani svjedoci dužni su odazvati se pozivu i prisustvovati saslušanju.
2. Ako se, bez opravdanog razloga, uredno pozvani svjedok ne pojavi pred Općim sudom, Opći sud može ga kazniti novčanom kaznom u najvišem iznosu od 5.000 eura i odrediti novo pozivanje svjedoka o njegovu trošku.
3. Istom kaznom može se kazniti i svjedok koji, bez opravdanog razloga, odbije svjedočiti ili položiti prisegu.

Članak 96.

Vještačenje

1. Rješenjem kojim se imenuje stručnjak utvrđuje se njegova zadaća i određuje rok za podnošenje njegova izvještaja.

2. Nakon podnošenja izvještaja i njegove dostave strankama, Opći sud može odrediti da se stručnjaka sasluša, uz pozivanje stranaka. Predsjednik može postavljati pitanja stručnjaku na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti.
3. Istu ovlast imaju svaki sudac i nezavisni odvjetnik.
4. Pod nadzorom predsjednika, pitanja stručnjaku mogu postavljati zastupnici stranaka.
5. Uz primjenu članka 97., nakon podnošenja izvještaja stručnjak polaže sljedeću prisegu:

„Prisežem da sam svoju zadaću ispunio savjesno i nepristrano.”
6. Opći sud može, nakon što sasluša glavne stranke, osloboditi stručnjaka polaganja prisege.

Članak 97.

Prisega svjedokâ i stručnjakâ

1. Predsjednik upozorava osobe koje u svojstvu svjedoka ili stručnjaka trebaju položiti prisegu pred Općim sudom da govore istinu odnosno da svoju zadaću izvrše savjesno i nepristrano te ih upozorava na kaznenopravne posljedice predviđene njihovim nacionalnim pravom za slučaj povrede te obveze.
2. Svjedoci i stručnjaci polažu prisegu u skladu s člankom 94. stavkom 5. odnosno člankom 96. stavkom 5. ili u obliku predviđenom njihovim nacionalnim pravom.

Članak 98.

Kršenje prisege svjedokâ i stručnjakâ

1. Opći sud može odlučiti nadležnim tijelima države članice navedenim u Dodatku Poslovniku Suda, čiji su sudovi nadležni za kazneni progon, prijaviti davanje lažnog iskaza svjedoka ili stručnjaka pred Općim sudom pod prisegom.
2. Upućivanje odluke Općeg suda osigurava tajnik. U odluci se navode činjenice i okolnosti na kojima se prijava temelji.

Članak 99.

Izuzeće svjedoka ili stručnjaka

1. Ako jedna od stranaka zatraži izuzeće svjedoka ili stručnjaka zbog nesposobnosti ili neprikladnosti ili nekog drugog razloga, ili ako svjedok ili stručnjak odbije dati iskaz ili položiti prisegu, o tome odlučuje Opći sud.
2. Izuzeće svjedoka ili stručnjaka potrebno je zatražiti u roku od dva tjedna od dostave rješenja kojim se poziva svjedok ili imenuje stručnjak, aktom u kojem se navode razlozi za izuzeće i dokazni prijedlozi.

Članak 100.

Troškovi svjedokâ i stručnjakâ

1. Kad odredi saslušanje svjedoka ili vještačenje, Opći sud može tražiti od glavnih stranaka ili jedne od njih da položi predujam dostatan za naknadu troškova svjedoka ili stručnjaka.
2. Svjedoci i stručnjaci imaju pravo na naknadu troškova puta i boravka. Predujam tih troškova može im se isplatiti iz blagajne Općeg suda.
3. Svjedoci imaju pravo na naknadu izgubljene zarade, a stručnjaci na nagradu za svoj rad. Ti iznosi isplaćuju se svjedocima i stručnjacima iz blagajne Općeg suda nakon izvršenja njihovih dužnosti odnosno zadatka.

Članak 101.

Molba za pravnu pomoć

1. Opći sud može, na zahtjev glavnih stranaka ili po službenoj dužnosti, uputiti molbe za pravnu pomoć radi saslušanja svjedokâ ili stručnjakâ.
2. Molba za pravnu pomoć upućuje se rješenjem. To rješenje sadrži imena, svojstvo i stalnu adresu svjedokâ ili stručnjakâ, naznaku činjenica o kojima će se saslušati svjedoci ili stručnjaci, naznaku stranaka, njihovih zastupnika kao i njihovu adresu te sažeti prikaz predmeta spora.
3. Tajnik rješenje upućuje nadležnom tijelu države članice, navedenom u Dodatku Poslovniku Suda, na čijem području treba provesti saslušanje svjedokâ ili stručnjakâ. Po potrebi, rješenju prilaže prijevod na službeni jezik ili službene jezike države članice kojoj se rješenje upućuje.
4. Tijelo određeno na temelju stavka 3. prosljeđuje rješenje pravosudnom tijelu nadležnom prema svojem nacionalnom pravu.

5. Nadležno pravosudno tijelo postupaju po molbi za pravnu pomoć u skladu s odredbama svog nacionalnog prava. Po okončanju postupanja nadležno pravosudno tijelo prosljeđuje tijelu određenom na temelju stavka 3. rješenje o molbi za pravnu pomoć, dokumente vezane uz postupanje po molbi i popis troškova. Ti se dokumenti šalju tajniku.
6. Tajnik osigurava prijevod dokumenata na jezik postupka.
7. Opći sud snosi troškove molbe za pravnu pomoć, uz mogućnost da ih, ovisno o slučaju, naplati od glavnih stranaka.

Članak 102.

Zapisnik s ročišta za izvođenje dokaza

1. Tajnik sastavlja zapisnik sa svakog ročišta za izvođenje dokaza. Zapisnik potpisuju predsjednik i tajnik. Zapisnik je javna isprava.
2. Kad je riječ o saslušanju svjedoka ili stručnjaka, zapisnik potpisuju predsjednik ili sudac izvjestitelj koji je bio zadužen obaviti saslušanje te tajnik. Prije tog potpisivanja, svjedoku ili stručnjaku mora se omogućiti da provjeri sadržaj zapisnika i da ga potpiše.
3. Zapisnik se dostavlja strankama.

Odjeljak 3. Postupanje s povjerljivim podacima, dokaznim elementima i dokumentima podnesenim na temelju mjera izvođenja dokaza

Članak 103.

Postupanje s povjerljivim informacijama i dokaznim elementima

1. Kad Opći sud treba, na temelju pravnih i činjeničnih elemenata koje je iznijela glavna stranka, provjeriti povjerljivu narav, u odnosu na drugu glavnu stranku, određenih podataka ili dokaznih elementa koji su mu podneseni na temelju mjere izvođenja dokaza iz članka 91. točke (b), a koji mogu biti relevantni za odlučivanje o sporu, ti se podaci ili dokazni elementi u stadiju te provjere ne priopćavaju toj drugoj stranci.
2. Kad Opći sud tijekom provjere iz stavka 1. zaključi da su određeni podaci ili dokazni elementi koji su mu podneseni relevantni za odlučivanje o predmetu i povjerljive naravi u odnosu na drugu glavnu stranku, procijenit će važnost te povjerljive naravi s jedne strane i zahtjeva vezanih uz pravo na djelotvornu pravnu zaštitu, posebice uz poštovanje načela kontradiktornosti, s druge strane.

3. Nakon procjene važnosti iz stavka 2., Opći sud može odlučiti upoznati drugu glavnu stranku s povjerljivim podacima ili dokaznim elementima, po potrebi uvjetujući njihovo otkrivanje preuzimanjem posebnih obveza, ili može odlučiti da ih neće priopćiti, pri čemu će obrazloženim rješenjem pobliže odrediti načine na koje će ta druga glavna stranka moći u najvećoj mogućoj mjeri iznijeti svoja očitovanja, primjerice nalaganjem podnošenja verzije koja nije povjerljiva ili sažetka podataka ili dokaznih elemenata koji nije povjerljiv, a koji sadrže njihov bitan sadržaj.
4. Postupovni režim iz ovog članka ne primjenjuje se na slučajeve iz članka 105.

Članak 104.

Dokumenti pristup kojima je odbila institucija

Kad je Općem sudu, u okviru postupka koji se tiče zakonitosti odluke institucije o odbijanju pristupa dokumentu, na temelju mjere izvođenja dokaza iz članka 91. točke (c) podnesen dokument pristup kojemu je bio odbijen, taj se dokument ne priopćuje drugim strankama.

Poglavlje 7.

PODACI ILI DOKAZNI ELEMENTI KOJI SE ODOSE NA SIGURNOST UNIJE ILI JEDNE ILI VIŠE NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA ILI NA VOĐENJE NJIHOVIH MEĐUNARODNIH ODNOSA

Članak 105. (M2)

Postupanje s podacima ili dokaznim elementima koji se odnose na sigurnost Unije ili jedne ili više njezinih država članica ili na vođenje njihovih međunarodnih odnosa

1. Kad, protivno načelu kontradiktornosti iz članka 64. iz kojeg proizlazi da se svi podaci i dokazni elementi u cijelosti priopćavaju strankama, glavna stranka svoje zahtjeve namjerava utemeljiti na određenim podacima ili dokaznim elementima ističući pritom da bi njihovo priopćavanje ugrozilo sigurnost Unije ili jedne ili više njezinih država članica ili vođenje njihovih međunarodnih odnosa, te podatke ili dokazne elemente podnosi zasebnim aktom. Njemu prilaže zahtjev za povjerljivo postupanje s tim podacima ili dokaznim elementima koji sadrži važne razloge koji, u strogo ograničenom opsegu koji zahtijeva situacija, opravdavaju očuvanje njihove povjerljive naravi i koji se protive njihovom priopćavanju drugoj glavnoj stranci. Zahtjev za povjerljivo postupanje također se podnosi zasebnim aktom i ne sadrži nikakve povjerljive elemente. Kad je podatke ili dokazne elemente za koje se traži povjerljivo postupanje glavnoj stranci proslijedila jedna ili više država članica, važni razlozi koje je glavna stranka iznijela kao opravdanje povjerljivog

postupanja s njima mogu uključivati one koje je pružila jedna ili više država članica o kojima je riječ.

2. Opći sud na temelju mjere izvođenja dokaza može zatražiti podnošenje podataka ili dokaznih elemenata čija se povjerljiva narav temelji na razlozima iz stavka 1. U slučaju odbijanja, Opći sud o tome sastavlja službenu zabilješku. Iznimno od odredaba članka 103., na te podatke ili dokazne elemente podnesene na temelju mjere izvođenja dokaza primjenjuje se postupovni režim iz ovog članka.
3. U stadiju ispitivanja relevantnosti za odlučivanje o sporu podataka ili dokaznih elemenata koje je glavna stranka podnijela u skladu sa stavkom 1. ili 2. i njihove povjerljive naravi u odnosu na drugu glavnu stranku, ti podaci ili dokazni elementi ne priopćavaju se drugoj glavnoj stranci.
4. Kad Opći sud nakon ispitivanja iz stavka 3. odluči da su podaci ili dokazni elementi koji su mu podneseni relevantni za odlučivanje o sporu i da nisu povjerljive naravi za potrebe postupka pred Općim sudom, traži od stranke o kojoj je riječ odobrenje za priopćavanje tih podataka ili dokaznih elemenata drugoj glavnoj stranci. Ako se stranka takvom priopćavanju usprotivi u roku koji odredi predsjednik ili ne odgovori u tom roku, ti podaci ili dokazni elementi ne uzimaju se u obzir prilikom odlučivanja o predmetu i vraćaju joj se.
5. Kad Opći sud nakon ispitivanja iz stavka 3. odluči da su određeni podaci ili dokazni elementi koji su mu podneseni relevantni za odlučivanje o sporu i povjerljive naravi u odnosu na drugu glavnu stranku, ne priopćuje ih toj glavnoj stranci. Nakon toga izvršava procjenu važnosti, s jedne strane, zahtjevâ vezanih uz pravo na djelotvornu pravnu zaštitu, posebice uz poštovanje načela kontradiktornosti, i, s druge strane, zahtjevâ koji proizlaze iz sigurnosti Unije ili jedne ili više njezinih država članica ili iz vođenja njihovih međunarodnih odnosa.
6. Nakon procjene važnosti iz stavka 5., Opći sud donosi obrazloženo rješenje kojim se pobliže određuju načini na koje je moguće zahtjevima iz tog stavka istovremeno udovoljiti, primjerice tako da stranka o kojoj je riječ podnese, u svrhu naknadnog priopćavanja drugoj glavnoj stranci, verziju koja nije povjerljiva ili sažetak podataka ili dokaznih elemenata koji nije povjerljiv, a koji sadrže njihov bitan sadržaj i koji omogućuju drugoj glavnoj stranci da u najvećoj mogućoj mjeri iznese svoja očitovanja.
7. Podatke ili dokazne elemente koji su povjerljive naravi u odnosu na drugu glavnu stranku može u roku od dva tjedna od dostave odluke donesene na temelju stavka 5. u cijelosti ili djelomično povući glavna stranka koja ih je podnijela u skladu sa stavcima 1. ili 2. Povučeni podaci ili dokazni elementi ne uzimaju se u obzir pri odlučivanju o predmetu i vraćaju se glavnoj stranci o kojoj je riječ.
8. Kad Opći sud smatra da su podaci ili dokazni elementi koji zbog svoje povjerljive naravi nisu bili priopćeni drugoj glavnoj stranci na načine iz stavka 6. neophodni

za odlučivanje o sporu, on može, iznimno od članka 64. i ograničujući se na nužno, utemeljiti svoju odluku na tim podacima ili dokaznim elementima. Prilikom ocjene tih podataka ili dokaznih elemenata, Opći sud vodi računa o činjenici da glavna stranka nije mogla istaknuti svoja očitovanja o njima.

9. Opći sud osigurava da se povjerljivi elementi sadržani u podacima ili dokaznim elementima koje je glavna stranka podnijela u skladu sa stavcima 1. i 2. i koji nisu priopćeni drugoj glavnoj stranci ne otkriju ni u rješenju donesenom na temelju stavka 6. ni u odluci kojom se završava postupak.
10. Podaci ili dokazni elementi iz stavka 5. koje glavna stranka koja ih je podnijela nije povukla u skladu sa stavkom 7., vraćaju se stranci o kojoj je riječ odmah po isteku roka iz članka 56. stavka 1. Statuta, osim ako je u tom roku podnesena žalba protiv odluke Općeg suda. Kad je takva žalba podnesena, ti podaci ili dokazni elementi stavljaju se na raspolaganje Sudu u skladu s uvjetima predviđenima odlukom iz stavka 11.
11. Opći sud odlukom određuje pravila sigurnosti za zaštitu podataka ili dokaznih elemenata podnesenih u skladu s, ovisno o slučaju, stavkom 1. ili stavkom 2. Ta odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Poglavlje 8. USMENI DIO POSTUPKA

Članak 106. **Usmeni dio postupka**

1. Postupak pred Općim sudom u usmenom dijelu obuhvaća raspravu organiziranu po službenoj dužnosti ili na zahtjev glavne stranke.
2. Glavna stranka u zahtjevu za raspravu treba naznačiti razloge zbog kojih želi da je se sasluša. Taj zahtjev podnosi se u roku od tri tjedna od kada su stranke obaviještene o zatvaranju pisanog dijela postupka. Predsjednik može produljiti taj rok.
3. U nedostatku zahtjeva iz stavka 2., Opći sud može, ako smatra da je na temelju sadržaja spisa predmet dovoljno razjašnjen, odlučiti o tužbi bez provođenja usmenog dijela postupka. U tom slučaju ipak može naknadno odlučiti otvoriti usmeni dio postupka.

Članak 106.a (M6)
Zajednička rasprava

Ako sličnosti između nekoliko predmeta to dopuštaju, Opći sud može odlučiti održati zajedničku raspravu u tim predmetima.

Članak 107.
Dan održavanja rasprave

1. Ako Opći sud odluči otvoriti usmeni dio postupka, predsjednik određuje dan održavanja rasprave.
2. Predsjednik iznimno može, po službenoj dužnosti ili na obrazloženi zahtjev glavne stranke, odgoditi dan održavanja rasprave.

Članak 107.a (M6) (M7)
Sudjelovanje na raspravi putem videokonferencije

1. Ako zdravstveni razlozi, sigurnosni razlozi ili drugi ozbiljni razlozi sprečavaju zastupnika stranke da fizički sudjeluje na raspravi, tom zastupniku može se dopustiti sudjelovanje na toj raspravi putem videokonferencije.
2. Zahtjev za sudjelovanje na raspravi putem videokonferencije podnosi se zasebnim aktom čim razlog spriječenosti postane poznat i u njemu se precizno navodi narav te spriječenosti.
3. Predsjednik o tom zahtjevu odlučuje u najkraćem mogućem roku.
4. Primjena videokonferencije isključena je u slučaju odluke o isključenju javnosti koju Opći sud donosi na temelju članka 109.
5. Tehnički uvjeti koji moraju biti ispunjeni za sudjelovanje na raspravama putem videokonferencije preciziraju se u provedbenim pravilima iz članka 243.

Članak 108.
Izostanak stranaka s rasprave

1. Kad stranka obavijesti Opći sud da neće prisustvovati raspravi ili kad Opći sud na raspravi utvrdi neopravdani izostanak uredno pozvane stranke, rasprava se odvija bez prisutnosti stranke o kojoj je riječ.
2. Kad glavne stranke obavijeste Opći sud da neće prisustvovati raspravi, predsjednik odlučuje može li se usmeni dio postupka zatvoriti.

Članak 109.
Isključenje javnosti

1. Nakon što sasluša stranke, Opći sud može, u skladu s člankom 31. Statuta, isključiti javnost s rasprave.
2. Zahtjev za isključenje javnosti koji podnese stranka mora biti obrazložen i navesti odnosi li se na cijelu ili na neki dio rasprave.
3. Odluka o isključenju javnosti podrazumijeva i zabranu objavljivanja sadržaja rasprave.

Članak 110. (M3)
Odvijanje rasprave

1. Raspravu otvara i njome upravlja predsjednik, koji se također brine o održavanju reda na raspravi.
2. Stranke mogu usmeno izlagati samo putem svojeg zastupnika.
3. Članovi sastava suda kao i nezavisni odvjetnik mogu tijekom rasprave postavljati pitanja zastupnicima stranaka.
4. U postupcima pokrenutim na temelju članka 270. UFEU-a članovi sastava suda kao i nezavisni odvjetnik mogu tijekom rasprave pozvati stranke da se same izjasne o pojedinim aspektima predmeta.

Članak 110.a (M7)
Prijenos rasprava

1. Rasprave Općeg suda mogu se prenositi. Taj se prijenos odvija uživo kad je riječ o objavi presuda ili iznošenju mišljenja, a s odgodom kad je riječ o izlaganjima stranaka u predmetu koji je upućen na odlučivanje velikom vijeću, srednjem vijeću ili, ako to opravdava interes predmeta, vijeću sastavljenom od pet sudaca odnosno, iznimno, vijeću sastavljenom od tri suca.
2. Kada Opći sud namjerava prenositi raspravu, tajništvo o tome obavještava stranke prilikom pozivanja na tu raspravu.
3. Ako stranka smatra da se rasprava na koju je pozvana ne bi trebala prenositi, ona o tome obavještava Opći sud u najkraćem mogućem roku, uz detaljno navođenje okolnosti koje opravdavaju neprenošenje rasprave.
4. Opći sud o tom zahtjevu odlučuje u najkraćem mogućem roku.

5. Videozapis rasprava koja su se prenosile ostaje dostupan na mrežnoj stranici Suda Europske unije najviše mjesec dana nakon zaključenja rasprave.
6. Ako stranka smatra da videozapis rasprave na kojoj je sudjelovala treba ukloniti s navedene mrežne stranice, o tome u najkraćem mogućem roku obavješćuje Opći sud, uz iznošenje okolnosti koje opravdavaju to uklanjanje.
7. Predsjednik bez odgađanja odlučuje o tom zahtjevu.
8. Opći sud odlukom utvrđuje pravila i načine provedbe prijenosa rasprava. Ta se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 111.

Zatvaranje usmenog dijela postupka

Kad u pojedinom predmetu nije određen nezavisni odvjetnik, predsjednik na kraju rasprave proglašava zatvaranje usmenog dijela postupka.

Članak 112. (M7)

Iznošenje mišljenja nezavisnog odvjetnika

1. Kad je u predmetu određen nezavisni odvjetnik i održava se rasprava, mišljenje nezavisnog odvjetnika iznosi se po njezinu zaključenju, na dan koji najavi nezavisni odvjetnik.
2. U slučaju neodržavanja rasprave, mišljenje nezavisnog odvjetnika iznosi se na dan koji najavi nezavisni odvjetnik.
3. Kad nezavisni odvjetnik iznosi mišljenje pisanim putem, predaje ga tajništvu, koje ga prosljeđuje strankama.
4. Iznošenjem mišljenja nezavisnog odvjetnika zatvara se usmeni dio postupka.

Članak 113. (M7)

Ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

1. Opći sud ponovno otvara usmeni dio postupka kad su ispunjeni uvjeti navedeni u članku 23. stavku 3. ili u članku 24. stavku 3.
2. Opći sud može ponovno otvoriti usmeni dio postupka:
 - (a) ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena;

- (b) ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama;
- (c) ako to zatraži glavna stranka na temelju novih činjenica koje mogu imati odlučujući utjecaj na odluku Općeg suda, a koje nije mogla istaknuti prije zatvaranja usmenog dijela postupka.

Članak 114.

Zapisnik s rasprave

1. Tajnik sastavlja zapisnik sa svake rasprave. Zapisnik potpisuju predsjednik i tajnik. Zapisnik je javna isprava.
2. Zapisnik se dostavlja strankama.

Članak 115.

Snimanje rasprave

Predsjednik Općeg suda može, na temelju uredno obrazloženog zahtjeva, odobriti stranci koja je sudjelovala u pisanom ili usmenom dijelu postupka da u prostorijama Općeg suda posluša zvučni zapis rasprave na jeziku kojim su se tijekom rasprave služili govornici.

Poglavlje 9.

PRESUDE I RJEŠENJA

Članak 116.

Dan objave presude

Stranke se obavještava o danu objave presude.

Članak 117.

Sadržaj presude

Presuda sadrži:

- (a) naznaku da ju je donio Opći sud;
- (b) naznaku sastava suda;
- (c) dan objave;

- (d) imena predsjednika i sudaca koji su sudjelovali u vijećanju, uz naznaku suca izjavitelja;
- (e) ime nezavisnog odvjetnika, ako je bio određen;
- (f) ime tajnika;
- (g) naznaku stranaka;
- (h) imena njihovih zastupnika;
- (i) zahtjeve stranaka;
- (j) dan rasprave, kad je to primjenjivo;
- (k) zabilješku, ako je potrebno, da je saslušan nezavisni odvjetnik i, kad je to primjenjivo, datum njegovog mišljenja;
- (l) sažeti prikaz činjeničnog stanja;
- (m) obrazloženje;
- (n) izreku presude, uključujući odluku o troškovima.

Članak 118.

Objava i dostava presude

1. Objava presude je javna.
2. Na izvornik presude, koji potpisuju predsjednik, suci koji su sudjelovali u vijećanju i tajnik, stavlja se žig te se pohranjuje u tajništvu. Primjerak presude dostavlja se svakoj stranci.

Članak 119.

Sadržaj rješenja

Svako rješenje protiv kojega se može podnijeti žalba na temelju članka 56. ili članka 57. Statuta sadrži:

- (a) naznaku da ga je donio, ovisno o slučaju, Opći sud, predsjednik ili sudac u postupku privremene pravne zaštite;
- (b) ovisno o slučaju, naznaku sastava suda;

- (c) dan donošenja;
- (d) naznaku pravnog temelja rješenja;
- (e) imena predsjednika i, kad je to primjenjivo, sudaca koji su sudjelovali u vijećanju, uz naznaku suca izjavitelja;
- (f) ime nezavisnog odvjetnika, ako je bio određen;
- (g) ime tajnika;
- (h) naznaku stranaka;
- (i) imena njihovih zastupnika;
- (j) zahtjeve stranaka;
- (k) zabilješku, ako je potrebno, da je saslušan nezavisni odvjetnik;
- (l) sažeti prikaz činjeničnog stanja;
- (m) obrazloženje;
- (n) izreku, uključujući i, kad je to primjenjivo, odluku o troškovima.

Članak 120. (M3)

Potpis i dostava rješenja

Na izvornik rješenja, koji potpisuju predsjednik i tajnik, stavlja se žig te se isti pohranjuje u tajništvo. Primjerak rješenja dostavlja se svakoj stranci i, kad je to primjenjivo, Sudu.

Članak 121.

Obvezujući učinak presuda i rješenja

1. Presuda ima obvezujući učinak od dana njene objave, uz iznimke propisane člankom 60. Statuta.
2. Rješenje ima obvezujući učinak od dana njegove dostave, uz iznimke propisane člankom 60. Statuta.

Članak 122.
Objava u *Službenom listu Europske unije*

Priopćenje koje sadrži dan i izreku presuda i rješenja Općeg suda kojima se završava postupak objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*, osim u slučaju odluka donesenih prije dostave tužbe tuženiku.

Poglavlje 10.
PRESUDA ZBOG OGLUHE

Članak 123.
Presuda zbog ogluhe

1. Kad Opći sud utvrdi da tuženik kojemu je tužba uredno dostavljena nije odgovorio na tužbu u obliku ili roku propisanom u članku 81., ne dovodeći u pitanje primjenu odredaba članka 45. stavka 2. Statuta, tužitelj može, u roku koji odredi predsjednik, tražiti da Opći sud donese presudu kojom prihvaća tužbeni zahtjev.
2. Tuženik koji se ogлуšio ne sudjeluje u postupku donošenja presude zbog ogluhe i ne dostavlja mu se nijedan postupovni akt, osim odluke kojom se završava postupak.
3. U presudi zbog ogluhe Opći sud prihvaća tužbeni zahtjev, osim ako je očito nenadležan za odlučivanje o tužbi ili je ta tužba očito nedopuštena ili očito pravno neosnovana.
4. Presuda zbog ogluhe je izvršna. Međutim, Opći sud može suspendirati izvršenje dok ne odluči o prigovoru podnesenom na temelju članka 166. ili može uvjetovati izvršenje davanjem jamstva čiju visinu i vrstu određuje ovisno o okolnostima. To se jamstvo vraća ako prigovor ne bude podnesen ili ako bude odbijen.

Poglavlje 11.
NAGODBA I POVLAČENJE TUŽBE

Članak 124. (M3)
Nagodba

1. Ako se, prije nego što je Opći sud donio odluku, glavne stranke izvan Općeg suda nagode o rješenju spora i ako obavijeste Opći sud da odustaju od svojih zahtjeva, predsjednik određuje brisanje predmeta iz upisnika i donosi odluku o

troškovima, u skladu s člancima 136. i 138., uzimajući u obzir prijedloge stranaka u tom pogledu.

2. Ova odredba ne primjenjuje se na tužbe iz članka 263. i 265. UFEU-a.

Članak 125.
Povlačenje tužbe

Ako tužitelj priopći Općem sudu, pisano ili na raspravi, da odustaje od postupka, predsjednik određuje brisanje predmeta iz upisnika i donosi odluku o troškovima u skladu s člancima 136. i 138.

Poglavlje 11.a (M3)
POSTUPAK MIRNOG RJEŠAVANJA SPOROVA NA INICIJATIVU OPĆEG SUDA U
POSTUPCIMA POKRENUTIM NA TEMELJU ČLANKA 270. UFEU-a

Članak 125.a (M3)
Način postupanja

1. Opći sud u svakom stadiju postupka može ispitati mogućnosti mirnog rješavanja dijela spora ili cijelog spora između glavnih stranaka.
2. Opći sud povjerava sucu izvjestitelju, kojemu pomaže tajnik, da ispita mogućnosti mirnog rješavanja spora.
3. Sudac izvjestitelj može predložiti jedno ili više rješenja za okončanje spora, donijeti prikladne mjere kako bi potaknuo njegovo mirno rješavanje i provesti mjere koje je s tim ciljem donio. Osobito može:
 - (a) pozvati glavne stranke da daju informacije ili pojašnjenja;
 - (b) pozvati glavne stranke da podnesu dokumente;
 - (c) pozvati na sastanke zastupnike glavnih stranaka, same glavne stranke ili bilo kojeg dužnosnika ili službenika institucije ovlaštenog za pregovaranje o eventualnoj nagodbi;
 - (d) u slučaju sastanaka iz točke (c), imati odvojene kontakte sa svakom od glavnih stranaka, ako one na to pristanu.
4. Stavci 1. do 3. također se primjenjuju u okviru postupka privremene pravne zaštite.

Članak 125.b (M3)
Učinak nagodbe glavnih stranaka

1. Ako se glavne stranke pred sucem izvjestiteljem nagode o rješenju kojim se završava spor, mogu zatražiti da se sadržaj te nagodbe utvrdi aktom koji potpisuju sudac izvjestitelj i tajnik. Taj se akt dostavlja glavnim strankama i javna je isprava.
2. Predmet se briše iz upisnika obrazloženim rješenjem predsjednika. Na zahtjev jedne glavne stranke uz suglasnost druge, sadržaj nagodbe koju su glavne stranke postigle navodi se u rješenju o brisanju.
3. Predsjednik odlučuje o troškovima u skladu s nagodbom ili prema slobodnoj ocjeni, ako nagodbom to pitanje nije riješeno. Po potrebi, odlučuje o troškovima intervenijenta u skladu s člankom 138.

Članak 125.c (M3)
Poseban upisnik i spis

1. Dokazni elementi podneseni u okviru postupka mirnog rješavanja spora u smislu članka 125.a:
 - upisuju se u poseban upisnik na koji se ne primjenjuju odredbe članka 36. i 37.;
 - ulažu se u spis različit od spisa predmeta.
2. Glavne stranke upoznaju se s dokaznim elementima podnesenima u okviru postupka mirnog rješavanja spora u smislu članka 125.a, osim s onima koje je svaka od njih tijekom odvojenih kontakata predviđenih člankom 125.a stavkom 3. točkom (d) podnijela sucu izvjestitelju.
3. Glavne stranke imaju pristup dokaznim elementima u spisu iz stavka 1., različitom od spisa predmeta, osim onim dokaznim elementima koje je svaka od njih podnijela sucu izvjestitelju tijekom odvojenih kontakata predviđenih člankom 125.a stavkom 3. točkom (d).
4. Intervenijent nema pristup dokaznim elementima u spisu iz stavka 1., različitom od spisa predmeta.
5. Uvid u poseban upisnik iz stavka 1. stranke mogu izvršiti u tajništvu.

Članak 125.d (M3)

Mirno rješavanje sporova i sudski postupak

Opći sud i glavne stranke ne mogu se u okviru sudskog postupka koristiti mišljenjima koja su izražena, prijedlozima koji su formulirani, tvrdnjama koje su istaknute, ustupcima koji su učinjeni ili dokumentima koji su sastavljeni u svrhu mirnog rješavanja spora.

Poglavlje 12.

TUŽBE I PRETHODNA POSTUPOVNA PITANJA O KOJIMA SE ODLUČUJE RJEŠENJEM

Članak 126.

Tužba koju očito treba odbaciti odnosno odbiti

Kad je Opći sud očito nenadležan za odlučivanje o nekoj tužbi ili kad je tužba očito nedopuštena ili očito pravno neosnovana, Opći sud može, na prijedlog suca izjavitelja, u svakom trenutku odlučiti obrazloženim rješenjem, bez poduzimanja daljnjih koraka u postupku.

Članak 127. (M3)

Upućivanje predmeta Sudu

Odluke o upućivanju iz članka 54. stavka 2. Statuta donosi Opći sud obrazloženim rješenjem na prijedlog suca izjavitelja.

Članak 128.

Oglašavanje nenadležnim

Odluke o oglašavanju nenadležnim iz članka 54. stavka 3. Statuta Opći sud donosi obrazloženim rješenjem na prijedlog suca izjavitelja.

Članak 129.

Apsolutne zapreke vođenju postupka

Na prijedlog suca izjavitelja, Opći sud može u svakom trenutku po službenoj dužnosti, nakon što sasluša glavne stranke i nezavisnog odvjetnika, odlučiti da obrazloženim rješenjem donese odluku o postojanju apsolutne zapreke vođenju postupka.

Članak 130. (M3) (M7)

Prigovori i prethodna postupovna pitanja

1. Ako tuženik zatraži da Opći sud odluči o nedopuštenosti ili nenadležnosti bez ulaženja u raspravljanje o meritumu, on takav zahtjev podnosi zasebnim aktom u roku iz članka 81.
2. Ako stranka zatraži da Opći sud utvrdi da je tužba postala bespredmetna i da postupak treba obustaviti ili da Opći sud odluči o drugom prethodnom postupovnom pitanju, ona takav zahtjev podnosi zasebnim aktom.
3. Zahtjevi iz stavaka 1. i 2. sadrže prikaz razloga i argumenata na kojima se temelje, zahtjev stranke te priložene dokazne elemente na koje se poziva.
4. Odmah po podnošenju zahtjeva iz stavka 1., predsjednik određuje rok u kojem tužitelj može pisanim putem podnijeti svoja razloge i zahtjev.
5. Odmah po podnošenju zahtjeva iz stavka 2., predsjednik određuje rok u kojem druge stranke mogu pisanim putem iznijeti svoja očitovanja na taj zahtjev.
6. Opći sud može odlučiti otvoriti usmeni dio postupka o zahtjevima iz stavaka 1. i 2. Ne primjenjuje se članak 106.
7. Opći sud o zahtjevu odlučuje rješenjem u najkraćem mogućem roku ili, ako to opravdavaju posebne okolnosti, donosi odluku o tome da svoju odluku o zahtjevu odgađa do odluke o meritumu. Predmet upućuje Sudu, ako je on u njegovoj nadležnosti.
8. Ako Opći sud odbije zahtjev ili odluku o istome odgodi do odluke o meritumu, predsjednik određuje nove rokove za nastavak postupka.

Članak 131.

Obustava postupka po službenoj dužnosti

1. Ako Opći sud utvrdi da je tužba postala bespredmetna i da postupak treba obustaviti, on može u svakom trenutku po službenoj dužnosti, na prijedlog suca izvjestitelja, nakon što sasluša stranke, odlučiti da donese odluku obrazloženim rješenjem.
2. Ako tužitelj prestane odgovarati na pozive Općeg suda, Opći sud može, na prijedlog suca izvjestitelja, nakon što sasluša stranke, po službenoj dužnosti obrazloženim rješenjem obustaviti postupak.

Članak 132.
Očito osnovana tužba

Kad su Sud ili Opći sud već odlučivali o jednom ili više pravnih pitanja koja su jednaka onima istaknutim u tužbenim razlozima i Opći sud utvrdi da su činjenice utvrđene, on može, nakon zatvaranja pisanog dijela postupka i na prijedlog suca izvjestitelja, nakon što sasluša stranke, odlučiti proglasiti tužbu očito osnovanom obrazloženim rješenjem kojim se upućuje na relevantnu sudsku praksu.

Poglavlje 13.
TROŠKOVI

Članak 133.
Odluka o troškovima

Odluka o troškovima donosi se u presudi ili rješenju kojim se završava postupak.

Članak 134.
Opća pravila o raspodjeli troškova

1. Stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.
2. Ako više stranaka ne uspije u postupku, Opći sud odlučuje o podjeli troškova.
3. Ako stranke djelomično uspiju u svojim zahtjevima, svaka stranka snosi vlastite troškove. Međutim, ako se to čini opravdanim u danim okolnostima, Opći sud može odlučiti da, osim vlastitih troškova, jedna stranka snosi i dio troškova druge stranke.

Članak 135. (M3)
Pravičnost i nepotrebni troškovi ili troškovi nastali zloupotrebom prava

1. Kad to zahtijeva pravičnost, Opći sud može odlučiti da stranka koja ne uspije u postupku, osim vlastitih troškova, snosi samo dio troškova druge stranke ili da ih ne snosi uopće.
2. Opći sud može jednoj stranci, čak i ako je uspjela u postupku, naložiti snošenje troškova djelomično ili u potpunosti, ako se to čini opravdanim na temelju njenog ponašanja, uključujući ponašanje prije pokretanja postupka, a posebno ako je drugoj stranci prouzročila troškove koje Opći sud smatra nepotrebнима ili nastalima zloupotrebom prava.

Članak 136.

Troškovi u slučaju povlačenja tužbe ili zahtjeva

1. Stranka koja povuče tužbu ili zahtjev dužna je snositi troškove ako je to zatražila druga stranka u svojim očitovanjima na povlačenje.
2. Međutim, na zahtjev stranke koja je povukla tužbu ili zahtjev, troškove snosi druga stranka ako se to čini opravdanim s obzirom na njeno ponašanje.
3. Ako su se stranke sporazumjele o troškovima, odluka o troškovima donosi se u skladu s takvim sporazumom.
4. Ako nijedna stranka nije tražila naknadu troškova, svaka stranka snosi vlastite troškove.

Članak 137.

Troškovi u slučaju obustave postupka

U slučaju obustave postupka, Opći sud o troškovima odlučuje po slobodnoj ocjeni.

Članak 138.

Troškovi intervenijenata

1. Države članice i institucije koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove.
2. Države stranke Sporazuma o EGP-u, koje nisu države članice, kao i Nadzorno tijelo EFTA-e, također snose vlastite troškove ako su intervenirali u postupak.
3. Opći sud može odlučiti da intervenijent koji nije jedan od nabrojenih u stavcima 1. i 2. snosi vlastite troškove.

Članak 139. (M6) (M7)

Troškovi postupka

Postupak pred Općim sudom ne naplaćuje se, osim u sljedećim situacijama:

- a) ako stranka Općem sudu prouzroči troškove koje se moglo izbjeći, posebno ako je tužba očito zlouporabne prirode, Opći sud može toj stranci naložiti njihovu naknadu;
- b) u slučaju ponovljenih nepoštovanja odredaba ovog Poslovnika ili provedbenih pravila iz članka 243. koja zahtijevaju otklanjanje nedostataka, tajnik zahtijeva

naknadu troškova povezanih s postupanjem koje zahtijeva Opći sud od stranke o kojoj je riječ, prema tarifi tajništva određenoj u skladu s navedenim provedbenim pravilima.

Članak 140.

Troškovi čiju je naknadu moguće tražiti

Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 139., troškovi čiju je naknadu moguće tražiti su:

- (a) iznosi koji se duguju svjedocima ili stručnjacima na temelju članka 100.;
- (b) nužni troškovi stranaka nastali u svrhu postupka, posebice putni troškovi i troškovi boravka i naknade agentu, savjetniku ili odvjetniku.

Članak 141.

Način plaćanja

- 1. Blagajna Općeg suda i njeni dužnici plaćanje vrše u eurima.
- 2. Kad su troškovi koje treba nadoknaditi nastali u valuti koja nije euro ili kad su radnje koje su uzrokovale troškove poduzete u državi u kojoj euro nije službena valuta, konverzija se obavlja prema referentnom tečaju Europske središnje banke na dan plaćanja.

Poglavlje 14. INTERVENCIJA

Članak 142.

Cilj i učinci intervencije

- 1. Intervencija može imati za svrhu samo podupiranje, u cijelosti ili djelomično, zahtjeva jedne od glavnih stranaka. Ona ne daje jednaka postupovna prava kakva imaju glavne stranke, a posebice ne pravo zahtijevati održavanje rasprave.
- 2. Intervencija je akcesorna glavnom postupku. Ona gubi svoju svrhu ako je predmet brisan iz sudskog upisnika Općeg suda, u slučaju povlačenja tužbe ili sporazuma između glavnih stranaka, ili kad je tužba proglašena nedopuštenom.
- 3. Intervenijent prihvaća postupak u stanju u kojem se nalazi u trenutku njegove intervencije.

Članak 143. (M3) (M5)
Zahtjev za intervenciju

1. Zahtjev za intervenciju podnosi se u roku od šest tjedana od objave iz članka 79.
2. Zahtjev za intervenciju sadrži:
 - (a) naznaku predmeta;
 - (b) naznaku glavnih stranaka;
 - (c) ime i adresu podnositelja zahtjeva za intervenciju;
 - (d) naznaku svojstva i adrese zastupnika podnositelja zahtjeva za intervenciju;
 - (e) zahtjev koji podnositelj zahtjeva za intervenciju podupire svojim zahtjevom za intervenciju;
 - (f) prikaz okolnosti na kojima se temelji pravo intervencije, kad se zahtjev podnosi na temelju članka 40. stavka 2. ili 3. Statuta.
3. Na zastupanje podnositelja zahtjeva za intervenciju primjenjuju se odredbe članka 19. Statuta.
4. Na zahtjev za intervenciju primjenjuju se članak 78. stavci 4. do 6. i članak 139.

Članak 144. (M6)
Odluka o zahtjevu za intervenciju

1. Zahtjev za intervenciju dostavlja se glavnim strankama.
2. Predsjednik omogućuje glavnim strankama da iznesu svoja pisana ili usmena očitovanja na zahtjev za intervenciju i da zatraže, ako je potrebno, da se određeni podaci iz spisa predmeta koji su povjerljivog karaktera ne priopće intervenijentu.
3. Kad tuženik podnese prigovor nedopuštenosti ili nenadležnosti iz članka 130. stavka 1., o zahtjevu za intervenciju odlučuje se tek nakon odbijanja prigovora ili odgode odlučivanja o njemu do odluke o meritumu.
4. Kad je zahtjev podnesen na temelju članka 40. stavka 1. Statuta, a glavne stranke nisu istaknule podatke iz spisa predmeta koji su povjerljivog karaktera priopćenje kojih intervenijentu bi im moglo nanijeti štetu, intervencija se odobrava odlukom predsjednika.

5. U ostalim slučajevima predsjednik u najkraćem mogućem roku rješenjem odlučuje o zahtjevu za intervenciju i, ovisno o slučaju, o priopćavanju intervenijentu podataka za koje se tvrdi da su povjerljivog karaktera.
6. U slučaju odbijanja zahtjeva za intervenciju, rješenje iz stavka 5. mora biti obrazloženo i sadržavati odluku o troškovima povezanim sa zahtjevom za intervenciju, uključujući troškove podnositelja zahtjeva za intervenciju, u skladu s člancima 134., 135. i 138.
7. Ako je zahtjev za intervenciju prihvaćen, intervenijentu se dostavljaju primjerci svih postupovnih akata dostavljenih glavnim strankama, osim, ovisno o slučaju, povjerljivih podataka isključenih od takvog priopćavanja na temelju stavka 5.
8. U slučaju povlačenja zahtjeva za intervenciju, predsjednik određuje brisanje podnositelja zahtjeva za intervenciju iz predmeta i odlučuje o troškovima, uključujući troškove podnositelja zahtjeva za intervenciju, u skladu s člankom 136.
9. U slučaju odustanka od intervencije, predsjednik određuje brisanje intervenijenta iz predmeta i odlučuje o troškovima u skladu s člancima 136. i 138.
10. Ako je glavni postupak završio prije odlučivanja o zahtjevu za intervenciju, podnositelj zahtjeva za intervenciju i glavne stranke snose svatko vlastite troškove povezane sa zahtjevom za intervenciju. Primjerak rješenja kojim se završava postupak upućuje se podnositelju zahtjeva za intervenciju.

Članak 145.

Predaja podnesaka

1. Intervenijent može predati intervencijski podnesak u roku koji odredi predsjednik.
2. Intervencijski podnesak sadrži:
 - (a) zahtjev intervenijenta kojima podupire, u cijelosti ili djelomično, zahtjev jedne od glavnih stranaka;
 - (b) razloge i argumente intervenijenta;
 - (c) po potrebi dokaze i dokazne prijedloge.
3. Nakon podnošenja intervencijskog podneska, predsjednik određuje rok u kojem glavne stranke mogu odgovoriti na taj podnesak.

Poglavlje 15.
BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

Članak 146.
Opće odredbe

1. Svaka osoba koja zbog svog imovinskog stanja nije u mogućnosti, u potpunosti ili djelomično, snositi troškove postupka, ima pravo na besplatnu pravnu pomoć.
2. Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć odbija se ako je Opći sud očito nenadležan za odlučivanje o pravnom sredstvu za koje se zahtijeva pomoć ili ako se to pravno sredstvo čini očito nedopuštenim ili očito pravno neosnovanim.

Članak 147. (M3) (M5)
Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć

1. Besplatna pravna pomoć može se zatražiti prije podnošenja pravnog sredstva ili u tijeku postupka.
2. Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć mora biti sastavljen na obrascu koji je objavljen u *Službenom listu Europske unije* i dostupan na internetskoj stranici Suda Europske unije. Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć podnesen bez obrasca ne uzima se u obzir.
3. Zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć moraju biti priložene sve informacije i potvrde iz kojih je moguće utvrditi imovinsko stanje podnositelja zahtjeva, poput potvrde nadležnog nacionalnog tijela o imovinskom stanju.
4. Ako je zahtjev za besplatnu pravnu pomoć podnesen prije podnošenja pravnog sredstva, podnositelj mora ukratko izložiti predmet pravnog sredstva koje namjerava podnijeti, činjenično stanje i argumente u prilog osnovanosti pravnog sredstva. Zahtjevu se moraju priložiti relevantne potvrde.
5. Zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć po potrebi se prilažu dokumenti iz članka 51. stavaka 2. i 3. i članka 78. stavka 4. U tom slučaju primjenjuju se članak 51. stavak 4. i članak 78. stavak 6.
6. Ako podnositelja zahtjeva ne zastupa odvjetnik, izvornik zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć podnosi se tajništvu u papirnatom obliku. Taj izvornik zahtjeva mora vlastoručno potpisati podnositelj zahtjeva.
7. Podnošenjem zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć zaustavlja se, za podnositelja zahtjeva, tijek roka za podnošenje pravnog sredstva do dana dostave rješenja kojim se o tom zahtjevu odlučuje ili, u slučajevima iz članka 148. stavka 6., do

dana dostave rješenja kojim se određuje odvjetnik za zastupanje podnositelja zahtjeva.

Članak 148. (M5) (M6)

Odluka o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć

1. Prije odlučivanja o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć, predsjednik određuje rok drugoj glavnoj stranci za iznošenje pisanih očitovanja, osim ako već raspoloživi podaci ne pokazuju da nisu ispunjeni uvjeti iz članka 146. stavka 1. ili da su ispunjeni uvjeti iz članka 146. stavka 2.
2. Odluku o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć rješenjem donosi predsjednik.
3. Rješenje kojim se odbija besplatna pravna pomoć mora biti obrazloženo.
4. Rješenjem kojim se odobrava besplatna pravna pomoć može se odrediti odvjetnik za zastupanje podnositelja zahtjeva ako ga je on predložio u zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć i ako je taj odvjetnik dao svoju suglasnost za zastupanje podnositelja zahtjeva pred Općim sudom.
5. Ako podnositelj zahtjeva nije sam predložio odvjetnika u zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć ili nastavno na rješenje kojim se odobrava besplatna pravna pomoć ili ako njegovu izboru nije moguće udovoljiti, tajnik nadležnom tijelu države o kojoj je riječ, navedenom u Dodatku Poslovniku Suda, upućuje rješenje o odobrenju besplatne pravne pomoći i primjerak zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć. Ako podnositelj zahtjeva nema stalnu adresu u Uniji, tajnik rješenje o odobrenju besplatne pravne pomoći i primjerak zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć upućuje nadležnom tijelu države u kojoj Sud Europske unije ima svoje sjedište.
6. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., odvjetnik zadužen za zastupanje podnositelja zahtjeva određuje se rješenjem, ovisno o slučaju, uzimajući u obzir prijedloge podnositelja zahtjeva ili uzimajući u obzir prijedloge tijela iz stavka 5.
7. U rješenju o odobrenju besplatne pravne pomoći može se odrediti iznos koji će se isplatiti odvjetniku zaduženom za zastupanje podnositelja zahtjeva ili se može odrediti najviši iznos troškova i nagrada za rad odvjetnika, koji u načelu nije dopušteno prijeći. U rješenju se može odrediti doprinos podnositelja zahtjeva troškovima iz članka 149. stavka 1. Poslovnika vodeći računa o njegovom imovinskom stanju.
8. Protiv rješenja donesenih na temelju ovog članka nije dopušten pravni lijek.
9. Ako podnositelja zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć ne zastupa odvjetnik, dostave mu se obavljaju slanjem ovjerenog primjerka akta preporučenom

pošiljkom uz povratnicu ili osobnom dostavom tog primjerka uz potvrdu o primitku. Dostave drugim strankama obavljaju se na način predviđen člankom 80. stavkom 1.

Članak 149.

Predujam i preuzimanje troškova

1. U slučaju kad je besplatna pravna pomoć odobrena, blagajna Općeg suda, po potrebi u utvrđenim granicama, preuzima troškove povezane s pomoći podnositelju zahtjeva i zastupanjem pred Općim sudom. Na zahtjev podnositelja zahtjeva, predsjednik može odlučiti da se isplati predujam odvjetniku određenom u skladu s člankom 148.
2. Ako je, na temelju odluke kojom se završava postupak, korisnik besplatne pravne pomoći dužan snositi vlastite troškove, predsjednik obrazloženim rješenjem protiv kojeg nije dopušten pravni lijek određuje iznos troškova i nagrada za rad odvjetnika koji se podmiruje iz blagajne Općeg suda.
3. Ako Opći sud odlukom kojom se završava postupak drugoj stranci naloži snošenje troškova korisnika besplatne pravne pomoći, ta druga stranka dužna je blagajni Općeg suda nadoknaditi iznos koji je predujmljen na ime besplatne pravne pomoći.
4. Tajnik osigurava da se iznos iz stavka 3. naplati od stranke kojoj je naloženo njegovo plaćanje.
5. Ako korisnik besplatne pravne pomoći ne uspije u postupku, Opći sud može, ako to zahtijeva pravičnost, odlukom kojom se završava postupak odrediti da jedna ili više drugih stranaka snose vlastite troškove ili da navedene troškove u potpunosti ili djelomično preuzima blagajna Općeg suda na ime besplatne pravne pomoći.

Članak 150.

Ukidanje besplatne pravne pomoći

1. Ako se tijekom postupka promijene okolnosti na temelju kojih je bila odobrena besplatna pravna pomoć, predsjednik može po službenoj dužnosti ili na zahtjev, nakon što sasluša podnositelja zahtjeva, ukinuti besplatnu pravnu pomoć.
2. Rješenje kojim se ukida besplatna pravna pomoć mora biti obrazloženo i protiv njega nije dopušten pravni lijek.

Poglavlje 16.
HITNI POSTUPCI

Odjeljak 1. Ubrzani postupak

Članak 151.

Odluka o ubrzanom postupku

1. Opći sud može, s obzirom na osobitu hitnost i okolnosti predmeta, na zahtjev tužitelja ili tuženika, nakon što se sasluša druga glavna stranka, odlučiti da se o predmetu odlučuje u ubrzanom postupku. Ta se odluka donosi u najkraćem mogućem roku.
2. Na prijedlog suca izvjestitelja, Opći sud iznimno može po službenoj dužnosti, nakon što se saslušaju glavne stranke, odlučiti da se o predmetu odlučuje u ubrzanom postupku.
3. Odlukom Općeg suda o odlučivanju u ubrzanom postupku mogu se odrediti uvjeti u pogledu opsežnosti i podnošenja podnesaka glavnih stranaka, daljnjeg odvijanja postupka te razloga i argumenata o kojima će Opći sud trebati odlučiti.
4. Ako jedna od glavnih stranaka ne ispuni neki od uvjeta iz stavka 3., odluka o odlučivanju u ubrzanom postupku može se opozvati. Postupak se tada nastavlja kao redovni postupak.

Članak 152.

Zahtjev za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku

1. Zahtjev za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku podnosi se zasebnim aktom prilikom podnošenja tužbe ili odgovora na tužbu i mora sadržavati obrazloženje koje objašnjava osobitu hitnost predmeta i druge relevantne okolnosti.
2. U zahtjevu za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku može biti naznačeno da se određeni razlozi, argumenti ili dijelovi tužbe odnosno odgovora na tužbu iznose samo za slučaj da se u predmetu neće odlučivati u ubrzanom postupku, posebno prilaganjem zahtjevu skraćene verzije tužbe, popisa prilogâ te samih prilogâ koji se trebaju uzeti u obzir samo u slučaju da će se o predmetu odlučivati u ubrzanom postupku.

Članak 153.
Prioritetno postupanje

Iznimno od članka 67. stavka 1., predmeti za koje je Opći sud odredio da se o njima odlučuje u ubrzanom postupku imaju prednost pri odlučivanju.

Članak 154.
Pisani dio postupka

1. Iznimno od članka 81. stavka 1., kad je tužitelj podnio zahtjev za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku, rok za podnošenje odgovora na tužbu je mjesec dana. Taj rok može se produljiti na temelju članka 81. stavka 3.
2. Ako Opći sud odluči ne prihvatiti zahtjev za odlučivanje o predmetu u ubrzanom postupku, tuženiku se za podnošenje ili po potrebi za dopunu odgovora na tužbu određuje dodatni rok od mjesec dana.
3. U okviru ubrzanog postupka, podnesci iz članka 83. stavka 1. i članka 145. stavaka 1. i 3. mogu se podnositi samo ako to Opći sud odobri u okviru mjera upravljanja postupkom donesenim u skladu s člancima 88. do 90.
4. U okviru ubrzanog postupka, predsjednik prilikom određivanja rokova predviđenih ovim Poslovníkom uzima u obzir osobitu hitnost za odlučivanje o tužbi.

Članak 155.
Usmeni dio postupka

1. Kad je ubrzani postupak odobren, Opći sud odlučuje otvoriti usmeni dio postupka u najkraćem mogućem roku nakon što sudac izvjestitelj podnese prethodni izvještaj. Opći sud ipak može odlučiti da se neće provesti usmeni dio postupka ako glavne stranke odustanu od sudjelovanja na raspravi i ako Opći sud smatra da je na temelju sadržaja spisa predmet dovoljno razjašnjen.
2. Ne dovodeći u pitanje članke 84. i 85., glavne stranke mogu dopuniti svoje argumente ili stavljati dokazne prijedloge tijekom usmenog dijela postupka, pod uvjetom da njihovo zakašnjenje podnošenje opravdaju.

Odjeljak 2. Suspenzija primjene i druge privremene mjere u postupcima privremene pravne zaštite

Članak 156. (M3) (M5)

Zahtjev za suspenziju primjene ili drugu privremenu mjeru

1. Zahtjev za suspenziju primjene akta neke institucije u skladu s člankom 278. UFEU-a i člankom 157. Ugovora o EZAE-u dopušten je samo ako je podnositelj zahtjeva pobijao taj akt u nekom od postupaka pred Općim sudom.
2. Zahtjev za neku drugu privremenu mjeru iz članka 279. UFEU-a dopušten je samo ako ga je podnijela glavna stranka postupka pred Općim sudom i ako se odnosi na taj postupak.
3. U postupcima pokrenutim na temelju članka 270. UFEU-a zahtjevi iz stavaka 1. i 2. mogu se podnijeti prilikom podnošenja žalbe iz članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju, u skladu s pretpostavkama iz članka 91. stavka 4. istog.
4. Zahtjevi iz stavaka 1. i 2. pobliže određuju predmet spora, okolnosti zbog kojih postoji hitnost kao i činjenične i pravne razloge koji na prvi pogled opravdavaju određivanje privremene mjere koja se zahtijeva. Zahtjevi sadržavaju sve raspoložive dokaze i dokazne prijedloge namijenjene opravdavanju određivanja privremenih mjera.
5. Zahtjev se podnosi zasebnim aktom i u skladu s člancima 76. i 78.

Članak 157.

Postupak

1. Zahtjev se dostavlja drugoj stranci, kojoj predsjednik Općeg suda određuje kratak rok za iznošenje pisanih ili usmenih očitovanja.
2. Predsjednik Općeg suda može prihvatiti zahtjev čak i prije nego što je druga stranka iznijela svoja očitovanja. Takva se odluka naknadno može izmijeniti ili ukinuti i po službenoj dužnosti.
3. Predsjednik Općeg suda odlučuje, ako je to potrebno, o mjerama upravljanja postupkom i mjerama izvođenja dokazâ.
4. U slučaju spriječenosti predsjednika Općeg suda, primjenjuju se članci 11. i 12.

Članak 158.
Odluka o zahtjevu

1. Predsjednik Općeg suda o zahtjevu odlučuje obrazloženim rješenjem. To se rješenje odmah dostavlja strankama.
2. Izvršenje rješenja može se uvjetovati time da podnositelj zahtjeva položi jamstvo, čiji se iznos i vrsta određuju ovisno o okolnostima.
3. Rješenjem se može odrediti dan kada se mjera prestaje primjenjivati. U suprotnom, mjera prestaje proizvoditi učinke odmah po objavi presude kojom se završava postupak.
4. Rješenje ima samo privremeni karakter i ne prejudicira odluku Općeg suda o glavnoj stvari.
5. U rješenju kojim se završava postupak privremene pravne zaštite odluka o troškovima odgađa se do odluke Općeg suda kojom se odlučuje o glavnoj stvari. Međutim, ako se to čini opravdanim s obzirom na okolnosti slučaja, rješenjem se odlučuje o troškovima povezanim s postupkom privremene pravne zaštite, u skladu s člancima 134. do 138.

Članak 159.
Promijenjene okolnosti

Na zahtjev stranke rješenje je u svakom trenutku moguće izmijeniti ili ukinuti uslijed promijenjenih okolnosti.

Članak 160.
Novi zahtjev

Odbijanje zahtjeva za privremenu mjeru ne sprječava glavnu stranku koja ga je postavila da podnese novi zahtjev utemeljen na novim činjenicama.

Članak 161.
Zahtjev iz članka 280. i 299. UFEU-a i članka 164. Ugovora o EZAE-u

1. Zahtjev kojim se traži suspenzija izvršenja odluke Općeg suda ili akta Vijeća, Europske komisije ili Europske središnje banke, podnesen na temelju članka 280. i 299. UFEU-a i 164. Ugovora o EZAE-u, uređen je odredbama ovog odjeljka.
2. Rješenjem kojim se prihvća takav zahtjev određuje se, ovisno o slučaju, dan kada privremena mjera prestaje proizvoditi učinke.

Poglavlje 17.
ZAHTJEVI VEZANI UZ PRESUDE I RJEŠENJA

Članak 162. (M7)
Dodjela zahtjeva

1. Zahtjevi iz ovog poglavlja, osim zahtjeva podnesenih na temelju članka 170., dodjeljuju se sastavu suda koji je donio odluku na koju se odnosi zahtjev.
2. Ako kvorum iz članka 23. i 24. nije postignut, zahtjev se dodjeljuje drugom sastavu suda istog broja sudaca u koji je raspoređen sudac izvjestitelj koji je postupao u predmetu na koji se odnosi zahtjev ili, u slučaju spriječenosti suca izvjestitelja, sastavu suda istog broja sudaca među kojima je barem jedan sudac iz sastava suda koji je donio odluku na koju se odnosi zahtjev. Ako je odluku donio sudac pojedinac, a on je spriječen, zahtjev se dodjeljuje drugom sucu.
3. Zahtjevi podneseni na temelju članka 170. dodjeljuju se sastavu suda od tri suca u koji je raspoređen sudac izvjestitelj koji je postupao u predmetu na koji se odnosi zahtjev ili, u slučaju spriječenosti suca izvjestitelja, sastavu suda od tri suca među kojima je barem jedan sudac iz sastava suda koji je donio odluku na koju se odnosi zahtjev. Ako je odluku donio sudac pojedinac, zahtjev se dodjeljuje tom sucu, a ako je on spriječen, zahtjev se dodjeljuje drugom sucu.

Članak 163.
Prekid postupka

Kad se žalba pred Sudom i jedan od zahtjeva iz ovog poglavlja, osim zahtjevâ iz članka 164. i 165., odnose na istu odluku Općeg suda, predsjednik, nakon što se saslušaju stranke, može odlučiti prekinuti postupak dok Sud ne odluči o žalbi.

Članak 164.
Ispravci presuda i rješenja

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe koje se tiču tumačenja presuda i rješenja, pogreške u pisanju ili računanju te očite netočnosti Opći sud može ispraviti po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke.
2. Zahtjev za ispravak podnosi se u roku od dva tjedna od dana objave presude ili dostave rješenja.
3. Kad se ispravci odnose na izreku ili dio obrazloženja na kojem se izreka temelji, stranke mogu podnijeti pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.

4. Opći sud odlučuje rješenjem.
5. Izvornik rješenja o ispravku prilaže se izvorniku ispravljene odluke. Zabilješka o tom rješenju stavlja se na margini izvornika ispravljene odluke.

Članak 165.

Propust Općeg suda da odluči

1. Ako je Opći sud propustio odlučiti o nekom određenom dijelu zahtjeva ili o troškovima, stranka može zahtijevati od Općeg suda dopunu odluke.
2. Zahtjev se podnosi u roku od mjesec dana od objave presude ili dostave rješenja.
3. Zahtjev se dostavlja drugim strankama, koje mogu podnijeti svoja pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.
4. Nakon što je strankama omogućio da podnesu svoja očitovanja, Opći sud rješenjem odlučuje o dopuštenosti i u isto vrijeme o osnovanosti zahtjeva.

Članak 166. (M5)

Prigovor protiv presude zbog ogluhe

1. U skladu s člankom 41. Statuta, presudi donesenoj zbog ogluhe može se prigovoriti.
2. Prigovor podnosi tuženik koji se oglušio u roku od mjesec dana od dana dostave presude zbog ogluhe. Podnosi se u obliku predviđenom člancima 76. i 78.
3. Po dostavi prigovora, predsjednik određuje drugoj stranci rok za podnošenje pisanih očitovanja.
4. Postupak se odvija, ovisno o slučaju, u skladu s odredbama Glave III. ili Glave IV.
5. Opći sud odlučuje presudom protiv koje nije dopušten prigovor.
6. Izvornik te presude prilaže se izvorniku presude zbog ogluhe. Zabilješka o presudi donesenoj povodom prigovora stavlja se na margini izvornika presude zbog ogluhe.

Članak 167. (M5)

Prigovor trećeg

1. Na prigovore trećeg na temelju članka 42. Statuta primjenjuju se odredbe članka 76. i 78. Takav prigovor uz navedeno sadrži:

- (a) oznaku presude ili rješenja koje se pobija;
 - (b) navode u čemu pobijana presuda ili rješenje nanosi štetu pravima treće osobe koja podnosi prigovor;
 - (c) razloge zašto treća osoba nije mogla sudjelovati u postupku pred Općim sudom.
2. Prigovor trećeg podnosi se u roku od dva mjeseca od objave iz članka 122.
 3. Na zahtjev treće osobe koja podnosi prigovor, može se odrediti suspenzija izvršenja pobijane presude ili rješenja. Primjenjuju se članci 156. do 161.
 4. Prigovor trećeg dostavlja se strankama, koje mogu podnijeti pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.
 5. Opći sud odlučuje nakon što je strankama omogućio da podnesu svoja očitovanja.
 6. U mjeri u kojoj bude prihvaćen prigovor trećeg, pobijana presuda ili rješenje se izmjenjuje.
 7. Izvornik odluke donesene povodom prigovora trećeg prilaže se izvorniku pobijane presude ili rješenja. Zabilješka o odluci donesenoj povodom prigovora trećeg stavlja se na margini izvornika pobijane presude ili rješenja.

Članak 168. (M5)

Tumačenje presuda i rješenja

1. U skladu s člankom 43. Statuta, u slučaju nejasnoće smisla ili dosega neke presude ili rješenja, Opći sud ih tumači, na zahtjev stranke ili institucije Unije koja za to dokaže pravni interes.
2. Zahtjev za tumačenje podnosi se u roku od dvije godine od dana objave presude ili dostave rješenja.
3. Zahtjev za tumačenje podnosi se u obliku predviđenom člancima 76. i 78. Uz navedeno, sadrži:
 - (a) oznaku presude ili rješenja o kojem je riječ;
 - (b) tekst čije se tumačenje traži.
4. Zahtjev za tumačenje dostavlja se drugim strankama, koje mogu podnijeti pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.

5. Opći sud odlučuje nakon što je strankama omogućio da podnesu svoja očitovanja.
6. Izvornik odluke o tumačenju prilaže se izvorniku protumačene odluke. Zabilješka o odluci o tumačenju stavlja se na margini izvornika protumačene odluke.

Članak 169. (M5)

Ponavljanje postupka

1. U skladu s člankom 44. Statuta, ponavljanje postupka može se tražiti samo ako se sazna za činjenicu odlučujuće naravi, koja prije objave presude ili dostave rješenja nije bila poznata ni Općem sudu ni stranci koja traži ponavljanje postupka.
2. Ne dovodeći u pitanje rok od deset godina iz članka 44. stavka 3. Statuta, ponavljanje postupka može se tražiti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada je predlagatelj saznao za činjenicu na kojoj se temelji prijedlog za ponavljanje postupka.
3. Na prijedlog za ponavljanje postupka primjenjuju se odredbe članka 76. i 78. Prijedlog uz navedeno sadrži:
 - (a) oznaku presude ili rješenja koje se pobija;
 - (b) naznaku razloga zbog kojih se presuda ili rješenje pobija;
 - (c) činjenice na kojima se temelji prijedlog;
 - (d) naznaku dokaznih sredstava u prilog postojanju činjenica koje opravdavaju ponavljanje postupka i u prilog tome da su poštovani rokovi predviđeni stavkom 2.
4. Prijedlog za ponavljanje postupka dostavlja se drugim strankama, koje mogu podnijeti pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.
5. Nakon što je strankama omogućio da podnesu svoja očitovanja, Opći sud, ne prejudicirajući odluku o meritumu, rješenjem odlučuje o dopuštenosti prijedloga.
6. Ako Opći sud proglasi prijedlog dopuštenim, odlučuje o meritumu u skladu s odredbama ovog Poslovnika.
7. Izvornik odluke kojom se odlučuje o prijedlogu za ponavljanje postupka prilaže se izvorniku pobijane odluke. Zabilješka o odluci o prijedlogu za ponavljanje postupka stavlja se na margini pobijane odluke.

Članak 170. (M5)

Spor o troškovima čiju je naknadu moguće tražiti

1. Ako postoji spor o troškovima čiju je naknadu moguće tražiti, zainteresirana stranka obraća se Općem sudu zahtjevom. Taj se zahtjev podnosi u obliku predviđenom člancima 76. i 78.
2. Zahtjev se dostavlja stranci na koju se zahtjev odnosi, koja može podnijeti pisana očitovanja u roku koji odredi predsjednik.
3. Nakon što je stranci na koju se zahtjev odnosi omogućio da podnese svoja očitovanja, Opći sud odlučuje rješenjem protiv kojeg nije dopušten pravni lijek.
4. Stranke mogu, u svrhu izvršenja, zahtijevati otpravak rješenja.

GLAVA IV.
SPOROVI O PRAVIMA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Članak 171.
Područje primjene

Odredbe ove glave primjenjuju se na tužbe protiv odluka žalbenih vijeća Ureda iz članka 1. u pogledu primjene pravila o intelektualnom vlasništvu.

Poglavlje 1.
STRANKE U POSTUPKU

Članak 172.
Tuženik

Tužba se podnosi protiv Ureda kojemu pripada žalbeno vijeće koje je donijelo pobijanu odluku, u svojstvu tuženika.

Članak 173. (M3) (M5)
Položaj pred Općim sudom drugih stranaka postupka pred žalbenim vijećem

1. Stranka postupka pred žalbenim vijećem, osim tužitelja, može sudjelovati u postupku pred Općim sudom kao intervenijent ako odgovori na tužbu u propisanom obliku i roku.
2. Prije isteka propisanog roka za podnošenje odgovora na tužbu, stranka postupka pred žalbenim vijećem, osim tužitelja, postaje stranka u postupku pred Općim sudom kao intervenijent podnošenjem postupovnog akta. Ona gubi položaj intervenijenta pred Općim sudom ako ne odgovori na tužbu u propisanom obliku i roku. U tom slučaju intervenijent snosi vlastite troškove povezane s postupovnim aktima koje je podnio.
3. Intervenijent iz stavaka 1. i 2. ima ista postupovna prava kao i glavne stranke. Intervenijent može podupirati zahtjev glavne stranke te može postaviti vlastiti zahtjev i razloge neovisno o glavnim strankama.
4. Stranka postupka pred žalbenim vijećem, osim tužitelja, koja postane stranka pred Općim sudom u skladu sa stavcima 1. i 2. zastupana je u skladu s odredbama članka 19. Statuta.
5. Na postupovni akt iz stavka 2. primjenjuje se članak 78. stavci 4. do 6.

6. Iznimno od članka 123., odredbe o postupku donošenja presude zbog ogluhe ne primjenjuju se kad intervenijent iz stavaka 1. i 2. odgovori na tužbu u propisanom obliku i roku.

Članak 174.

Zamjena stranke

Kad je pravo intelektualnog vlasništva o kojem se vodi spor sa stranke postupka pred žalbenim vijećem Ureda preneseno na treću osobu, pravni sljednik može zahtijevati da zamijeni prvotnu stranku u okviru postupka pred Općim sudom.

Članak 175. (M3) (M5)

Zahtjev za zamjenu

1. Zahtjev za zamjenu podnosi se zasebnim aktom. Može se podnijeti u svakom stadiju postupka.
2. Taj zahtjev sadrži:
 - (a) naznaku predmeta;
 - (b) naznaku stranaka u postupku kao i stranke koju podnositelj zahtjeva želi zamijeniti;
 - (c) ime i stalnu adresu podnositelja zahtjeva;
 - (d) naznaku svojstva i adrese zastupnika podnositelja zahtjeva;
 - (e) prikaz okolnosti koje opravdavaju zamjenu, s priloženim dokazima tomu u prilog.
3. Podnositelj zahtjeva za zamjenu zastupan je u skladu s odredbama članka 19. Statuta.
4. Na zahtjev za zamjenu primjenjuju se članak 78. stavci 4. do 6. i članak 139.

Članak 176.

Odluka o zahtjevu za zamjenu

1. Zahtjev za zamjenu dostavlja se strankama.
2. Predsjednik omogućuje strankama da iznesu svoja pisana ili usmena očitovanja na zahtjev za zamjenu.

3. O zahtjevu za zamjenu odlučuje se obrazloženim rješenjem predsjednika ili u odluci kojom se završava postupak.
4. U slučaju odbijanja zahtjeva za zamjenu, odlučuje se o troškovima povezanim s tim zahtjevom, uključujući troškove podnositelja zahtjeva za zamjenu, u skladu s odredbama članka 134. i 135.
5. Ako je zahtjev za zamjenu odobren, pravni sljednik prihvaća postupak u stanju u kojem se nalazi u trenutku zamjene. Obvezuju ga postupovni akti koje je podnijela stranka koju je zamijenio.

Poglavlje 2. TUŽBA I ODGOVOR NA TUŽBU

Članak 177. (M5) (M6) **Tužba**

1. Tužba sadrži:
 - (a) ime i stalnu adresu tužitelja;
 - (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika tužitelja;
 - (c) oznaku Ureda protiv kojeg se podnosi tužba;
 - (d) predmet spora, tužbene razloge i argumente kao i sažeti prikaz tih razloga;
 - (e) tužbeni zahtjev.
2. Kad tužitelj nije bio jedina stranka postupka pred žalbenim vijećem Ureda, tužba također treba sadržavati imena svih stranaka u tom postupku i adrese koje su one odredile u svrhu dostave.
3. Pobijana odluka žalbenog vijeća prilaže se tužbi. Mora se navesti datum na koji je navedena odluka dostavljena tužitelju.
4. Ako je tužitelj pravna osoba privatnog prava, on tužbi prilaže dokaz svog pravnog postojanja (izvadak iz sudskog registra, izvadak iz registra udruga ili kakav drugi službeni dokument).
5. Tužbi se prilažu dokumenti iz članka 51. stavaka 2. i 3.
6. Ako tužba nije u skladu sa stavkom 2., tajnik tužitelju može odrediti razuman rok za otklanjanje nedostataka tužbe ako to okolnosti opravdavaju. Ako tužba nije u

skladu sa stavcima 3. do 5., tajnik tužitelju određuje razuman rok za otklanjanje nedostataka tužbe. Ako u za to određenom roku tužitelj ne otkloni nedostatke tužbe, Opći sud odlučuje izaziva li nepoštovanje pretpostavki formalnu nedopuštenost tužbe.

Članak 178. (M5) (M6) (M7)

Dostava tužbe

1. Tajnik o podnošenju tužbe obavještava tuženika i sve stranke postupka pred žalbenim vijećem na način predviđen u članku 80. stavku 1. Nakon određivanja jezika postupka u skladu s člankom 45. stavkom 3., tajnik dostavlja tužbu i, ako je to potrebno, prijevod tužbe na jezik postupka.
2. Ako adresa druge stranke u postupku pred žalbenim vijećem navedena u skladu s člankom 177. stavkom 2. ili, ako ona nije navedena, adresa te druge stranke navedena u pobijanoj odluci žalbenog vijeća odgovara adresi imatelja korisničkog računa za e-Curiju, tužba se dostavlja putem e-Curije. U suprotnom, tužba se dostavlja slanjem ovjerenog primjerka preporučenom pošiljkom uz povratnicu ili osobnom dostavom tog primjerka na tu adresu uz potvrdu o primitku.
3. U slučajevima predviđenim u članku 177. stavku 6., dostava se obavlja odmah po otklanjanju nedostatka ili čim Opći sud dopusti tužbu, bez obzira na nedostatke iz tog članka.
4. Odmah po dostavi tužbe tuženik upućuje Općem sudu spis postupka pred žalbenim vijećem.

Članak 179.

Stranke ovlaštene podnijeti odgovor na tužbu

Tuženik i stranke postupka pred žalbenim vijećem, osim tužitelja, podnose odgovore na tužbu u roku od dva mjeseca od dostave tužbe. Taj rok predsjednik iznimno može produljiti, na obrazloženi zahtjev stranke o kojoj je riječ.

Članak 180. (M5)

Odgovor na tužbu

1. Odgovor na žalbu sadrži:
 - (a) ime i stalnu adresu stranke koja je podnosi;
 - (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika stranke;

- (c) razloge i argumente;
- (d) zahtjev stranke koja ga podnosi.

2. Na odgovor na tužbu primjenjuje se članak 177. stavci 4. do 6.

Članak 181.

Zatvaranje pisanog dijela postupka

Ne dovodeći u pitanje odredbe Poglavlja 3., pisani dio postupka zatvara se nakon podnošenja odgovora na tužbu tuženika i, ovisno o slučaju, intervenijenta u smislu članka 173.

Poglavlje 3. PROTUTUŽBA

Članak 182.

Protutužba

1. Stranke postupka pred žalbenim vijećem, osim tužitelja, mogu podnijeti protutužbu u istom roku koji je predviđen za podnošenje odgovora na tužbu.
2. Protutužba se podnosi kao zaseban akt, odvojeno od odgovora na tužbu.

Članak 183.

Sadržaj protutužbe

Protutužba sadrži:

- (a) ime i stalnu adresu stranke koja je podnosi;
- (b) naznaku svojstva i adrese zastupnika stranke;
- (c) protutužbene razloge i argumente;
- (d) protutužbeni zahtjev.

Članak 184.

Protutužbeni zahtjev, razlozi i argumenti

1. Protutužbeni zahtjev usmjeren je na poništenje ili preinaku odluke žalbenog vijeća u pogledu pitanja koje nije istaknuto u tužbi.

2. Protutužbeni razlozi i argumenti precizno upućuju na dijelove obrazloženja pobijane odluke koji se osporavaju.

Članak 185.

Odgovor na protutužbu

Kad je podnesena protutužba, druge stranke mogu u roku od dva mjeseca od dostave protutužbe podnijeti podnesak čiji je predmet ograničen na odgovor na protutužbeni zahtjev, razloge i argumente. Taj rok predsjednik iznimno može produljiti, na obrazloženi zahtjev stranke o kojoj je riječ.

Članak 186.

Zatvaranje pisanog dijela postupka

Kad je podnesena protutužba, pisani dio postupka zatvara se nakon podnošenja posljednjeg odgovora na tu protutužbu.

Članak 187.

Odnos između tužbe i protutužbe

Smatra se da je protutužba postala bespredmetnom:

- (a) kad tužitelj povuče tužbu;
- (b) kad je tužba proglašena očito nedopuštenom.

Poglavlje 4.

OSTALI ASPEKTI POSTUPKA

Članak 188.

Predmet spora pred Općim sudom

Podnesci koje su stranke podnijele u okviru postupka pred Općim sudom ne mogu mijenjati predmet spora pred žalbenim vijećem.

Članak 189. (M7)

Duljina podnesaka

1. Opći sud, u skladu s člankom 243., određuje najveću dopuštenu duljinu podnesaka koji se podnose u okviru ove glave.

2. Predsjednik može dopustiti prekoračenje najveće dopuštene duljine podnesaka samo u pravno ili činjenično posebno složenim slučajevima.

Članak 190.

Odluka o troškovima

1. Kad je tužba protiv odluke žalbenog vijeća prihvaćena, Opći sud može odrediti da tuženik snosi samo vlastite troškove.
2. Nužni troškovi koji su strankama nastali u postupku pred žalbenim vijećem smatraju se troškovima čiju je naknadu moguće tražiti.

GLAVA V. (M6) (M7)
POSTUPCI NAKON UKIDANJA POVODOM ŽALBE I VRAĆANJA PREDMETA NA
PONOVNO SUĐENJE

Poglavlje 1.
ODLUKE OPĆEG SUDA DONESENE NAKON UKIDANJA I VRAĆANJA PREDMETA NA
PONOVNO SUĐENJE

Članak 191. (M7)
Ukidanje i vraćanje predmeta na ponovno suđenje od strane Suda

Kad Sud ukinе presudu ili rješenje Općeg suda i odluči predmet vratiti Općem sudu na ponovno suđenje, postupak pred Općim sudom započinje odlukom kojom mu se predmet vraća na ponovno suđenje.

Članak 192. (M7)
Dodjela predmeta

1. Kad Sud ukinе presudu ili rješenje vijeća, predsjednik Općeg suda može dodijeliti predmet drugom vijeću sastavljenom od istog broja sudaca.
2. Kad Sud ukinе presudu ili rješenje velikog vijeća ili srednjeg vijeća Općeg suda, predmet se dodjeljuje sastavu suda sastavljenom od istog broja sudaca.
3. Kad Sud ukinе presudu ili rješenje suca koji je odlučivao kao sudac pojedinac, predsjednik Općeg suda predmet može dodijeliti sucu pojedincu, ne dovodeći u pitanje mogućnost da taj sudac pojedinac predmet uputi vijeću kojega je on član.

Članak 193. (M7)
Odvijanje postupka

1. Kad je odluka koju je Sud naknadno ukinuo donesena nakon zatvaranja pisanog postupka o meritumu pred Općim sudom, stranke u postupku pred Općim sudom mogu u roku od dva mjeseca od dostave odluke Suda podnijeti pisana očitovanja o učincima odluke Suda na rješenje spora. Taj rok ne može se produljiti.
2. Kad je odluka koju je Sud naknadno ukinuo donesena iako pisani postupak o meritumu pred Općim sudom još nije zatvoren, on se nastavlja u onom stadiju u kojem se nalazio.
3. Ako to opravdavaju okolnosti, predsjednik može odobriti podnošenje dodatnih podnesaka s pisanim očitovanjima.

Članak 194. (M7)

Pravila koja se primjenjuju na postupak

Uz primjenu odredaba članka 193., postupak se odvija, ovisno o slučaju, u skladu s odredbama Glave III. ili Glave IV.

Članak 195. (M7)

Troškovi

Opći sud odlučuje o troškovima postupka pred Općim sudom i žalbenog postupka pred Sudom.

GLAVA VI. (M7)

PRETHODNI POSTUPAK

Poglavlje 1. (M7)
OPĆE ODREDBE

Članak 196. (M7)

Područje primjene

Odredbama ove glave uređuje se postupak u slučajevima iz članka 50.b Statuta.

Članak 197. (M7)

Primjenjive odredbe

Uz primjenu posebnih odredaba iz ove glave, na prethodni postupak primjenjuju se članci 52. do 56., 58., 60. do 62., 67. i 75.

Članak 198. (M7)

Dostava

1. Postupovne akte, dokazne elemente i odluke donesene tijekom postupka i uložene u spis predmeta iz ove glave tajnik dostavlja sudu koji je uputio zahtjev i zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta.
2. Ta se dostava obavlja putem e-Curije, u skladu s pravilima predviđenima u člancima 56.a i 57., ako adresat dostave ima korisnički račun za e-Curiju.
3. U slučaju da adresat dostave nema korisnički račun za e-Curiju, dostava se obavlja bilo slanjem primjerka akta koji se ima dostaviti preporučenom pošiljkom uz povratnicu ili osobnom dostavom tog primjerka ili pak upotrebom sredstva elektroničkog prijenosa kojim se Opći sud koristi, kada je adresat pristao da mu se dostava obavlja na takav način.

Poglavlje 2. (M7)
PISANI DIO POSTUPKA

Članak 199. (M7)

Sadržaj zahtjeva za prethodnu odluku

Osim teksta postavljenih prethodnih pitanja zahtjev za prethodnu odluku sadrži:

- (a) sažeti prikaz predmeta spora i relevantne činjenice kako ih je utvrdio sud koji je uputio zahtjev ili barem prikaz činjeničnih okolnosti na kojima se temelje pitanja;
- (b) sadržaj nacionalnih odredaba koje se mogu primijeniti u predmetu i, po potrebi, relevantnu nacionalnu sudsku praksu;
- (c) prikaz razloga koji su naveli sud koji je uputio zahtjev da se zapita o tumačenju ili valjanosti određenih odredaba prava Unije, kao i pojašnjenje veze koja po mišljenju tog suda postoji između tih odredaba i nacionalnog zakonodavstva primjenjivog u glavnom postupku.

Članak 200. (M7)

Priopćenje u *Službenom listu Europske unije*

U *Službenom listu Europske unije* objavljuje se obavijest u kojoj se navode datum podnošenja zahtjeva za prethodnu odluku, sud koji je uputio zahtjev, postavljena pitanja i, ne dovodeći u pitanje članak 201., imena stranaka glavnog postupka.

Članak 201. (M7)

Anonimizacija i izostavljanje podataka

1. Kad je sud koji je uputio zahtjev proveo anonimizaciju zahtjeva za prethodnu odluku ili je odlučio izostaviti podatke o fizičkim osobama ili subjektima kojih se glavni postupak tiče, neovisno o tome jesu li one u tom postupku stranke ili treće osobe, Opći sud poštuje takvu anonimizaciju ili takvo izostavljanje u postupku koji se pred njim vodi.
2. Opći sud također može, na zahtjev suda koji je uputio zahtjev, jedne od stranaka glavnog postupka ili po službenoj dužnosti, provesti anonimizaciju zahtjeva za prethodnu odluku ili odlučiti izostaviti osobne podatke o jednoj ili više fizičkih osoba kojih se glavni postupak tiče, neovisno o tome jesu li one u tom postupku stranke ili treće osobe.

Članak 202. (M7)

Sudjelovanje u prethodnom postupku

1. U skladu s člankom 23. Statuta, ovlast podnošenja podnesaka ili pisanih očitovanja imaju:
 - (a) stranke glavnog postupka;
 - (b) države članice;

- (c) Europska komisija;
 - (d) Europski parlament, Vijeće i Europska središnja banka, kad smatraju da imaju poseban interes za pitanja postavljena u zahtjevu za prethodnu odluku;
 - (e) institucija koja je donijela akt čija je valjanost ili tumačenje sporno;
 - (f) države koje su stranke Sporazuma o EGP-u, a nisu države članice, i Nadzorno tijelo EFTA-e, kad se prethodno pitanje odnosi na jedno od područja primjene tog sporazuma;
 - (g) države nečlanice, stranke sporazuma koji se tiče određenog područja, a koji je sklopilo Vijeće, kad taj sporazum to predviđa i kad se prethodno pitanje koje postavio sud neke države članice tiče područja primjene tog sporazuma.
2. Nesudjelovanje u pisanom dijelu postupka nije zapreka za sudjelovanje u usmenom dijelu postupka.
3. Podnesci ili pisana očitovanja podneseni u skladu s ovim člankom objavljuju se na mrežnoj stranici Suda Europske unije nakon završetka prethodnog postupka, osim ako se neka od zainteresiranih osoba iz članka 23. Statuta usprotivi objavi svojeg podneska ili očitovanja. Taj prigovor, koji ne mora biti obrazložen i protiv kojeg se pred Sudom ili Općim sudom ne može podnijeti pravni lijek, mora se priopćiti tajništvu zasebnim aktom najkasnije tri mjeseca nakon obavijesti o tome da prvi nezavisni odvjetnik nije predložio preispitivanje ili nakon dostave odluke Suda o tome da neće preispitati odluku Općeg suda odnosno nakon objave presude donesene nakon preispitivanja. U takvom slučaju taj se prigovor navodi na prethodno navedenoj mrežnoj stranici, a podnesak ili očitovanje o kojem je riječ ne objavljuje se, čak ni djelomično. Ako zainteresirana osoba naknadno povuče taj prigovor na objavu svojeg podneska ili očitovanja, taj podnesak odnosno očitovanje objavljuje se na mrežnoj stranici čim se taj prigovor povuče. Ako je prigovor tajništvu priopćen nakon isteka navedenog roka, objavljeni podnesak ili očitovanja uklonit će se s mrežne stranice.

Članak 203. (M7)

Stranke glavnog postupka

1. Stranke glavnog postupka su one koje kao takve odredi sud koji je uputio zahtjev u skladu s nacionalnim postupovnim pravilima.
2. Kad taj sud obavijesti Opći sud da je u glavnom postupku dopušteno sudjelovanje novoj stranci, a postupak pred Općim sudom je već u tijeku, stranka o kojoj je riječ prihvaća postupak u stanju u kojem se on nalazi u trenutku te obavijesti. Toj stranci se dostavljaju svi postupovni akti koji su već dostavljeni zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta.

3. Glede zastupanja i nazočnosti stranaka glavnog postupka, Opći sud uzima u obzir postupovna pravila koja obvezuju sud koji je uputio zahtjev. Ako postoji sumnja o tome može li, na temelju nacionalnog prava, stranku glavnog postupka zastupati neka osoba ili može li stranka glavnog postupka poduzimati radnje u postupku bez zastupnika, Opći sud može se informirati o primjenjivim postupovnim pravilima kod suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku. Kada su stranke glavnog postupka na temelju primjenjivih nacionalnih postupovnih pravila ovlaštene same se zastupati pred sudom bez angažiranja odvjetnika ili ih zastupa osoba koja ih je ovlaštena zastupati, primjenjuju se pravila iz glave III. poglavlja 1. odjeljka 2.

Članak 204. (M7)

Prijevod i dostava zahtjeva za prethodnu odluku

1. Zahtjev za prethodnu odluku koji je Sud proslijedio Općem sudu dostavlja se državama članicama u izvornoj verziji, uz prijevod na službeni jezik države kojoj se dostavlja. Ako je to potrebno zbog duljine zahtjeva, taj prijevod zamjenjuje se prijevodom sažetka zahtjeva na službeni jezik države kojoj se dostavlja te toj državi služi kao temelj za zauzimanje stajališta. Sažetak sadrži cjeloviti tekst jednog ili više pitanja upućenih na prethodnu odluku. U mjeri u kojoj je to izneseno u zahtjevu za prethodnu odluku, taj sažetak posebice sadrži predmet spora u glavnom postupku, bitne argumente stranaka tog postupka, kratak pregled obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku, kao i sudsku praksu i odredbe nacionalnog prava i prava Unije na koje se poziva.
2. U slučajevima predviđenim člankom 23. stavkom 3. Statuta, zahtjevi za prethodnu odluku dostavljaju se državama koje su stranke Sporazuma o EGP-u, a nisu države članice, i Nadzornom tijelu EFTA-e u izvornoj verziji, uz prijevod zahtjeva ili – ovisno o slučaju – sažetka, na jedan od jezika iz članka 44. koji odabere adresat.
3. Kad neka država nečlanica ima pravo sudjelovanja u prethodnom postupku na temelju članka 23. stavka 4. Statuta, zahtjev za prethodnu odluku dostavlja joj se u izvornoj verziji, uz prijevod zahtjeva ili – ovisno o slučaju – sažetka, na jedan od jezika iz članka 44. koji odabere država nečlanica o kojoj je riječ.

Članak 205. (M7)

Podnošenje postupovnih akata

1. Postupovni akti predviđeni ovom glavom mogu se podnijeti tajništvu putem e-Curije, u skladu s pravilima predviđenima u člancima 56.a i 72., ako autori tih akata imaju korisnički račun za e-Curiju.

2. U slučaju da autor akta nema korisnički račun za e-Curiju, postupovni akt, zajedno sa svim prilogima koji su u njemu navedeni i popisom tih priloga, podnosi se tajništvu u papirnatom obliku. Izvornik tog akta mora vlastoručno potpisati zastupnik zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta koja ga podnosi ili, kad nacionalna postupovna pravila koja se primjenjuju na taj spor to dopuštaju, stranka glavnog postupka.
3. Na svakom postupovnom aktu navodi se datum. U svrhu računanja postupovnih rokova, uzima se u obzir jedino dan i sat podnošenja izvornika tajništvu.
4. Odstupajući od druge rečenice stavka 3., dan i sat kad je u tajništvu zaprimljen cjelovit primjerak potpisanog izvornika postupovnog akta, uključujući i popis priloga iz stavka 2., upotrebom sredstva elektroničkog prijenosa kojim se Opći sud koristi, uzimaju se u obzir u svrhu računanja postupovnih rokova pod uvjetom da je izvornik akta s prilogima podnesen tajništvu najkasnije deset dana kasnije. Na taj rok od deset dana ne primjenjuje se članak 60.
5. Institucije predaju, u rokovima koje odredi Opći sud, i prijevode svih postupovnih akata na druge jezike predviđene u članku 1. Uredbe Vijeća br. 1.

Poglavlje 3. (M7) PRETHODNI IZVJEŠTAJ

Članak 206. (M7) **Prethodni izvještaj**

1. Nakon zatvaranja pisanog dijela postupka, predsjednik određuje dan kad sudac izvjestitelj Općem sudu podnosi prethodni izvještaj.
2. Prethodni izvještaj sadrži analizu relevantnih pitanja postavljenih u zahtjevu za prethodnu odluku i prijedloge o eventualnom upućivanju predmeta Sudu na temelju članka 256. stavka 3. drugog podstavka UFEU-a, o tome treba li poduzimati mjere upravljanja postupkom ili izvođenja dokaza odnosno zahtijevati od suda koji je uputio zahtjev dodatna pojašnjenja kao i o eventualnom upućivanju predmeta velikom vijeću, srednjem vijeću ili sastavu suda koji se sastoji od drugog broja sudaca. Također sadrži prijedlog suca izvjestitelja da se o predmetu odluči bez održavanja rasprave ili, na temelju članka 20. stavka 5. Statuta, bez mišljenja nezavisnog odvjetnika.
3. Opći sud, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odlučuje o prijedlozima suca izvjestitelja i, po potrebi, o otvaranju usmenog dijela postupka.

Poglavlje 4. (M7)
MJERE KOJE OPĆI SUD MOŽE DONIJETI

Članak 207. (M7)
Upućivanja Sudu

1. Ako je zahtjev za prethodnu odluku, protivno članku 50.b stavku 3. Statuta, podnesen izravno Općem sudu, tajnik Općeg suda odmah ga proslijeđuje tajniku Suda.
2. Odluke o upućivanju iz članka 54. stavka 2. Statuta donosi Opći sud obrazloženim rješenjem protiv kojeg nije dopušten pravni lijek, na prijedlog suca izvjestitelja i nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika.
3. Vijeće koje odlučuje o predmetu može u bilo kojem stadiju postupka, nakon što je saslušalo nezavisnog odvjetnika, predložiti plenarnoj konferenciji upućivanje predmeta u skladu s člankom 256. stavkom 3. drugim podstavkom UFEU-a. Odluku o upućivanju donosi plenarna konferencija.
4. Predsjednik i potpredsjednik Općeg suda također mogu, nakon što su saslušali nezavisnog odvjetnika, predložiti plenarnoj konferenciji upućivanje predmeta u skladu s prethodnim stavkom do zatvaranja usmenog dijela postupka, a ako je u predmetu izneseno mišljenje, najkasnije tjedan dana nakon njegova iznošenja, ili prije donošenja odluke o neprovođenju usmenog dijela postupka. Odluku o upućivanju donosi plenarna konferencija.

Članak 208. (M7)
Spajanje predmeta

1. Više predmeta u prethodnom postupku koji imaju isti predmet odlučivanja može se u svakom trenutku zbog povezanosti spojiti u svrhu, alternativno ili kumulativno, pisanog ili usmenog dijela postupka ili u svrhu donošenja odluke kojom se završava postupak.
2. O spajanju odlučuje predsjednik, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika.
3. Spojene predmete može se ponovno razdvojiti u skladu sa stavkom 2.
4. Zahtjev za prethodnu odluku, zajedno s njegovim prijevodima ili prijevodima sažetka zahtjeva, kao i očitovanja zainteresiranih osoba iz članka 23. Statuta, dostavljaju se zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta u spojenom predmetu, u skladu s pravilima iz članka 198.

Članak 209. (M7)
Prekid i nastavak postupka

1. Postupak se može prekinuti:
 - (a) u slučajevima predviđenim u članku 54. stavku 3. Statuta, rješenjem Općeg suda donesenim nakon što je saslušan nezavisni odvjetnik;
 - (b) u bilo kojem drugom slučaju, kad je to potrebno radi dobrog sudovanja, odlukom predsjednika donesenom nakon što je saslušan nezavisni odvjetnik.
2. Postupak se nastavlja na temelju rješenja ili odluke, donesenih po istom postupku.
3. Prekid postupka nastupa na dan naznačen u rješenju ili odluci o prekidu ili, u nedostatku takve naznake, na dan donošenja takvog rješenja ili odluke.
4. Za trajanja prekida za zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta ne teku postupovni rokovi.
5. Kad rješenje ili odluka o prekidu ne predviđa trajanje prekida, prekid prestaje na dan naznačen u rješenju ili odluci o nastavku postupka ili, u nedostatku takve naznake, na dan donošenja takvog rješenja ili odluke.
6. Počevši od dana nastavka postupka nakon prekida, postupovni rokovi koji su prestali teći zamjenjuju se novim rokovima koji počinju teći od dana tog nastavka postupka.

Članak 210. (M7)
Mjere upravljanja postupkom

1. Pored mjera koje se mogu odrediti na temelju članka 24. Statuta, može se pozvati zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta da na određena pitanja odgovore pisanim putem ili na raspravi. Kad se održava rasprava, Opći sud, u mjeri u kojoj je to moguće, poziva sudionike te rasprave da usredotoče svoja izlaganja na jedno ili više određenih pitanja.
2. O mjerama upravljanja postupkom iz stavka 1. odlučuje Opći sud, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika.
3. Sudac izvjestitelj ili nezavisni odvjetnik mogu zahtijevati od zainteresiranih osoba iz članka 23. Statuta da podnesu, u zadanim rokovima, sve podatke koji se tiču činjenica, sve dokumente ili druge pojedinosti koje smatraju relevantnima. Također im mogu postaviti pitanja na koja mogu odgovoriti na raspravi.

Članak 211. (M7)
Mjere izvođenja dokaza

1. Opći sud, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, može donijeti mjere izvođenja dokaza iz članka 91. točaka (a), (b), (d), (e) i (f) koje smatra prikladnima, na način i u skladu s pravilima sudjelovanja utvrđenima u članku 92. stavcima 1., 4., 5. i 6. te ih provodi u skladu s pravilima iz članka 93. do 102.
2. Zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta mogu prisustvovati mjerama izvođenja dokaza i sudjelovati u njihovoj provedbi na način predviđen za stranke odredbama iz stavka 1.

Članak 212. (M7)
Zahtjev za pojašnjenje

Ne dovodeći u pitanje mjere upravljanja postupkom i izvođenja dokaza predviđene ovim Poslovníkom, Opći sud može, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, zatražiti od suda koji je uputio zahtjev da u određenom roku da pojašnjenja.

Poglavlje 5. (M7)
USMENI DIO POSTUPKA

Članak 213. (M7)
Rasprava

1. Obrazloženi zahtjevi za raspravu podnose se u roku od tri tjedna od dostave obavijesti o zatvaranju pisanog dijela postupka zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta. Predsjednik može produljiti taj rok.
2. Na prijedlog suca izvjestitelja i nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, Opći sud može odlučiti ne održati raspravu ako procijeni, na temelju podnesaka i očitovanja podnesenih tijekom pisanog dijela postupka, da raspolaže dovoljnim informacijama za donošenje odluke.
3. Prethodni stavak ne primjenjuje se u slučaju kad je zainteresirana osoba iz članka 23. Statuta koja nije sudjelovala u pisanom dijelu postupka podnijela obrazloženi zahtjev za raspravu.

Članak 214. (M7)
Zajednička rasprava

Ako sličnosti između nekoliko predmeta u prethodnom postupku to dopuštaju, Opći sud može odlučiti održati zajedničku raspravu u tim predmetima.

Članak 215. (M7)
Dan održavanja rasprave

1. Ako Opći sud odluči održati raspravu, predsjednik određuje dan njezina održavanja.
2. Predsjednik iznimno može, po službenoj dužnosti ili na obrazloženi zahtjev zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta, odgoditi dan održavanja rasprave.

Članak 216. (M7)
Sudjelovanje na raspravi putem videokonferencije

1. Ako zdravstveni razlozi, sigurnosni razlozi ili drugi ozbiljni razlozi sprečavaju zastupnika zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta ili stranku glavnog postupka koja je ovlaštena sama se zastupati pred sudom bez angažiranja odvjetnika da fizički sudjeluje na raspravi, tom zastupniku ili toj stranci može se dopustiti sudjelovanje na toj raspravi putem videokonferencije.
2. Zahtjev za sudjelovanje na raspravi putem videokonferencije podnosi se zasebnim aktom čim razlog spriječenosti postane poznat i u njemu se precizno navodi narav te spriječenosti.
3. Predsjednik o tom zahtjevu odlučuje u najkraćem mogućem roku.
4. Primjena videokonferencije isključena je u slučaju odluke o isključenju javnosti koju Opći sud donosi na temelju članka 217.
5. Tehnički uvjeti koji moraju biti ispunjeni za sudjelovanje na raspravama putem videokonferencije preciziraju se u provedbenim pravilima iz članka 243.

Članak 217. (M7)
Isključenje javnosti

1. Opći sud može isključiti javnost iz ozbiljnih razloga.
2. Odluka o isključenju javnosti podrazumijeva i zabranu objavljivanja sadržaja rasprave.

Članak 218. (M7)
Odvijanje rasprave

1. Raspravu otvara i njome upravlja predsjednik, koji se također brine o održavanju reda na raspravi.
2. Članovi sastava suda kao i nezavisni odvjetnik mogu tijekom rasprave postavljati pitanja zastupnicima zainteresiranih osoba iz članka 23. Statuta i, u okolnostima predviđenim člankom 203. stavkom 3. ovog Poslovnika, strankama glavnog postupka.

Članak 219. (M7)
Prijenos rasprava

1. Rasprave Općeg suda mogu se prenositi. Taj se prijenos odvija uživo kad je riječ o objavi presuda ili iznošenju mišljenja, a s odgodom kad je riječ o izlaganjima zainteresiranih osoba iz članka 23. Statuta u predmetu koji je upućen na odlučivanje velikom vijeću, srednjem vijeću ili, iznimno, ako to opravdava interes predmeta, vijeću sastavljenom od pet sudaca.
2. Kada Opći sud namjerava prenositi raspravu, tajništvo o tome obavještava zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta prilikom pozivanja na tu raspravu.
3. Ako zainteresirana osoba iz članka 23. Statuta smatra da se rasprava na koju je pozvana ne bi trebala prenositi, ona o tome obavještava Opći sud u najkraćem mogućem roku, uz detaljno navođenje okolnosti koje opravdavaju neprenošenje rasprave.
4. Opći sud o tom zahtjevu odlučuje u najkraćem mogućem roku, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika.
5. Videozapis rasprava koja su se prenosile ostaje dostupan na mrežnoj stranici Suda Europske unije najviše mjesec dana nakon zaključenja rasprave.
6. Ako zainteresirana osoba iz članka 23. Statuta smatra da videozapis rasprave na kojoj je sudjelovala treba ukloniti s navedene mrežne stranice, o tome u najkraćem mogućem roku obavješćuje Opći sud, uz iznošenje okolnosti koje opravdavaju to uklanjanje.
7. Predsjednik bez odgađanja odlučuje o tom zahtjevu, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika.
8. Opći sud odlukom utvrđuje pravila i načine provedbe prijenosa rasprava. Ta se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 220. (M7)
Zaključenje rasprave

Nakon što zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta iznesu svoja izlaganja, predsjednik proglašava zaključenje rasprave.

Članak 221. (M7)
Iznošenje mišljenja nezavisnog odvjetnika

1. Kad se održava rasprava, mišljenje nezavisnog odvjetnika iznosi se po njezinu zaključenju, na dan koji najavi nezavisni odvjetnik.
2. U slučaju neodržavanja rasprave, mišljenje nezavisnog odvjetnika iznosi se na dan koji najavi nezavisni odvjetnik.
3. Iznošenjem mišljenja nezavisnog odvjetnika zatvara se usmeni dio postupka.

Članak 222. (M7)
Otvaranje i ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

Opći sud može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, rješenjem odrediti otvaranje ili ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili ako zainteresirana osoba iz članka 23. Statuta iznese, po zatvaranju ovog dijela postupka, novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Općeg suda, ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta.

Članak 223. (M7)
Zapisnik s rasprave

1. Tajnik sastavlja zapisnik sa svake rasprave. Zapisnik potpisuju predsjednik i tajnik. Zapisnik je javna isprava.
2. Zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta mogu u tajništvu izvršiti uvid u zapisnike s rasprave i dobiti njihove primjerke.

Članak 224. (M7)
Snimanje rasprave

Predsjednik Općeg suda može, na temelju uredno obrazloženog zahtjeva, odobriti zainteresiranoj osobi iz članka 23. Statuta koja je sudjelovala u pisanom ili usmenom dijelu postupka da u prostorijama Općeg suda posluša zvučni zapis rasprave na jeziku kojim su se tijekom rasprave služili govornici.

Poglavlje 6. (M7)
PRESUDE I RJEŠENJA

Članak 225. (M7)
Očita nenadležnost ili očita nedopuštenost

Kad je Opći sud očito nenadležan za odlučivanje u nekom predmetu ili kad je zahtjev očito nedopušten, Opći sud može, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, u svakom trenutku odlučiti obrazloženim rješenjem, bez poduzimanja daljnjih koraka u postupku.

Članak 226. (M7)
Odgovor obrazloženim rješenjem

Kad je pitanje postavljeno u prethodnom postupku jednako pitanju o kojem je Sud ili Opći sud već odlučivao, kad se odgovor na takvo pitanje može jasno izvesti iz sudske prakse, ili kad odgovor ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji, Opći sud može, u svakom trenutku, na prijedlog suca izvjestitelja te nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odlučiti obrazloženim rješenjem.

Članak 227. (M7)
Okolnosti pod kojima postoji nadležnost Općeg suda

1. Opći sud ostaje nadležan odlučiti o zahtjevu za prethodnu odluku tako dugo dok ga sud koji ga je uputio ne povuče. Povlačenje zahtjeva može se uzeti u obzir do dostave obavijesti o danu objave presude zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta.
2. Opći sud može u svakom trenutku, ne dovodeći u pitanje članak 207., utvrditi da više nisu ispunjeni uvjeti za njegovu nadležnost.

Članak 228. (M7)
Troškovi prethodnog postupka

Sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku odlučuje o troškovima nastalim u prethodnom postupku.

Članak 229. (M7)
Dan objave presude

Zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta obavještava se o danu objave presude.

Članak 230. (M7)
Sadržaj presude

Presuda sadrži:

- (a) naznaku da ju je donio Opći sud;
- (b) naznaku sastava suda;
- (c) dan objave;
- (d) imena predsjednika i sudaca koji su sudjelovali u vijećanju, uz naznaku suca izvjestitelja;
- (e) ime nezavisnog odvjetnika;
- (f) ime tajnika;
- (g) naznaku zainteresiranih osoba iz članka 23. Statuta koje su sudjelovale u postupku;
- (h) imena njihovih zastupnika;
- (i) dan rasprave, kad je to primjenjivo;
- (j) zabilješku da je saslušan nezavisni odvjetnik i, kad je to primjenjivo, datum njegova mišljenja;
- (k) sažeti prikaz činjeničnog stanja;
- (l) obrazloženje;
- (m) izreku.

Članak 231. (M7)
Objava i dostava presude

1. Objava presude je javna.
2. Na izvornik presude, koji potpisuju predsjednik, suci koji su sudjelovali u vijećanju i tajnik, stavlja se žig te se pohranjuje u tajništvu. Primjerak presude dostavlja se sudu koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku, zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta i Sudu.

Članak 232. (M7)
Sadržaj rješenja

1. Rješenje sadrži:
 - (a) naznaku da ga je donio, ovisno o slučaju, Opći sud ili predsjednik;
 - (b) ovisno o slučaju, naznaku sastava suda;
 - (c) dan donošenja;
 - (d) naznaku pravnog temelja rješenja;
 - (e) imena predsjednika i, kad je to primjenjivo, sudaca koji su sudjelovali u vijećanju, uz naznaku suca izvjestitelja;
 - (f) ime nezavisnog odvjetnika;
 - (g) ime tajnika;
 - (h) naznaku zainteresiranih osoba iz članka 23. Statuta koje su sudjelovale u postupku;
 - (i) imena njihovih zastupnika;
 - (j) zabilješku da je saslušan nezavisni odvjetnik;
 - (k) izreku.
2. Kad ovaj Poslovnik propisuje da rješenje mora biti obrazloženo, ono isto tako sadržava:
 - (a) sažeti prikaz činjeničnog stanja;
 - (b) obrazloženje.

Članak 233. (M7)
Potpis i dostava rješenja

Na izvornik rješenja, koji potpisuju predsjednik i tajnik, stavlja se žig te se pohranjuje u tajništvo. Primjerak rješenja dostavlja se sudu koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku, zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta i Sudu.

Članak 234. (M7)
Učinak presuda i rješenja

Presude i rješenja proizvode učinke u skladu s uvjetima iz članka 62.b stavka 2. Statuta.

Članak 235. (M7)
Ispravci presuda i rješenja

1. Opći sud može pogreške u pisanju ili računanju ili očite netočnosti u presudama i rješenjima ispraviti po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta, pod uvjetom da je takav zahtjev podnesen u roku od dva tjedna od dana objave presude ili dostave rješenja.
2. Opći sud odlučuje nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika.
3. Izvornik rješenja o ispravku prilaže se izvorniku ispravljene odluke. Na margini izvornika ispravljene odluke stavlja se zabilješka o tom rješenju.

Članak 236. (M7)
Tumačenje prethodnih odluka

1. Članak 168., koji se odnosi na tumačenje presuda i rješenja, ne primjenjuje se na odluke donesene na temelju zahtjeva za prethodnu odluku.
2. Nacionalni sudovi procjenjuju je li im prethodnom odlukom dovoljno razjašnjeno postavljeno pitanje ili smatraju da je potrebno podnijeti novi zahtjev za prethodnu odluku.

Poglavlje 7. (M7)
UBRZANI PRETHODNI POSTUPAK

Članak 237. (M7)
Ubrzani postupak

1. Na zahtjev suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku ili, iznimno, po službenoj dužnosti, predsjednik može, kad priroda predmeta zahtijeva postupanje u kratkim rokovima, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odlučiti da se o zahtjevu za prethodnu odluku, iznimno od odredaba ovog Poslovnika, odluči u ubrzanom postupku.
2. U tom slučaju predsjednik odmah određuje dan rasprave, koji se zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta priopćava istodobno s dostavom zahtjeva za prethodnu odluku.
3. Zainteresirane osobe iz prethodnog stavka mogu u roku koji odredi predsjednik, a koji ne može biti kraći od 15 dana, podnijeti podneske ili pisana očitovanja. Predsjednik može pozvati te zainteresirane osobe da svoje podneske ili pisana očitovanja ograniče na bitna pravna pitanja koja su postavljena u zahtjevu za prethodnu odluku.
4. Podnesci ili pisana očitovanja, ako ih bude, priopćavaju se prije rasprave svim zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta.
5. Opći sud odlučuje nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika.

Članak 238. (M7)
Upućivanje postupovnih akata

1. Smatra se da su postupovni akti iz prethodnog članka podneseni upućivanjem tajništvu putem e-Curije ili upotrebom sredstva elektroničkog prijenosa kojim se Opći sud koristi jednog primjerka potpisanog izvornika i dokaznih elemenata i dokumenata na koje se poziva, zajedno s popisom iz članka 205. stavka 2. Izvornik akta i gore spomenuti dokazni elementi i dokumenti upućuju se tajništvu bez odgađanja ako su njihovi primjerci bili podneseni upotrebom sredstva elektroničkog prijenosa kojim se Opći sud koristi.
2. Dostave i priopćenja predviđeni prethodnim člankom provode se upućivanjem primjerka dokumenta putem e-Curije ili upotrebom sredstva elektroničkog prijenosa kojim se Opći sud koristi.

Poglavlje 8. (M7)
BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

Članak 239. (M7)

Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć

1. Ako stranka glavnog postupka nije u mogućnosti, u potpunosti ili djelomično, snositi troškove postupka pred Općim sudom, može u svakom trenutku zatražiti besplatnu pravnu pomoć.
2. Zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć prilažu se sve informacije i potvrde iz kojih je moguće utvrditi imovinsko stanje podnositelja zahtjeva, poput potvrde nadležnog nacionalnog tijela o imovinskom stanju.
3. Ako je podnositelj zahtjeva već koristio besplatnu pravnu pomoć pred sudom koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku, on uz zahtjev za besplatnu pravnu pomoć prilaže odluku tog suda i pojašnjava što pokrivaju već odobreni iznosi.

Članak 240. (M7)

Odluka o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć

1. Odluku o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć rješenjem donosi predsjednik, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika.
2. U slučaju potpunog ili djelomičnog odbijanja zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć, rješenje mora biti obrazloženo.

Članak 241. (M7)

Isplata novčanih iznosa na ime besplatne pravne pomoći

U slučaju kad je besplatna pravna pomoć odobrena, blagajna Općeg suda, po potrebi u granicama koje utvrđuje predsjednik, preuzima troškove povezane s pomoći podnositelju zahtjeva i zastupanjem pred Općim sudom. Na zahtjev podnositelja zahtjeva ili njegova zastupnika, moguća je isplata predujma za te troškove.

Članak 242. (M7)

Ukidanje besplatne pravne pomoći

1. Ako se tijekom postupka promijene okolnosti na temelju kojih je bila odobrena besplatna pravna pomoć, predsjednik može u svakom trenutku, bilo po

službenoj dužnosti ili na temelju zahtjeva, nakon što sasluša podnositelja zahtjeva, ukinuti besplatnu pravnu pomoć.

2. Rješenje kojim se ukida besplatna pravna pomoć mora biti obrazloženo i protiv njega nije dopušten pravni lijek.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 243. (M7)

Provedbena pravila

Opći sud zasebnim aktom donosi pravila za provedbu ovog Poslovnika.

Članak 244. (M7)

Izvršenje

Izvršenje kazni ili mjera određenih na temelju ovog Poslovnika provodi se u skladu s odredbama članka 280. i 299. UFEU-a i 164. Ugovora o EZAE-u.

Članak 245. (M7)

Stavljanje izvan snage

Ovaj Poslovnik zamjenjuje Poslovnik Općeg suda od 2. svibnja 1991., kako je zadnje izmijenjen 19. lipnja 2013.

Članak 246. (M7) (C1)

Objava i stupanje na snagu ovog Poslovnika

1. Ovaj Poslovnik, vjerodostojan na jezicima iz članka 44., objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.
2. Ovaj Poslovnik stupa na snagu prvog dana trećeg mjeseca koji slijedi nakon njegove objave.
3. Članak 86. stavak 1. primjenjuje se samo ako rok iz članka 86. stavka 2. počinje teći nakon 1. rujna 2024.
4. Članak 139. točka (b) primjenjuje se samo na tužbe podnesene Općem sudu nakon stupanja na snagu ovog Poslovnika.
5. Članak 110.a odnosno članak 219. primjenjuju se tek od stupanja na snagu odluke iz članka 110.a stavka 8. odnosno članka 219. stavka 8.
6. Članak 115. stavak 1. i članak 116. stavak 6. Poslovnika Općeg suda od 2. svibnja 1991., kako je zadnje izmijenjen 19. lipnja 2013., nastavljaju se primjenjivati na tužbe podnesene Općem sudu prije stupanja na snagu ovog Poslovnika.
7. Izbor prvih sudaca koji će izvršavati dužnosti nezavisnog odvjetnika za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku održat će se odmah nakon 1.

rujna 2024. Njihov mandat istječe prilikom djelomične obnove iz članka 254. drugog stavka UFEU-a.